

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Lege

pentru modificarea unor acte normative

(reglementarea activității în domeniul geodeziei, cadastrului și evaluării bunurilor imobile)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. - Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998 (republicată: Monitorul Oficial al Republicii Moldova 2021, nr. 88-95, articolul 79), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 2,

1) la noțiunea de „bancă centrală de date a cadastrului bunurilor imobile”, cuvintele „valoarea bunurilor în scopul impozitării” se substituie cu cuvintele „valoarea estimată a bunurilor imobile”;

2) se completează cu noțiunea ”*certificat de competență profesională, certificat al inginerului cadastral și lucrare cadastrală*” cu următorul cuprins:

”*certificat de competență profesională* - reprezintă documentul oficial, eliberat pe un termen de 5 ani, de către o instituție acreditată, care desfășoară programe de formare profesională în domeniul cadastrului bunurilor imobile și care confirmă calificarea profesională a titularului în domeniu.

certificat al inginerului cadastral – act permisiv eliberat de către Comisia de certificare a specialiștilor în domeniul cadastrului;

lucrare cadastrală - totalitatea operațiunilor de teren și de birou, prin care se realizează identificarea și măsurarea bunului imobil, prelucrarea datelor, întocmirea documentației tehnice în modul stabilit de autoritatea administrativă centrală în domeniul cadastrului bunurilor imobile și asumarea corectitudinii a documentației întocmite, prin aplicarea semnăturii inginerului cadastral certificat.”

2. La articolul 3, aliniat (2) cuvintele ”în raza sa de acțiune stabilită” și substituie cu cuvintele ”în modul stabilit”;

3. La articolul 5, aliniat (2) va avea următorul cuprins:

”(2) Înregistrarea bunului imobil și a drepturilor asupra lui se efectuează exclusiv de către instituția abilitată cu funcții de implementare a politicii statului în domeniul cadastrului bunurilor imobile (în continuare – *instituție de implementare*), cu structurile sale teritoriale (organele cadastrale teritoriale amplasate în centrele raionale, în municipii și în orașele Ceadâr-Lunga și Vulcănești).

4. Articolul 10¹ se completează cu litera e) cu următorul cuprins:

”e) elaborează conținutul programului de formare profesională, domeniile de instruire și standardele de evaluare.”

5. La articolul 11, aliniat (2), litera (1) se exclude.

6. Articolul 12 se completează cu aliniatul (5¹) cu următorul cuprins:

”(5¹). Pentru emiterea neîntemeiată într-o perioadă de 6 (șase) luni, a 2 (două) respingeri a cererii de înscriere a drepturilor, sau a 2 (două) decizii de refuz a efectuării înscrierilor în registrul bunurilor imobile, sau emiterea a două decizii de înscriere, anulate prin hotărâre judecătorească irevocabilă, registratorul din cadrul

organului cadastral teritorial, este supus unei noi atestării, dacă pînă la atestarea obligatorie planificată, a rămas mai mult de 6 (șase) luni.”

7. Articolul 14 și 15 vor avea următorul cuprins:

”Articolul 14. Lucrarea cadastrală. Scopul executării, tipurile și conținutul.

(1) Lucrarea cadastrală se execută conform actelor normative, emise de autoritatea administrativă centrală în domeniul cadastrului (în continuare – autoritatea administrativă).

(2) Scopul executării lucrării cadastrale, reeșind din tipul acesteia, constă în întocmirea și emiterea: planului geometric, actului de constatare, actului de stabilire a hotarului fix, actului de transpunere în natură, certificatului de inspectare, studiului privind posibilitatea formării bunului imobil.

(3) Lucrările cadastrale se execută pentru bunurile imobile indicate în art. 4 alin. (3) și sunt de următoarele tipuri:

a) stabilirea hotarelor unităților administrativ-teritoriale;

b) identificarea bunului imobil;

c) întocmirea documentației cadastrale în vederea înregistrării primare a terenului;

d) întocmirea documentației cadastrale la modificarea hotarelor terenurilor;

e) întocmirea documentației cadastrale în cazul executării/desființării, al modernizării, al modificării, al transformării, al consolidării și/sau al restaurării construcțiilor;

f) formarea bunului imobil.

g) elaborarea planului părții de folosire a bunului imobil (în cazul proprietății comune);

h) elaborarea planului cu parte pentru înregistrarea grevării (superficie, arendă, etc.);

i) elaborarea proiectului de organizare a teritoriului;

j) calcularea cotelor părți în condominiu;

k) restabilirea hotarelor terenului;

l) transpunerea în teren a coordonatelor punctelor de cotitură a hotarelor;

(4) Conținutul lucrărilor cadastrale necesare colectării de informații și de date pentru ținerea cadastrului bunurilor imobile, este determinat de autoritatea administrativă.

(5) Executarea lucrării cadastrale se bazează pe respectarea standardelor naționale, precum și pe principiile de transparență, acuratețe și legalitate.

(6) Pentru a asigura conformitatea și integritatea, lucrarea cadastrală este supusă unui sistem de control și supraveghere, exercitat de Inspectoratul Național de Supraveghere Tehnică (în continuare - **INST**), responsabilă de monitorizarea implementării normelor tehnice și procedurale.

(7) Lucrările cadastrale indicate la art. 14 alin. (4), lit. a)- i) se finisează cu recepția acestora și nu pot fi utilizate decât dacă sînt recepționate în modul stabilit.

(8) Recepția lucrărilor cadastrale se realizează de către instituția de implementare și de către structurile sale teritoriale, în modul stabilit de autoritatea administrativă centrală în domeniul cadastrului bunurilor imobile și constă în executarea operațiunilor de verificare la birou, expunerea cu privire la corectitudinea executării acesteia și drept urmare, actualizarea bazei de date grafică.

Articolul 15. Executanții lucrărilor cadastrale.

(1) Lucrările cadastrale se execută de către instituția de implementare și structurile teritoriale ale acesteia, de întreprinderi de stat și private, care dispun în statele de personal de ingineri cadastrali și/sau geodezi și inginer cadastral certificat.

(2) Responsabilitatea pentru corectitudinea executării lucrării cadastrale și transmiterea acesteia spre recepție, o poartă **inginerul cadastral certificat**, din cadrul entității executante.

(3) Calitatea de inginer cadastral certificat se obține prin emiterea de către autoritatea administrativă, a certificatului inginerului cadastral, act ce dovedește competența tehnică și însușirea reglementărilor legale în vigoare de către persoane fizice, care pot să realizeze și să verifice lucrări de specialitate.

(4) Autoritatea administrativă stabilește procedura de certificare periodică a inginerilor cadastrali, în vederea asigurării calității și corectitudinii executării lucrării cadastrale.

(5) Entitatea care execută lucrări cadastrale, este responsabilă de acumularea, sistematizarea, păstrarea, arhivarea în conformitate cu Legea nr. 880/1992 cu privire la fondul arhivistic și transmiterea documentelor cadastrale, în original, ale lucrărilor cadastrale executate.

(6) La dizolvarea entității, arhiva documentelor cadastrale ale lucrărilor cadastrale executate, în original, se transmite Fondului Arhivistic al Republicii Moldova, în modul stabilit de lege

(7) La bunurile imobile aparținând Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor Interne și organelor din subordinea lui, Serviciului de Informații și Securitate, precum și Administrației Naționale a Penitenciarelor, lucrările cadastrale pot fi executate de aceste instituții, dacă dispun de ingineri cadastrali certificați. La solicitare, lucrările cadastrale pot fi executate și de entitățile ce execută aceste lucrări.

8. La articolul 15², alin. (3), va avea următorul cuprins:

”(3) Dacă, la modificarea planului cadastral, în cazurile prevăzute la art. 18 alin. (2) lit. b) –d), se constată că suprafața terenului este mai mare decât suprafața indicată în documentul privind atribuirea terenului în proprietate și acest surplus de suprafață, potrivit parametrilor și amplasării, nu poate forma de sine stătător un bun imobil, precum și nici nu poate fi separat ca, împreună cu alte suprafețe, să formeze un bun imobil, atunci se procedează în conformitate cu art. 17 alin. (6) Codului funciar.”

9. Se completează cu articolele 15³ – 15⁸ cu următorul cuprins

Articolul 15³. Temeiul executării lucrării cadastrale

(1) Lucrarea cadastrală se execută la cererea beneficiarului, prin încheierea unui contract de efectuare a lucrării cadastrale, încheiat între două persoane.

(2) În situațiile prevăzute de legislație, lucrarea cadastrală poate fi dispusă și prin hotărâre judecătorească, instanța având competența de a desemna, în mod independent, executantul lucrării cadastrale.

(3) Prin contractul de efectuare a lucrării cadastrale, executantul lucrării (întreprinzătorul individual sau persoana juridică), se obligă să asigure desfășurarea acesteia și să transmită beneficiarului documentația întocmită, inclusiv documentele necesare depunerii la organul cadastral teritorial, pentru înregistrarea bunului imobil și dreptului asupra lui.

(4) Volumul lucrării cadastrale este determinat de beneficiar, iar contractul poate include clauze referitoare la obligația executantului lucrării cadastrale, de a depune documentația întocmită la organul cadastral teritorial, pentru înregistrarea bunului imobil și dreptului asupra lui.

Articolul 15⁴. Drepturile și obligațiile inginerului cadastral

(1) Inginerul cadastral beneficiază de următoarele drepturi:

a) dreptul de acces la bunul imobil – asigurarea accesului deplin la bunul imobil și prezentarea documentației și/sau informațiilor necesare pentru executarea lucrării cadastrale, în cazul în care nu este prevăzut altfel de contractul de prestare a serviciilor;

b) dreptul de a efectua măsurători – executarea operațiunilor cadastrale, în conformitate cu standardele naționale și europene;

c) dreptul la accesul la informații – consultarea datelor cadastrale și a altor informații tehnice necesare executarea lucrării cadastrale, în condițiile protecției datelor cu caracter personal;

d) dreptul la formare profesională – participarea la cursuri, seminare și programe de perfecționare pentru actualizarea cunoștințelor și competențelor;

e) dreptul de independență profesională – exercitarea activității în mod autonom, dar în conformitate cu reglementările și normele etice aplicabile;

f) dreptul de refuz – de executare a lucrării cadastrale, dacă beneficiarul nu respectă condițiile contractuale, nu asigură accesul la obiectul pentru care se execută lucrarea cadastrală sau nu furnizează informațiile și documentele stabilite de legislație.

g) dreptul de contestare – posibilitatea de a formula observații și de a contesta deciziile administrative care afectează lucrarea cadastrală.

(2) Pentru asigurarea unui serviciu de calitate, inginerul cadastral este obligat să:

a) respecte normele tehnice și normative și să aplice cu strictețe reglementările naționale;

b) respecte termenii, condițiile și clauzele stabilite în contractul public;

c) asigure acuratețea datelor;

d) întocmească și verifice cu rigurozitate măsurătorile și documentația cadastrală;

e) refuze sau sisteze efectuarea lucrării cadastrale - în situațiile în care documentele furnizate de beneficiar conțin informații eronate sau false, nu respectă cerințele legislative de formă și conținut, în vigoare la momentul întocmirii acestora sau situația din teren nu corespunde cu actele prezentate să refuze sau sisteze executarea lucrării cadastrale.

f) păstreze confidențialitatea și să protejeze informațiile obținute în cadrul activității profesionale, conform normelor de protecție a datelor;

g) participe la formarea continuă, organizate în cadrul instituțiilor acreditate. Formarea continuă se desfășoară prin intermediul unei instituții acreditate în temeiul Legii nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, care eliberează certificatul de competență profesională.

h) colaboreze cu autoritățile competente și să ofere sprijin autorității administrative și organizațiilor de specialitate pentru îmbunătățirea și armonizarea procedurilor cadastrale și să furnizeze documente și/sau alte informații necesare verificării lucrării cadastrale;

i) utilizeze tehnologii moderne – adopte echipamente și sisteme informatice conforme cu standardele internaționale de precizie și siguranță.

Articolul 15⁵. Procedura de certificare a inginerului cadastral.

(1) Certificat al inginerului cadastral se eliberează de către Comisia de certificare persoanei fizice care întrunește cumulativ următoarele condiții:

- a) este cetățean/rezident al Republicii Moldova;
- b) deține diplomă de studii superioare și/sau de studii profesionale în domeniul cadastrului;
- c) are experiență profesională în domeniul cadastrului:
 - cel puțin 3 ani consecutivi, în cazul persoanelor cu diplomă de studii superioare sau al cadrelor didactice din învățământul superior în domeniul cadastrului;
 - cel puțin 5 ani consecutivi, în cazul persoanelor cu diplomă de studii profesionale în domeniul cadastrului;
- d) deține certificatul de competență profesională valabil;

(2) Comisia de certificare este compusă din 5 membri specialiști în domeniul cadastrului, după cum urmează:

- a) doi reprezentanți din cadrul Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru;
- b) un reprezentant al Inspectoratului Național de Supraveghere Tehnică;
- c) un reprezentant al mediului academic;
- d) un reprezentant al societății civile.

(3) Președintele și secretarul Comisiei de certificare se numesc din rândul specialiștilor Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru.

(4) Comisia de certificare se instituie prin ordinul Directorului General al Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru.

(5) Organizarea și funcționarea Comisiei de certificare, precum și procedura de certificare a inginerilor cadastrali, se reglementează printr-un regulament aprobat de Guvern.

(6) Comisia de certificare adoptă decizii privind respingerea cererilor, eliberarea/suspendarea temporară a certificatului, decizii care se iau cu votul a două treimi din numărul membrilor comisiei.

(7) Suspendarea temporară a valabilității certificatului inginerului cadastral se efectuează conform articolul 15⁸.

(8) Retragera certificatului inginerului cadastral se efectuează conform articolul 11 din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.

(9) Persoana căreia i-a fost retras certificatul inginerului cadastral nu are dreptul să fie certificată timp de un an.

(10) Deciziile Comisiei de certificare pot fi atacate în instanța în conformitate cu Codul Administrativ.

(11) Certificatul se eliberează gratuit, pe un termen de 5 ani.

(12) Certificatul se emite în formă de document electronic, prin intermediul Sistemului informațional de gestionare și eliberare a documentelor permisive (SIA GEAP), și se identifică electronic prin intermediul codului QR, care conține numele de familie, prenumele, termenul de valabilitate a certificatului, precum și semnătură electronică avansată calificată a emitentului.

Articolul 15⁶. Supravegherea de stat și controlul activității

(1) Lucrările cadastrale sînt supuse monitorizării continue de către autoritatea administrativă, în scopul asigurării implementării corecte a normelor și reglementărilor tehnice.

(2) INST are responsabilitatea de a coordona, supraveghea și verifica executarea lucrărilor cadastrale, garantând conformitatea acestora cu cerințele stabilite de sistemul cadastral național și european.

(3) Autoritatea administrativă este în drept să utilizeze mecanismele de verificare și să solicite, prin intermediul instituției de implementare în domeniul cadastrului și al uniunilor de specialitate, informații și date privind activitatea cadastrală efectuată de către inginerul cadastral certificat.

Articolul 15⁷. Măsurile corective și sancțiuni

(1) Inginerul cadastral certificat poartă răspundere civilă, contravențională sau penală pentru nerespectarea prevederilor prezentei legi, iar încălcarea acestora atrage aplicarea sancțiunilor, conform legislației.

(2) În cazurile de încălcare gravă a normelor tehnice și legale sau a principiilor etice, inclusiv atunci când instituția de implementare constată multiple respingeri definitive ale lucrării cadastrale din cauza corectitudinii lucrării, situația se raportează autorității administrative, care este împuternicită să înainteze cereri de suspendare sau retragere a certificatului, conform prevederilor prezentei legi.

(3) În cazul în care, inginerul cadastral certificat recunoaște eroarea admisă, și aceasta încă nu a produs efecte juridice, acesta este în drept să o corecteze în conformitate cu normele și procedurile legale. Corectarea erorii se efectuează pe propria sa răspundere, cu suportarea integrală a cheltuielilor materiale aferente, fără a afecta drepturile și interesele beneficiarului lucrării cadastrale.

Articolul 15⁸. Condiții de suspendare a certificatului inginerului cadastral

(1) Urmare a examinării informațiilor și datelor, audierilor și materialelor de control, constatate de INST, lipsei sau insuficienței cunoștințelor, sau a încălcărilor premeditate sau din neglijență, Comisia de certificare suspendă certificatul inginerului cadastral.

(2) Suspendarea se aplică pentru situații precum:

- a) furnizarea informațiilor eronate privind măsurătorile terestre;*
- b) lucrări cadastrale asupra construcțiilor neautorizate (cu excepția cazurilor prevăzute de lege);*
- c) neexecutarea prescripțiilor INST,*
- d) activități pe terenuri proprietate publică fără acte de atribuire;*
- e) cel puțin 5 lucrări respinse definitiv, la recepția lucrării cadastrale, într-o perioadă de 6 (șase) luni,*
- f) falsificarea înscrisurilor,*
- i) erori în actele de constatare.*

(3) Perioada de suspendare nu depășește 6 luni, perioadă în care, inginerul cadastral certificat nu are dreptul de a efectua lucrări cadastrale, iar autoritatea administrativă va transmite notificarea către administratorul Sistemului informațional de gestionare și eliberare a documentelor permissive, pentru a suspenda prin dezactivarea QR codului a certificatului inginerului cadastral.

(4) Decizia de suspendare se comunică INST și instituției de implementare din domeniul cadastrului, se publică pe site-ul oficial al autorității administrative și

poate fi contestată în termen de 5 zile lucrătoare, cu soluționarea contestației în 30 de zile, decizia putând fi atacată în instanța de contencios administrativ.

(5) Secretarul comisiei informează specialistul cu 14 zile înainte de convocarea ședinței, prin scrisoare recomandată și e-mail, anexând dosarul,; în caz de două absențe consecutive, comisia poate decide în lipsa acestuia.

(6) În cazurile în care se constată încălcări grave cu consecințe juridice, prin care acțiunile inginerului cadastral au lezat drepturile persoanelor, se va iniția procedura de retragere a certificatului, conform articolul 11 din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.

(7) Persoana căreia i-a fost retras certificatul nu poate participa la procedura de certificare înainte de împlinirea unui an de la data retragerii.

10. La articolul 23, alineatul (4), primul enunț va avea următorul cuprins: ”Registrul bunurilor imobile conține un capitol-supliment privind valoarea bunului imobil, estimată de către organele cadastrale teritoriale, în baza modelelor de evaluare, aprobate de către autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile.”

11. La articolul 26, alineatul (3¹), litera d), cuvintele „estimată în scopul impozitării” se substituie cu cuvintele „estimată de către organele cadastrale teritoriale”.

12. La articolul 36, aliniat (2) cuvintele ” îl eliberează organul cadastral teritorial în a cărui rază de acțiune se află bunul imobil.” se substituie cu ”se eliberează în modul stabilit de către instituția de implementare.”

Art. II. - Legea cu privire la **formarea bunurilor imobile** nr. 354/2004 (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 233- 236, articolul 999), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează.

1. Articolul 5¹ se exclude.

2. La articolul 7 litera f), cuvintele ”actul de expropriere” se substituie cu cuvintele ”actul de declarare a utilității publice”.

3. La articolul 17 aliniat (5), după cuvintele ”a statului” se completează cu cuvintele ”sau a unității administrativ-teritoriale”.

Art. III. - Legea nr. 989/2002 cu privire la **activitatea de evaluare** (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 102, articolul 773), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În tot textul legii, cuvintele „Autoritatea administrativă centrală în domeniul cadastrului bunurilor imobile”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile”, la forma gramaticală corespunzătoare.

2. Articolul 1 se completează cu:

1) noțiunea „certificat de competență profesională” cu următorul cuprins:

„*certificat de competență profesională* – reprezintă un document oficial, eliberat de o instituție acreditată, cu o valabilitate de 5 ani, în urma finalizării unui program de perfecționare coordonat cu autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile.”

3. La articolul 5, alineatul (4) litera b), cuvintele „autorităților administrației publice locale” se substituie cu cuvintele „unităților administrativ-teritoriale”.

4. Se completează cu capitolul II¹ cu următorul cuprins:

„Capitolul II¹ COMPETENȚELE AUTORITĂȚILOR DIN DOMENIUL EVALUĂRII ȘI REEVALUĂRII

Articolul 14¹. Competența Guvernului

Întru elaborarea politicii de stat în domeniul evaluării și reevaluării, Guvernul:

1) aprobă:

a) programele de stat privind asigurarea necesităților Republicii Moldova în domeniul evaluării și reevaluării;

b) actele normative în domeniul evaluării și reevaluării;

c) cerințele de creare a sistemelor informaționale de stat din domeniul evaluării și reevaluării;

2) asigură:

a) elaborarea și implementarea actelor normative în domeniul evaluării și reevaluării;

b) promovarea politicii de stat în domeniul evaluării și reevaluării;

3) stabilește împuternicirile autorităților administrative centrale din domeniul evaluării și reevaluării.

Articolul 14². Competența autorității administrative centrale în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile

1) În domeniul evaluării și reevaluării:

a) elaborează documente de politici, proiecte de acte normative în domeniul evaluării, inclusiv cele necesare pentru asigurarea executării actelor normative;

b) preia, actualizează, aprobă și publică standardele internaționale de evaluare, precum și elaborează documentele necesare pentru implementarea acestora: ghiduri în evaluare, codul de etică al profesiei de evaluator, documente tehnice.

c) colaborează cu și poate adera, la organizații internaționale și instituții de profil din străinătate, în domeniul evaluării, în condițiile legislației naționale.

2) În domeniul evaluării bunurilor mobile și evaluării și reevaluării bunurilor imobile, autoritatea administrativă centrală:

a) elaborează documente de politici, proiecte de acte normative în domeniul evaluării bunurilor mobile și evaluării și reevaluării bunurilor imobile, inclusiv cele necesare pentru asigurarea executării actelor normative;

b) coordonează activitățile și asigură implementarea politicii de stat în domeniul evaluării bunurilor mobile, precum și evaluării și reevaluării bunurilor imobile;

c) elaborează acte normative departamentale, documente tehnice, reglementări, metodologii și instrucțiuni în domeniu;

d) efectuează certificarea evaluatorilor bunurilor mobile și imobile;

e) monitorizează aplicarea standardelor de evaluare în comun cu asociațiile obștești de evaluatori;

f) asigură crearea și ținerea Sistemului informațional „Registrul prețurilor bunurilor imobile”;

g) coordonează dezvoltarea și menținerea sistemelor informaționale de stat de evaluare și reevaluare;

h) coordonează implementarea proiectelor în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile;

i) organizează seminare, instruirii și conferințe tematice în domeniul evaluării.

Articolul 14³. Competența Agenției de Stat pentru Proprietate Intelectuală

În domeniul evaluării obiectelor de proprietate intelectuală, Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală:

a) elaborează documente de politici, proiecte de acte normative în domeniul evaluării obiectelor de proprietate intelectuală, inclusiv cele necesare pentru asigurarea executării actelor normative;

b) efectuează certificarea evaluatorilor obiectelor de proprietate intelectuală;

c) colaborează cu și poate adera, la organizații internaționale și instituții de profil din străinătate, în domeniul evaluării obiectelor de proprietate intelectuală, în condițiile legislației naționale.

Articolul 14⁴. Competența Comisiei Naționale a Pieței Financiare

În domeniul evaluării valorilor mobiliare, Comisia Națională a Pieței Financiare:

a) elaborează documente de politici, proiecte de acte normative în domeniul evaluării valorilor mobiliare, inclusiv cele necesare pentru asigurarea executării actelor normative;

b) efectuează certificarea evaluatorilor valorilor mobiliare;

c) colaborează cu și poate adera, la organizații internaționale și instituții de profil din străinătate, în domeniul evaluării valorilor mobiliare, în condițiile legislației naționale.”

5. La articolul 15:

1) alineatul (1) se expune în redacție nouă:

„(1) Certificarea evaluatorilor bunurilor imobile, evaluatorilor bunurilor mobile, evaluatorilor obiectelor de proprietate intelectuală și evaluatorilor în domeniul valorilor imobiliare este o condiție obligatorie care permite asigurarea pieței serviciilor de evaluare cu specialiști certificați.”;

2) alineatul (2) se expune în redacție nouă:

„(2) Certificarea evaluatorilor bunurilor mobile și evaluatorilor bunurilor imobile se efectuează de către Comisiile de certificare instituite de autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile.”

3) se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Certificarea evaluatorilor bunurilor mobile este o condiție obligatorie pentru persoanele care desfășoară activități de evaluare a bunurilor mobile din categoria mașini și utilaje, mijloace de transport, unelte și scule, inventar de producție și gospodăresc, precum și alte tipuri de mijloace fixe, conform clasificării prevăzute în Catalogul mijloacelor fixe, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 941/2020, cu modificările și completările ulterioare.”

4) alineatul (3) se redă în redacție nouă:

„(3) Comisia de certificare a evaluatorilor bunurilor imobile este formată din 5 membri, specialiști în domeniul evaluării bunurilor imobile, dintre care:

a) trei reprezentanți din cadrul autorității administrative centrale în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile;

b) un reprezentant al mediului academic;

c) un reprezentant al organizațiilor necomerciale sau un reprezentant al întreprinderii de evaluare din sectorul privat.”

5) la alineatul (3) litera d) se abrogă;

6) se completează cu alineatele (3¹) și (3²) cu următoarele cuprinsuri:

„(3¹) Comisia de certificare a evaluatorilor bunurilor mobile este formată din 5 membri, specialiști în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile, dintre care:

a) doi reprezentanți din cadrul autorității administrative centrale în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile;

b) un reprezentant al Camerei de Comerț și Industrie;

c) un reprezentant al mediului academic;

d) un reprezentant al organizațiilor necomerciale sau un reprezentant al întreprinderii de evaluare din sectorul privat.

(3²) Membrii Comisiei de certificare prevăzuți la alineatul (3) literele b) și c) și alineatul (3) literele b), c), d) sunt numiți pentru un mandat de 3 ani și nu pot exercita mai mult de 2 mandate consecutiv.”;

7) alineatul (6) se redă în redacție nouă:

„(6) Organizarea și desfășurarea activității Comisiilor de certificare, precum și procedura de certificare a evaluatorilor bunurilor mobile și evaluatorilor bunurilor imobile se reglementează prin regulament aprobat de către Guvern.”

8) la alineatul (7) după sintagma „certificatelor evaluatorilor bunurilor imobile” se completează cu cuvintele „și certificatelor evaluatorilor bunurilor mobile”.

6. La articolul 15¹:

1) în denumirea articolului după cuvintele „evaluatorii bunurilor” se completează cu cuvintele „mobile și”;

2) alineatul (1) se expune în redacție nouă:

„(1) Autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile în temeiul deciziei Comisiei de certificare a evaluatorilor bunurilor imobile, eliberează certificatul evaluatorului solicitanților care corespund următoarelor cerințe:”

3) alineatul (1) litera a) se expune în redacție nouă:

„a) dețin diplome de studii superioare în domeniul evaluării bunurilor imobile sau în domeniul general de studii arhitectură și construcții conform Nomenclatorului domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 412/2024;

4) la alineatul (1) litera a¹) după sintagma „Republicii Moldova” se completează cu cuvintele „sau dețin permis de ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova”;

5) alineatul (1) se completează cu litera e) cu următorul cuprins:
„e) dețin certificatul de competență profesională valabil.”;

6) se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile, în temeiul deciziei Comisiei de certificare a evaluatorilor bunurilor mobile, eliberează certificatul evaluatorului solicitanților care corespund următoarelor cerințe:

a) dețin diplome de studii superioare în domeniul evaluării sau în domeniile generale de studii inginerie, tehnologii de prelucrare, arhitectură și construcții conform Nomenclatorului domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 412/2024;

b) sunt cetățeni ai Republicii Moldova sau dețin permis de ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova;

c) nu au antecedente penale;

d) au trecut procedura de certificare;

e) dețin certificatul de competență profesională valabil.

7) se completează cu alineatele (1²) și (1³) cu următoarele cuprinsuri:

(1²) Evaluatorii bunurilor mobile și evaluatorii bunurilor imobile au obligația de a participa, o dată la fiecare 5 ani, la programe de formare profesională continuă în domeniu, organizate de instituții acreditate, în conformitate cu programele de perfecționare coordonate de autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile.

(1³) Programele de formare profesională sunt organizate și desfășurate în conformitate cu Regulamentul cu privire la educația adulților aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.222/2024”;

8) alineatul (2) se expune în redacție nouă:

„(2) Pentru eliberarea certificatului evaluatorului, solicitantul prezintă Comisiei de certificare o cerere, la care anexează:

a) copia de pe actul de identitate;

b) copia de pe diploma de studii superioare;

c) copia de pe actul ce confirmă experiența de muncă în Republica Moldova de cel puțin un an în calitate de evaluator practic sau stagiar în domeniul solicitat;

d) declarația pe propria răspundere cu privire la lipsa în ultimii 5 ani a antecedentelor penale în domeniul solicitat, datată și semnată;

e) copia certificatului de competență profesională în domeniul solicitat;

f) copia raportului de evaluare a bunului mobil/imobil elaborat de către solicitant sau cu participarea lui.”;

9) alineatul (7) după cuvintele „a activității de întreprinzător” se completează cu textul „, , precum și în conformitate cu prevederile prezentei legi.”;

10) Se completează cu alineatul (7¹) cu următorul cuprins:

„(7¹) Autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile dispune suspendarea valabilității certificatului evaluatorului bunurilor mobile și/sau imobile, în baza unei sesizări motivate formulate de Consiliul de verificare a rapoartelor de evaluare și prezentate Comisiei de certificare din domeniu, în cazul în care acesta constată, în limitele competențelor stabilite prin lege, încălcări ale legislației aplicabile activității de evaluare.”;

11) Se completează cu alineatul (8¹) cu următorul cuprins:

„(8¹) Autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile retrage certificatul evaluatorului bunurilor mobile și/sau imobile, cu adresarea ulterioară în instanța de judecată în termen de 3 zile lucrătoare, în următoarele cazuri:

a) la sesizarea motivată a Consiliului de verificare a rapoartelor de evaluare pentru încălcarea gravă și repetată a prevederilor prezentei legi;

b) desfășurarea activității în perioada de suspendare a certificatului, demonstrată prin probe.”;

12) Alineatul (9) se redă în redacție nouă:

„Deciziile Comisiilor de certificare privind respingerea cererii de eliberare a certificatului evaluatorului, și cea privind suspendarea și retragerea acestuia pot fi atacate în instanța de judecată competentă.”

7. La articolul 18 alineatul (1) se expune în redacție nouă:

„(1) Autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile preia, actualizează, aprobă și publică standardele internaționale de evaluare, precum și elaborează documentele necesare pentru implementarea acestora, inclusiv ghiduri în evaluare, codul de etică al profesiei de evaluator și documente tehnice.”

8. La articolul 20¹:

1) **Alineatul (2)** se expune în redacție nouă:

„(2) Evaluatorii bunurilor imobile prezintă trimestrial autorității administrative centrale în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile, prin intermediul întreprinderilor de evaluare, dările de seamă privind rapoartele de evaluare întocmite.”

2) Se completează cu alineatele (2¹) și (2²) cu următoarele cuprinsuri:

„(2¹) Dările de seamă a rapoartelor de evaluare a bunurilor imobile proprietate publică se prezintă împreună cu raportul de evaluare întocmit.

(2²) Prezentarea dărilor de seamă și a rapoartelor de evaluare se efectuează prin intermediul unui modul special din cadrul Sistemului informațional „Registrul prețurilor bunurilor imobile”.”

9. Se completează cu articolul 20² cu următorul cuprins:

„**Articolul 20².** Verificarea rapoartelor de evaluare

(1) Verificarea rapoartelor de evaluare prezentate de beneficiarii evaluării, utilizatorii desemnați ai evaluării, organele de urmărire penală, procuratura, instanța de judecată, Banca Națională a Moldovei, precum și autorităților publice, în vederea determinării conformității acestora cu actele normative și metodologia de evaluare a bunurilor imobile, precum și pentru a se pronunța referitor la influența abaterilor asupra valorii obiectului evaluat, se efectuează de către Consiliul de verificare a rapoartelor de evaluare, instituit de autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile.

(2) Consiliul de verificare a rapoartelor de evaluare este format din 5 membri, specialiști în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile, dintre care:

- a) doi reprezentanți din cadrul autorității administrative centrale în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile;
- b) un reprezentant al mediului academic;
- c) un reprezentant al societății civile;
- d) un evaluator certificat în domeniul evaluării bunurilor imobile.

(3) În cazul verificării rapoartelor de evaluare din domeniul evaluării proprietății publice, obiectelor de proprietate intelectuală, valorilor mobiliare sau pentru scopuri specifice, reprezentanții autorităților din domeniu vor fi invitați să participe la ședința Consiliului de verificare a rapoartelor de verificare.

(4) Organizarea și desfășurarea activității Consiliului de verificare a rapoartelor de evaluare, precum și procedura de verificare a rapoartelor de evaluare se reglementează prin regulament aprobat de către Guvern.

(5) Finanțarea activității Consiliului de verificare a rapoartelor de evaluare se efectuează din resursele financiare aprobate prin legea bugetului de stat pentru anul corespunzător, precum și din alte surse permise de legislație.”

10. Articolul 22 litera e) se expune în redacție nouă:

„e) să prezinte trimestrial autorității administrative centrale în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile, prin intermediul întreprinderii de evaluare, darea de seamă a tuturor rapoartelor elaborate și rapoartele de evaluare a bunurilor imobile proprietate publică în condițiile art. 20¹ alin. (2).”.

11. În denumirea capitolului V după cuvântul „evaluarea” se completează cu cuvintele „și reevaluarea”.

12. La articolul 26:

1) denumirea articolului se completează cu cuvintele „și reevaluării”;

2) se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Rezultatele intermediare ale evaluării și reevaluării sunt supuse consultării publice pentru o perioadă de 3 luni, fiind publicate prin intermediul Sistemului informațional geografic de stat „Geoportalul tematic pentru datele spațiale ale Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru”. În această perioadă, proprietarii bunurilor imobile pot prezenta contestații privind rezultatele evaluării și reevaluării în conformitate cu Regulamentul cu privire la procedura de examinare a contestațiilor rezultatelor evaluării și reevaluării bunurilor imobile în scopul impozitării, aprobat de Guvern.”;

3) alineatul (2) se expune în redacție nouă:

„(2) Rezultatele evaluării și reevaluării efectuate în scopul impozitării se aduc la cunoștința proprietarilor bunurilor imobile de către organele cadastrale teritoriale, cu sprijinul autorităților administrației publice locale. În cazul dezacordului cu mărimea valorii estimate a obiectului, proprietarul acestuia este în drept să-și expună obiecțiile față de organul cadastral teritorial în termen de o lună de la data primirii notificării respective.”

13. La articolul 27:

1) la alineatul (5) sintagma „Sistemul informațional automatizat „Registrul prețurilor” se substituie cu sintagma „Sistemul informațional „Registrul prețurilor bunurilor imobile”.

2) la alineatul (6) sintagma „Sistemului informațional automatizat „Registrul prețurilor” se substituie cu sintagma „Sistemului informațional „Registrul prețurilor bunurilor imobile”.

14. Articolul 28, alineatul (1), se expune în redacție nouă:

„(1) Contestațiile privind evaluarea bunurilor imobile în scopul impozitării se examinează de către organele cadastrale teritoriale, Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile și de către autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile, în conformitate cu Regulamentul cu privire la procedura de examinare a contestațiilor rezultatelor evaluării și reevaluării bunurilor imobile în scopul impozitării, aprobat de Guvern.”

15. Articolul 30 se completează cu alineatele (6) și (7) cu următoarele cuprinsuri:

„(6) Până la dezvoltarea și implementarea Sistemului informațional „Registrul prețurilor bunurilor imobile”, evaluatorii vor transmite dările de seamă în format electronic, în conformitate cu instrucțiunea elaborată și aprobată de autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile.

(7) Până la demararea programelor de formare profesională în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile, eliberarea certificatului de evaluator în domeniul solicitat se poate face fără prezentarea certificatului de competență profesională.”

Art. V. – Legea privind **delimitarea proprietății publice** nr. 29/2018 (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 142-148, Articolul 279), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La Articolul 9 aliniat (2) litera i), cuvintele ”și terenurile pe care sunt amplasați pilonii acestor linii,” se exclud.

2. La Articolul 21, aliniat 9¹ se completează cu litera h) și litera i) cu următorul cuprins:

”h) terenuri agricole din fondul de privatizare a unității administrativ teritoriale de nivelul întâi, neatribuite în proprietate;

i) terenuri destinate amplasării construcțiilor de utilitate publică, identificate conform prevederilor Articolul 7 din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.”

Art. VI. – Legea nr. 778/2001 cu privire la **geodezie, cartografie și geoinformatică** (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 29-31, Articolul 160), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În cuprinsul legii, cuvintele „topografo-geodezice”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „topogeodezice”, la forma gramaticală corespunzătoare.

2. La articolul 1:

a) la noțiunea „ridicare topografică de execuție” cuvintele „obiectelor de infrastructură tehnico-edilitar” se vor substitui cu „rețelelor edilitare,,

b) se completează cu noțiunile „Atlasul Național al Republicii Moldova” și „Certificatul de competență profesională” cu următorul cuprins:

„Atlasul Național al Republicii Moldova – document cartografic oficial de referință, elaborat și actualizat de autoritatea responsabilă de elaborarea politicilor în domeniu, care reprezintă, în formă sistematică și unitară, informații geografice, economice, sociale și istorice privind teritoriul național, având rol informativ, științific și administrativ în procesul de planificare, cercetare și luare a deciziilor de către autoritățile publice, instituții academice și alte entități interesate;

Certificat de competență profesională – reprezintă un document oficial, eliberat de o instituție acreditată, cu o valabilitate de 5 ani, în urma finalizării unui program de perfecționare coordonat cu autoritatea administrativă centrală în domeniul geodeziei, cartografiei, prospecțiunilor topografice și geoinformaticii.”

3. La articolul 3 la aliniatul (2), litera k) se abrogă.

4. La articolul 6³:

1) la aliniatul (1):

a) litera a), după cuvintele „Republicii Moldova” se completează cu

cuvintele „sau dețin permis de ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova”;

b) litera d) după cuvintele „în domeniu” se completează cu cuvintele „geodeziei, cartografiei, prospecțiunilor topografice și geoinformaticii”.

c) se completează cu litera e), cu următorul cuprins:

”e) dețin certificatul de competență profesională valabil”.

d) se completează cu alineatele (1³), (1⁴), cu următorul cuprins:

(1³) Specialiștilor în domeniul geodeziei, cartografiei, prospecțiunilor topografice și geoinformaticii au obligația de a participa, o dată la fiecare 5 ani, la programe de formare profesională continuă în domeniu, organizate de instituții acreditate, în conformitate cu programele de perfecționare coordonate de autoritatea administrativă centrală în domeniul geodeziei, cartografiei, prospecțiunilor topografice și geoinformaticii.

(1⁴) Programele de formare profesională sunt organizate și desfășurate în conformitate cu Regulamentul cu privire la educația adulților aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.222/2024”;

2) la aliniatul (1¹):

a) litera b) după cuvintele ”de identitate” se completează cu cuvintele „sau copia permisului de ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova”.

b) la litera c), cuvintele „și de pe actele privind conferirea titlurilor științifice” se substituie cu textul „și/sau copiile de pe actele privind conferirea titlurilor științifice (în cazul cadrelor didactice)”;

c) litera e), după cuvântul „participat” se completează cu textul „, înregistrate în Registrul de stat a lucrărilor topogeodezice și confirmată prin semnătura administratorului (persoanei juridice)”.

5. La articolul 6⁴ alineatul (1) va avea următorul cuprins:

(1) Comisia de certificare este formată din 5 membri, specialiști în domeniul geodeziei, cartografiei, prospecțiunilor topografice și geoinformaticii, dintre care:

a) doi reprezentanți din cadrul Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru;

b) un reprezentant din cadrul Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică;

c) un reprezentant ai mediului academic;

d) un reprezentant al societății civile.

6. La articolul 6⁹:

1) la aliniatul (1):

a) după cuvintele „întreprinzător” se completează cu textul „, precum și în conformitate cu dispozițiile prezentei legi:”.

b) se completează cu următoarele subpuncte, cu următorul conținut:

a) în cazul în care un control de stat constată încălcări ale legislației aplicabile;

b) în cazul identificării unor abateri de la cerințele și condițiile legale, confirmate de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică;

c) suspendarea actului permisiv poate avea loc în baza unei hotărâri a instanței de judecată;

d) termenul de suspendare a valabilității actului permisiv nu poate depăși șase luni.

c) se completează cu aliniatul (1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) Autoritatea administrativă centrală în domeniul geodezie, cartografie, geoinformatică și teledetecției dispune suspendarea valabilității certificatului topogeodezic și cartografic, în baza unei sesizări motivate formulate de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică și prezentate Comisiei de certificare, în cazul în care acesta constată, în limitele competențelor stabilite prin lege, încălcări ale legislației în domeniu.”;

2) la aliniatul (2):

a) după cuvintele „întreprinzător” se completează cu textul „*precum și în conformitate cu dispozițiile prezentei legi*”.

b) se completează cu aliniatul (2¹), cu următorul cuprins:

„Autoritatea administrativă centrală în domeniul geodezie, cartografie, geoinformatică și teledetecției retrage certificatul topogeodezic și cartografic, cu adresarea ulterioară în instanța de judecată în termen de 3 zile lucrătoare, în următoarele cazuri:

a) actul permisiv este retras în baza constatărilor Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, în conformitate cu procedurile legale;

b) actul permisiv este retras ca urmare a aplicării unei sancțiuni contravenționale în domeniul de activitate;

c) actul permisiv este retras când Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică identifică nereguli sau deficiențe semnificative în desfășurarea activităților geodezice;

d) desfășurarea activității în perioada de suspendare a certificatului.”

e) în cazul unei suspendări repetate, actul permisiv se retrage.

7. La articolul 7:

1) aliniatul 1) se completează cu literele d) și e) cu următoarele cuprinsuri:

„d) Conceptul Atlasului Național al Republicii Moldova;

„e) Regulamentului privind organizarea și funcționarea Colegiului editorial al Atlasului Național al Republicii Moldova, precum și a componentei acestuia.”

2) aliniatul 2) se completează cu litera e) cu următorul cuprins:

”e) promovează politici de stat în domeniile geodeziei, cartografiei, geoinformaticii, fotogrammetriei, teledetecției și domeniul infrastructurii de date spațiale.”

8. La articolul 15 aliniatul (1), cuvintele „Agenției Relații Funciare și Cadastru” se substituie cu cuvintele „Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru”.

Art. VII.

(1) Prezenta lege intră în vigoare la o lună de la data publicării în Monitorul Oficial, cu excepția:

1) prevederilor Art. I, pct. 8, art. 21⁴ alineatele (1) litera d), (2) litera g).

2) prevederilor Art. III, pct. 5 subpct. 3), 4), 5), 6) și pct.6 subpct. 6), 8) care vor intra în vigoare la data de 01 ianuarie 2026, precum și pct. 6 subpct. 5), 7), 10) 11) și pct.9 care vor intra în vigoare la data de 01 ianuarie 2027;

3) prevederilor Art. VI, pct. 4, aliniat (1) litera d) și pct. 5, care vor intra în vigoare la data de 01 ianuarie 2027.

- (2) Guvernul:
- a) în termen de 9 luni de la data publicării în Monitorul Oficial a prezentei legi:
 - b) va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta;
 - c) va elabora Regulamentul cu privire la activitatea Consiliului de verificare a rapoartelor de evaluare.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(reglementarea activității în domeniul geodeziei, cadastrului și evaluării bunurilor imobile)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative este elaborat de către Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul de lege este elaborat în temeiul art.15 ² alin. (3), art. 18 alin. (3) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998 (Republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr. 88-95, art. 79), cu modificările ulterioare și art. 20 alin. (1) din Legea nr. 354/2004 cu privire la formarea bunurilor imobile (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 233-236, art. 999), art. 14 ¹ din Legea privind delimitarea proprietății publice nr. 29/2018, Legea cu privire la activitatea de evaluare nr. 989/2002, Legea cu privire la geodezie, cartografie și geoinformatică nr. 778/2001.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative.
1. În activitatea cadastrală: În prezent, cadrul normativ aferent activității cadastrale, reglementat prin Legea nr. 1543/1998 privind cadastrul bunurilor imobile, nu oferă o structură clară și cuprinzătoare în raport cu cerințele actuale ale practicii din domeniu. Lipsa unor reglementări explicite privind certificarea profesională, executarea lucrărilor cadastrale, supravegherea tehnică și responsabilitatea specialiștilor generează disfuncționalități majore la nivel instituțional și operațional. În prezent, cadrul normativ aferent activității cadastrale este fragmentar, fără a oferi o reglementare comprehensivă care să includă atât exercitarea profesiei de inginer cadastral, cât și mecanismele de monitorizare și control aferente. Această lacună normativă generează incertitudini în aplicarea corectă a procedurilor și drepturilor, atât pentru executanți, cât și pentru beneficiari. Totodată, se constată deficiențe semnificative în ceea ce privește monitorizarea și gestionarea activității cadastrale. Lipsa unor mecanisme eficiente de control și supraveghere împiedică identificarea și sancționarea corespunzătoare a abaterilor de la cadrul normativ. Aceste carențe conduc la acumularea de sesizări din partea beneficiarilor, care adesea nu pot obține remedierea neregulilor apărute în procesul de prestare a serviciilor cadastrale. Metodele actuale de certificare a inginerilor cadastrali, desfășurate fără participarea la cursuri de formare continuă, s-au dovedit a fi ineficiente. Datele statistice relevă o tendință constantă de diminuare a nivelului de pregătire profesională a candidaților, reflectată prin scăderea anuală a ratei de promovare a examenelor de certificare. Astfel, conform datelor raportate lunar de Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile (IP CBI), instituția restituie definitiv de la recepție, în mediu câte 150-170 de lucrări cadastrale, lunar. Această situație evidențiază necesitatea introducerii unui sistem integrat de formare profesională continuă, ca parte esențială a procesului de certificare, în vederea asigurării competențelor necesare pentru executarea corectă și legală a lucrărilor cadastrale. Un alt aspect relevant vizează impactul negativ asupra relațiilor contractuale dintre executanți și beneficiari, precum și lipsa transparenței în furnizarea serviciilor. În absența unui cadru legal clar, raporturile contractuale rămân ambigue, ceea ce afectează calitatea lucrărilor și compromite încrederea publicului în sistemul cadastral național. De asemenea, se impune consolidarea responsabilității registratorilor în cadrul organelor cadastrale teritoriale, având în vedere numeroasele cazuri în care deciziile de respingere sau refuz de înregistrare au fost emise fără o motivare juridică adecvată. Aceste decizii sunt, în unele situații, rezultatul unor interpretări eronate ale legislației aplicabile sau al neglijenței profesionale. În acest context, devine necesară instituirea unui mecanism clar de responsabilizare, care să contribuie la protejarea eficientă a drepturilor reale imobiliare și, totodată, la consolidarea responsabilității profesionale a registratorilor, prin asigurarea legalității, corectitudinii și calității actelor emise în procesul de înregistrare a bunurilor imobile și a drepturilor aferente.

Conform recomandării 2.3.2 din Hotărârea Curții de Conturi nr. 24 din 28 mai 2024, a fost stabilită sarcina de identificare a posibilităților privind evaluarea cadastrală a valorii proprietății publice și excluderea limitării reevaluării bunurilor imobile doar în scop de impozitare de către IP CBI. Scopul acestei măsuri este de a permite reflectarea unei valori juste și actualizate a acestor bunuri în evidențele contabile ale instituțiilor publice, contribuind astfel la o gestiune mai eficientă a patrimoniului public și la evitarea suportării unor cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat, generate de sub-evaluarea sau lipsa unei reevaluări corespunzătoare. În acest context, proiectul de modificare legislativă propus prevede eliminarea sintagmei „în scopul impozitării” din Legea nr. 1543/1998 privind cadastrul bunurilor imobile. Această modificare va permite efectuarea evaluărilor cadastrale nu doar în vederea stabilirii obligațiilor fiscale, ci și în alte scopuri de interes public, cum ar fi raportarea financiară a autorităților publice.

2. În activitatea de evaluare.

Necesitatea modificării Legii nr. 989/2002, în special a reglementării activității de evaluare a bunurilor mobile, derivă din faptul că aceste bunuri reprezintă o componentă esențială a Standardelor Internaționale de Evaluare, care stabilesc metodologii și principii pentru evaluarea diverselor categorii de bunuri. De-a lungul timpului, Agenția a recepționat multiple solicitări de clarificare din partea inspectoratelor de poliție, autorităților publice și reprezentanților profesiei de avocat. Aceste demersuri au vizat cu precădere aspecte legate de legalitatea efectuării lucrărilor de evaluare a bunurilor mobile de către evaluatorii certificați în domeniul bunurilor imobile, precum și identificarea autorității competente care reglementează domeniul evaluării bunurilor mobile. În contextul procesului de aprobare a Standardelor de Evaluare, Banca Națională a Moldovei a formulat o propunere concretă de completare a Legii nr. 989/2002 cu un capitol distinct care să conțină cerințe clare de certificare pentru o nouă specializare în evaluare – evaluarea bunurilor mobile. Această recomandare subliniază importanța reglementării corespunzătoare a domeniului din perspectiva instituției care supervizează sistemul financiar național. Suplimentar, în cadrul consultărilor publice desfășurate pentru aprobarea Standardelor de Evaluare, evaluatorii certificați ai bunurilor imobile au susținut necesitatea reglementării domeniului evaluării bunurilor mobile. Fundamentarea acestei solicitări rezidă în imperativul creării unui cadru legal adecvat care să permită aplicarea efectivă a Standardelor de Evaluare în activitatea practică.

Subsidiar, proiectul are la bază necesitatea instituirii unui Consiliu de verificare a rapoartelor de evaluare ca răspuns la disfuncționalitățile actuale identificate în sistemul de certificare și supraveghere a activității evaluatorilor. Dublul rol al Comisiei de Certificare – eliberarea actelor permissive și verificarea rapoartelor de evaluare, compromite transparența și obiectivitatea procesului de supraveghere, întrucât aceeași entitate care autorizează evaluatorii este responsabilă și de validarea calității activității acestora, fără a dispune însă de mecanisme eficiente de sancționare în cazul neconformităților. În cadrul screening-ului bilateral pentru Capitolul 6 – Dreptul societăților comerciale, cu Comisia Națională a Pieței Financiare în calitate de instituție raportoare, a fost identificată nevoia consolidării cadrului instituțional în domeniul evaluării. Printre recomandările formulate în cadrul acestui proces, s-a evidențiat necesitatea instituirii unei autorități sau entități specializate, cu un mandat clar de supraveghere și verificare a rapoartelor de evaluare, în vederea creșterii gradului de acuratețe, transparență și fiabilitate a acestor documente, în consonanță cu bunele practici europene.

În prezent, activitatea de evaluare a bunurilor în Republica Moldova este reglementată parțial, fără o delimitare clară a competențelor între diferite autorități. Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru este desemnată ca autoritate administrativă centrală responsabilă de elaborarea politicii de stat în domeniul evaluării și reevaluării bunurilor, precum și reglementarea domeniului evaluării bunurilor imobile. Subsidiar, Comisia Națională a Pieței Financiare reglementează evaluarea valorilor mobiliare și a altor instrumente financiare, iar Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală are atribuții în domeniul evaluării activelor necorporale, inclusiv a drepturilor de proprietate intelectuală. Fragmentarea competențelor și lipsa unui mecanism de supraveghere interinstituțional au condus la discrepanțe în aplicarea metodologiei în evaluare și la dificultăți în asigurarea calității serviciilor prestate de evaluatori.

În special, absența unui cadru normativ clar pentru evaluarea bunurilor mobile și lipsa unei autorități care să reglementeze această activitate au determinat apariția unor practici neuniforme și a unor riscuri semnificative pentru securitatea juridică a tranzacțiilor care implică astfel de bunuri.

Deși, art. 3 lit. a) stabilește că evaluării se supun bunurile mobile, imobile și drepturile asupra acestora, cadrul normativ nu prevede dispoziții specifice privind evaluarea bunurilor mobile, astfel în ultimele două decenii, evaluarea acestor bunuri s-a desfășurat fără un cadru normativ clar și fără o autoritate responsabilă de reglementarea acestui sector. Lipsa unei entități care să coordoneze acest domeniu a dus la dezvoltarea unui sector necontrolat, unde lipsa standardizării și a reglementării unitare afectează fiabilitatea evaluatorilor și evaluărilor realizate.

Potrivit art. 15 din Legea nr.989/2002, certificarea evaluatorilor este o condiție obligatorie pentru exercitarea profesiei, însă acest mecanism se aplică în prezent doar pentru anumite categorii de evaluatori. Lipsa unui sistem de certificare a evaluatorilor de bunuri mobile a permis practicarea acestei activități de către persoane fără o calificare adecvată, ceea ce a afectat calitatea rapoartelor de evaluare. Spre deosebire de evaluatorii de bunuri imobile, proprietate intelectuală și valori mobiliare, care trebuie să parcurgă proceduri de certificare, cei care evaluează bunuri mobile nu sunt supuși unui proces de verificare a competențelor profesionale. Această situație a generat incertitudine în utilizarea rapoartelor de evaluare, afectând în special domenii precum creditele garantate, leasingul și executarea silită.

Proiectul de lege propune o repartizare clară a competențelor între Guvern, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru, Comisia Națională a Pieței Financiare și Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală pentru reglementarea activității de evaluare, prevenind suprapunerile și lacunele normative. Această clarificare va permite un control mai riguros al evaluatorilor printr-un cadru metodologic unitar și mecanisme clare de supraveghere și sancționare. Măsura va contribui la sporirea transparenței, încrederii și utilizării corecte a evaluărilor în scopuri juridice, fiscale și economice, asigurând armonizarea standardelor de evaluare cu cerințele pieței și reducerea riscurilor asociate unor evaluări neconforme. Totodată, prin atribuirea Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru a competențelor privind reglementarea evaluării bunurilor mobile, se instituie un cadru normativ unitar și coerent, aliniat la standardele internaționale. Această modificare va permite elaborarea unor metodologii clare, astfel evaluatorii vor dispune de instrumente adecvate pentru evaluări obiective, iar utilizatorii rapoartelor vor beneficia de un cadru previzibil și transparent. Introducerea unui sistem obligatoriu de certificare pentru evaluatorii de bunuri mobile, va asigura competență profesională, va îmbunătăți calitatea rapoartelor de evaluare, precum și va permite supravegherea eficientă a evaluatorilor și aplicarea unor sancțiuni în cazul abaterilor.

Pe plan internațional, sistemele de certificare profesională impun evaluatorilor obligația de a participa la cursuri de perfecționare periodică, astfel încât aceștia să își mențină nivelul de competență și să fie la curent cu evoluțiile din domeniu. În Republica Moldova, legea cu privire la activitatea de evaluare nu prevede obligația evaluatorilor de a urma programe de formare profesională continuă. Această situație generează multiple probleme, inclusiv dificultăți în adaptarea evaluatorilor la schimbările normative și la noile standarde internaționale în domeniu. Prin introducerea obligativității ca evaluatorii să urmeze programe de formare profesională la fiecare cinci ani, se urmărește îmbunătățirea calității evaluărilor și alinierea la bunele practici internaționale. Această măsură va permite actualizarea periodică a competențelor evaluatorilor, în special în ceea ce privește modificările cadrului normativ, noile metodologii de evaluare și utilizarea tehnologiilor moderne în procesul de evaluare. De asemenea, formarea continuă va contribui la reducerea erorilor profesionale și va crește gradul de încredere în rapoartele de evaluare elaborate pe piață.

O altă deficiență care a impus elaborarea prezentului proiect este lipsa unui mecanism formalizat și eficient de verificare și control al calității rapoartelor de evaluare. În prezent, verificarea rapoartelor de evaluare a bunurilor imobile se realizează indirect prin Comisia de certificare din cadrul Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, care are atribuții limitate și nu poate impune sancțiuni directe. Conform datelor Comisiei de certificare a evaluatorilor de bunuri imobile, în perioada 2014-2024, 54% dintre cele circa 280 de rapoarte examinate au prezentat deficiențe metodologice sau abateri de la cadrul normativ. Lipsa unui sistem de sancționare a evaluatorilor care întocmesc rapoarte neconforme afectează securitatea juridică a tranzacțiilor, iar instituțiile publice și băncile comerciale întâmpină dificultăți în utilizarea acestor evaluări. Subsidiar, Comisia de certificare nu se poate pronunța pe rapoartele de evaluare a altor categorii de bunuri, precum valorile mobiliare sau proprietatea intelectuală. În lipsa unui organism dedicat supravegherii calității evaluărilor, numeroase abateri rămân nesancționate, afectând transparența și corectitudinea procesului de evaluare.

Instituirea unui consiliu de verificare a rapoartelor de evaluare, cu competențe clare de analiză și constatare a abaterilor, va consolida supravegherea activității evaluatorilor și va asigura respectarea cadrului normativ și metodologic. Acest consiliu va evalua calitatea rapoartelor, va identifica și sancționa abaterile profesionale și va emite recomandări pentru îmbunătățirea metodologiei utilizate, contribuind astfel la transparența și fiabilitatea procesului de evaluare.

Evaluarea bunurilor imobile în scopul impozitării este un proces esențial pentru stabilirea corectă a obligațiilor fiscale ale contribuabililor. În prezent, însă, acest proces nu prevede o etapă de consultare publică a rezultatelor intermediare ale evaluărilor, ceea ce duce la situații în care contribuabilii sunt puși în fața unor decizii fiscale fără posibilitatea de a verifica și contesta valorile stabilite anterior aplicării acestora. Lipsa unui mecanism de consultare publică afectează transparența procesului de evaluare și poate genera neîncredere în corectitudinea valorilor utilizate pentru impozitare. În unele cazuri, contribuabilii au contestat în instanță valorile estimate în scopul impozitării, ceea ce a generat litigii și a complicat procesul de administrare fiscală. Prin introducerea unei etape de consultare publică a rezultatelor intermediare ale evaluărilor, se urmărește sporirea transparenței și corectitudinii procesului de stabilire a valorilor impozabile. Această măsură va permite persoanelor vizate să analizeze și să formuleze obiecții asupra valorilor estimate, înainte de aplicarea efectivă a acestora. În plus, această etapă va contribui la reducerea numărului de litigii fiscale, întrucât eventualele neconcordanțe vor putea fi soluționate în faza de consultare, fără a fi necesară intervenția instanțelor de judecată.

3. În activitatea geodeziei, cartografiei și geoinformaticii:

Situația actuală în domeniul geodeziei, cartografiei și geoinformaticii relevă o serie de deficiențe și lacune normative care afectează eficiența reglementării și aplicării prevederilor legale. În acest context, Legea nr. 778/2001 necesită ajustări pentru a asigura un cadru normativ coerent, adaptat realităților actuale și cerințelor internaționale.

În primul rând, se constată lipsa uniformității terminologice, ceea ce generează dificultăți de interpretare și aplicare a legii. Prin urmare, este necesară substituirea termenului „topografo-geodezice” cu „topogeodezice” pentru asigurarea clarității și evitarea ambiguităților.

De asemenea, definițiile unor termeni tehnici sunt incomplete sau inadecvate, fapt ce impune revizuirea și completarea acestora. Spre exemplu, noțiunea de „ridicare topografică de execuție” necesită o reformulare pentru a include toate aspectele tehnice esențiale în procesul de determinare a coordonatelor și cotelor obiectelor executate.

O altă problemă semnificativă este absența unui document cartografic oficial de referință. În lipsa Atlasului Național al Republicii Moldova, informațiile geografice esențiale pentru planificarea teritorială, cercetare și luarea deciziilor nu sunt structurate și actualizate în mod unitar. Se propune, astfel, instituirea acestui document ca instrument oficial în domeniu.

În ceea ce privește certificarea specialiștilor, deși Hotărârea Guvernului nr. 817/2020 reglementează certificarea profesioniștilor în domeniile geodeziei, cartografiei, prospecțiunilor topografice, geoinformaticii, evaluării bunurilor imobile și cadastrului, Legea nr. 778/2001 nu conține prevederi corespunzătoare în acest sens. Se impune introducerea Certificatului de competență profesională, ca document obligatoriu pentru exercitarea activităților din domeniu, valabil pe o perioadă de cinci ani, emis de o instituție acreditată conform Legii nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și evaluare a conformității.

Totodată, legislația actuală impune restricții nejustificate privind accesul la profesie, prin limitarea dreptului de exercitare a activităților geodezice și cartografice doar la cetățenii Republicii Moldova. Se propune modificarea prevederilor legale în sensul extinderii dreptului de exercitare și pentru persoanele care dețin permis de ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova, în vederea alinierii la standardele internaționale privind mobilitatea forței de muncă.

În plus, se constată insuficiența prevederilor referitoare la controlul și sancționarea activităților neconforme. Normele actuale nu reglementează clar suspendarea și retragerea actelor permissive, ceea ce creează dificultăți în aplicarea măsurilor de supraveghere și sancționare. Se propune completarea legii pentru a introduce criterii și proceduri clare privind suspendarea și retragerea certificatelor, inclusiv în cazul constatării unor abateri de către Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică.

Un alt aspect necesar de ajustat este restructurarea instituțională, prin modificarea denumirii Agenției Relații Funciare și Cadastru în Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru, astfel încât să reflecte mai fidel domeniul de competență al instituției.

În concluzie, modificările propuse urmăresc modernizarea cadrului legislativ prin îmbunătățirea reglementărilor privind certificarea specialiștilor, asigurarea accesului la informații geografice oficiale, clarificarea terminologiei utilizate, eliminarea restricțiilor nejustificate și consolidarea mecanismelor de control și sancționare. Aceste intervenții vor contribui la creșterea calității serviciilor geodezice, cartografice și cadastrale în Republica Moldova și la eficientizarea activităților desfășurate în acest domeniu strategic.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

1. Modificarea Legii cadastrului bunurilor imobile:

1) Reglementarea lucrării cadastrale ca activitate distinctă, cu conținut, tipologie și procedură de recepție clar stabilite

Proiectul introduce în mod expres noțiunea de lucrare cadastrală, definită ca totalitatea operațiunilor de teren și de birou, efectuate în vederea identificării și măsurării bunului imobil, întocmirii documentației tehnice și asumării răspunderii asupra acesteia. Sunt stabilite tipurile de lucrări cadastrale, conținutul acestora, precum și scopurile pentru care sunt executate. De asemenea, proiectul prevede condițiile de recepție a lucrărilor de către instituția de implementare, în vederea asigurării calității, legalității și coerenței informațiilor înscrise în baza de date cadastrală.

2) Introducerea certificării profesionale obligatorii pentru inginerii cadastrali

Proiectul instituie procedura de certificare prin introducerea: certificatului de competență profesională și certificatului inginerului cadastral. Certificatul de competență profesională este emis de o instituție acreditată și atestă formarea tehnică a specialistului în domeniul cadastrului, în timp ce certificatul inginerului cadastral, emis de Comisia de certificare, constituie actul permisiv pentru exercitarea activității. Se instituie condiții clare de eligibilitate, procedura de evaluare, durata valabilității certificatelor (5 ani) și obligativitatea participării la programe de formare profesională continuă.

3) Stabilirea responsabilității și a obligațiilor inginerului cadastral

Pentru prima dată, proiectul reglementează în mod detaliat statutul profesional al inginerului cadastral, stabilind atât drepturile acestuia (de acces, de refuz, de contestare, de independență profesională), cât și obligațiile (respectarea normelor tehnice, corectitudinea datelor, protejarea informațiilor, colaborarea instituțională). Aceste prevederi au ca scop consolidarea profesionalismului în domeniu și garantarea interesului public.

4) Instituirea procedurii de supraveghere tehnică și de sancționare disciplinară

Prin proiect se conferă Inspectoratului Național de Supraveghere Tehnică atribuții de monitorizare, coordonare și control al activităților cadastrale, precum și competența de a constata abateri profesionale. În funcție de gravitatea situației, Comisia de certificare va putea decide suspendarea temporară sau retragerea certificatului inginerului cadastral. Sunt reglementate clar condițiile de suspendare, durata aplicabilă și procedura de contestare. Această măsură vizează prevenirea erorilor profesionale și protejarea drepturilor beneficiarilor.

5) Introducerea reatestării obligatorii a registratorilor în caz de abateri repetate

În vederea responsabilizării registratorilor, proiectul prevede că, în cazul emiterii a două respingeri neîntemeiate sau a două decizii anulate definitiv de instanță într-o perioadă de șase luni, registratorul va fi supus unei proceduri de reatestare, dacă mai rămân peste șase luni până la reatestarea planificată. Această intervenție legislativă este menită să corecteze comportamente neprofesioniste și să întărească încrederea în legalitatea actului de înregistrare.

6) Clarificarea calității de executant și condițiile de exercitare a activității cadastrale

Se reglementează clar categoriile de entități care pot executa lucrări cadastrale (instituția de implementare, întreprinderi publice și private), precum și condiția obligatorie ca acestea să dispună de personal calificat, inclusiv ingineri cadastrali certificați. Se introduce obligația ca inginerul cadastral să semneze documentația cadastrală și să își asume responsabilitatea pentru corectitudinea acesteia, în conformitate cu reglementările în vigoare.

7) Reglementarea contractului de prestare a lucrării cadastrale și a raporturilor dintre executant și beneficiar

Proiectul prevede că lucrarea cadastrală se execută în temeiul unui contract, care poate include obligația expresă de depunere a documentației de către executant. Sunt reglementate și situațiile în care lucrarea poate fi dispusă prin hotărâre judecătorească. Aceste dispoziții contribuie la transparentizarea relației prestator-beneficiar și la prevenirea conflictelor de competență.

8) Instituirea evidenței electronice a certificatelor și a trasabilității documentelor permissive

Proiectul stabilește că certificatul inginerului cadastral va fi emis în format electronic, prin Sistemul informațional de gestionare a documentelor permissive (SIA GEAP), cu identificare prin cod QR. Această măsură facilitează verificarea autenticității documentului, reduce riscul de falsificare și permite un control eficient al activității desfășurate.

2. Modificarea Legii privind delimitarea proprietății publice.

Conform datelor Proiectului de Înregistrare și Evaluare Funciară, în Republica Moldova urmare implementării proiectului în circa 275 de UAT nu o să fie asigurate lucrările masive.

Astfel, autoritățile menționate o să aplice procedura selectivă de înregistrare primară a terenurilor publice. Prin urmare, întru buna colaborare și asigurarea unui proces participativ la optimizarea utilizării resurselor și crearea unui cadru unic, stabilirea unor reguli clare pentru administrarea eficientă a proprietății publice, s-a decis modificarea cadrului normativ privind delimitarea proprietății publice, prin includerea la art. 21 alin. 9¹ a suprafețelor de terenuri agricole din hotarele unui contur, din fondul de privatizare a unității administrativ-teritoriale, neatribuite în proprietate. De asemenea, autoritățile publice locale semnalează multiple cazuri când este necesar urgent de înregistrat un teren proprietate publică, pentru participarea în cadrul unui proiect investițional de infrastructură (stație de epurare, de pompare, instalarea turnului de apă potabilă, etc), iar lucrările de delimitare durează o perioadă mai lungă. În acest context, pentru a asigura pentru aceste terenuri o procedură mai operativă de întocmire a documentației cadastrale, de asemenea se propun completarea art. 21 alin. 9¹ cu acest tip de teren pentru care se va executa lucrarea cadastrală.

Modificările propuse urmează să asigure APL cu posibilitatea întocmirii pentru aceste terenuri proprietate publică, a documentației cadastrale prin metodă simplificată, care la rândul său va asigura diminuarea costurilor și timpului pentru înregistrarea acestora.

3. Modificarea Legii privind evaluarea bunurilor imobile:

Prin modificările propuse în proiectul de lege se urmăresc următoarele obiective:

1) Stabilirea competențelor autorităților implicate în activitatea de evaluare

Proiectul urmărește clarificarea și consolidarea atribuțiilor instituțiilor implicate în domeniul evaluării, precum Guvernul, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru, Comisia Națională a Pieței Financiare și Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală. Prin această reglementare, se dorește o delimitare clară a responsabilităților fiecărei instituții, evitarea suprapunerilor de competențe și asigurarea unei coordonări eficiente între diferitele autorități implicate în procesul de evaluare și reevaluare a bunurilor.

2) Reglementarea activității de evaluare a bunurilor mobile

Modificarea legislativă propune extinderea competențelor autorității administrative centrale în domeniul evaluării bunurilor imobile și asupra bunurilor mobile, un sector nereglementat de peste 20 de ani. Această schimbare este necesară pentru uniformizarea standardelor de evaluare, impunerea unor cerințe clare pentru evaluatorii de bunuri mobile și alinierea la bunele practici internaționale. Prin această reglementare, se urmărește crearea unui cadru legislativ coerent, care să permită recunoașterea și certificarea evaluatorilor, precum și dezvoltarea unor metodologii clare pentru evaluarea bunurilor mobile. Totodată, autoritatea administrativă centrală va avea responsabilitatea de a elabora ghiduri specifice, de a implementa reglementări metodologice și de a asigura coordonarea activităților de evaluare și reevaluare a bunurilor mobile, contribuind astfel la creșterea transparenței și fiabilității rapoartelor de evaluare.

Un element esențial al noii reglementări este introducerea unui sistem clar și riguros de certificare pentru evaluatorii de bunuri mobile, destinat profesionalizării domeniului și asigurării unui nivel înalt de competență. Certificarea devine obligatorie și va fi acordată de autoritatea administrativă centrală, în baza unor criterii precum deținerea unei diplome de studii superioare relevante, experiența practică în domeniu, lipsa antecedentelor penale și promovarea unui examen de certificare. Certificatul va avea o valabilitate de cinci ani, cu posibilitatea reînnoirii printr-o

procedură specifică. Aceste măsuri vor contribui la consolidarea pieței evaluatorilor de bunuri mobile, la creșterea profesionalismului în domeniu și la sporirea încrederii beneficiarilor în rapoartele de evaluare.

3) Introducerea programelor de formare profesională pentru evaluatori

Această modificare are drept obiectiv asigurarea unui nivel ridicat de competență profesională în rândul evaluatorilor prin impunerea unor programe de formare continuă. Introducerea obligativității parcurgerii unor cursuri de formare profesională o dată la 5 ani înainte de procedura de certificare are menirea de a actualiza cunoștințele evaluatorilor în funcție de schimbările legislative, metodologice și tehnologice din domeniu. Prin această măsură, se urmărește atât creșterea calității evaluărilor, cât și adaptarea continuă a evaluatorilor la cerințele pieței. Proiectul prevede ca aceste programe să fie organizate în coordonare cu Ministerul Educației și Cercetării și să includă atât aspecte teoretice, cât și aplicații practice din domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile. Programele de formare vor fi desfășurate de instituții acreditate, iar absolvirea acestora va constitui o condiție obligatorie pentru obținerea certificării.

4) Instituirea Consiliului de verificare a rapoartelor de evaluare

Prin această modificare se urmărește consolidarea mecanismelor de supraveghere și control asupra activităților de evaluare prin crearea unui consiliu specializat pentru verificarea rapoartelor de evaluare. Scopul acestui consiliu este de a analiza conformitatea rapoartelor cu prevederile normative și metodologice și de a identifica eventualele abateri. Instituirea acestui organism este necesară pentru a spori acuratețea și fiabilitatea evaluărilor, reducând riscul erorilor sau al manipulărilor de preț. Consiliul de verificare va fi format din specialiști din domeniul evaluării și va avea atribuții de analiză și sancționare a abaterilor. Acesta va putea constata necesitatea de a suspenda sau chiar retrage certificatele evaluatorilor care nu respectă normele legale, având un rol esențial în asigurarea calității rapoartelor de evaluare. Implementarea acestui mecanism va contribui la creșterea transparenței procesului de evaluare și la protejarea intereselor beneficiarilor de evaluări.

5) Introducerea etapei de consultare publică a rezultatelor evaluării și reevaluării bunurilor imobile în scopul impozitării

Această măsură are drept scop sporirea transparenței și corectitudinii procesului de evaluare și reevaluare a bunurilor imobile în scopul impozitării. Prin introducerea unei etape de consultare publică a rezultatelor intermediare, proprietarii bunurilor vor avea posibilitatea de a analiza și, dacă este cazul, de a contesta valoarea stabilită. Această modificare vine ca răspuns la necesitatea unei mai mari implicări a contribuabililor în procesul de evaluare a proprietăților lor și la reducerea litigiilor generate de discrepanțele dintre valorile de evaluare și așteptările proprietarilor. Conform noii reglementări, rezultatele evaluării vor fi publicate pe Geoportalul tematic pentru datele spațiale al Agenției de Geodezie, Cartografie și Cadastru pentru o perioadă de trei luni. În acest interval, proprietarii pot depune contestații, care vor fi analizate conform regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 799/2024. Această măsură va asigura o mai mare corectitudine în evaluarea bunurilor imobile și va permite ajustarea valorilor în funcție de observațiile și argumentele proprietarilor.

4. Modificarea Legii geodeziei, cartografiei și geoinformaticii:

Prin modificările propuse în proiectul de lege se urmăresc următoarele obiective:

Proiectul urmărește clarificarea și uniformizarea terminologiei în domeniul geodeziei, cartografiei și geoinformaticii, pentru a asigura coerența și precizia reglementărilor. De asemenea, se intenționează îmbunătățirea cadrului normativ referitor la certificarea specialiștilor din domeniu, prin introducerea Certificatului de competență profesională și reglementarea procesului de formare profesională. Un alt obiectiv este creșterea accesibilității profesiilor din domeniul geodeziei și cartografiei, extinzând dreptul de exercitare a acestora și pentru persoanele care dețin permis de ședere legală în Republica Moldova. Se urmărește și consolidarea mecanismelor de control și supraveghere a activităților geodezice și cartografice, prin stabilirea unor norme clare pentru suspendarea și retragerea actelor permissive. Un alt obiectiv al proiectului este modernizarea instituțională, prin schimbarea denumirii „Agenției Relații Funciare și Cadastru” în „Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru”, pentru a reflecta mai corect competențele acesteia. În plus, se dorește promovarea unui sistem informațional unitar prin instituirea și reglementarea utilizării Atlasului Național al Republicii Moldova.

Aceste obiective vizează sprijinirea dezvoltării domeniului geodeziei, cartografiei și geoinformaticii, asigurând un cadru legislativ mai eficient și adaptat cerințelor actuale.

5. Legea cu privire la formarea bunurilor imobile nr. 354/2004.

Prin modificările propuse în proiectul de lege se urmăresc următoarele obiective:

1) excluderea articolului 5¹ din lege, în contextul că prevederile acestuia se includ în legea cadastrului.

2) pentru aducerea în concordanță cu Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică, cuvintele "actul de expropriere" se substituie cu cuvintele "actul de declarare a utilității publice".

3) Articolul 17 prevede formarea bunului imobil proprietate a statului sau a unității administrativ-teritoriale. Astfel, pentru a aduce în concordanță alin. 5) din articol, după cuvintele "a statului" se completează cu cuvintele "sau a unității administrativ-teritoriale".

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu au fost identificate.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Modificările propuse Legii nr. 1543/1998 privind cadastrul bunurilor imobile vor avea un impact semnificativ asupra sectorului public, în special asupra organizării instituționale, eficienței administrative și calității serviciilor prestate în domeniul cadastrului bunurilor imobile.

În primul rând, proiectul determină o clarificare și consolidare a atribuțiilor instituțiilor implicate în implementarea politicii statului în domeniul cadastrului, prin stabilirea expresă a funcției de instituție de implementare și a rolului acesteia, inclusiv prin definirea structurilor sale teritoriale. Această măsură contribuie la eliminarea ambiguităților privind competențele instituționale și la asigurarea unei guvernante unitare și eficiente la nivel național.

Totodată, prin reglementarea activității inginerilor cadastrali și instituirea unui mecanism formal de certificare profesională, proiectul creează premisele pentru creșterea capacității instituționale a sectorului public în ceea ce privește supravegherea și controlul calității lucrărilor cadastrale. Atribuirea unui rol activ Inspectoratului Național de Supraveghere Tehnică în procesul de monitorizare tehnică va permite identificarea mai eficientă a abaterilor și aplicarea unor măsuri corective proporționale, contribuind la protecția drepturilor beneficiarilor și la creșterea gradului de conformitate în sistem.

Pe termen scurt, implementarea modificărilor propuse va permite aplicarea eficientă a noilor prevederi legislative, întrucât cadrul instituțional, normativ și tehnic necesar este deja existent și funcțional. Nu se impun investiții suplimentare în infrastructura informațională sau în elaborarea de noi acte normative de bază.

Cadrul normativ existent poate fi revizuit și adaptat într-un termen scurt, prin efectuarea doar a unor ajustări punctate, necesare alinierii la noile cerințe legale. Nu este necesară elaborarea unui cadru normativ complet nou, întrucât actele existente – inclusiv regulamentul privind certificarea specialiștilor, instrucțiunile tehnice și reglementările procedurale – pot fi modificate în baza competențelor deja stabilite ale autorității administrative centrale în domeniul cadastrului.

Având în vedere că sistemul informațional destinat gestionării și eliberării certificatelor este deja funcțional, emiterea documentelor permissive în format electronic poate fi implementată imediat, fără necesitatea modificării platformei sau a dezvoltării unor noi module.

În ansamblu, aceste condiții favorabile permit punerea în aplicare rapidă și eficientă a legii, cu un efort administrativ redus, dar cu impact pozitiv imediat asupra calității, trasabilității și responsabilității în domeniul cadastrului.

Tot pe termen scurt, proiectul va permite creșterea capacității de reacție a autorităților, prin introducerea unor mecanisme clare de responsabilizare, cum este reatestarea registratorilor sau suspendarea certificatelor în caz de abateri. Aceste prevederi vor contribui la diminuarea practicilor neconforme, vor facilita soluționarea rapidă a cazurilor problematice și vor reduce presiunea asupra instanțelor de judecată.

În plus, clarificarea rolurilor și a procedurilor va genera predictibilitate administrativă și o creștere a încrederii beneficiarilor în activitatea autorităților cadastrale, încă din primele luni de la intrarea în vigoare a legii.

Pe termen mediu, se preconizează consolidarea capacității operaționale a instituției de implementare și a structurilor sale teritoriale, precum și creșterea gradului de profesionalizare a specialiștilor din sectorul public și privat, prin instituirea formării profesionale continue. Implementarea evidenței electronice a certificatelor și a recepțiilor cadastrale va permite o trasabilitate completă a documentației tehnice, reducând birocrăția și îmbunătățind eficiența instituțională.

Pe termen lung, se anticipează o creștere a încrederii publicului în sistemul de evidență și înregistrare a bunurilor imobile, prin garantarea calității serviciilor prestate, transparența procedurilor și responsabilizarea actorilor implicați. De asemenea, instituirea unor mecanisme clare de retestare și sancționare va contribui la asigurarea unei administrații cadastrale orientate spre performanță și integritate.

Modificările aduse Legii nr.989/2002 cu privire la activitatea de evaluare au un impact semnificativ asupra sectorului public, atât din perspectiva structurii instituționale, cât și a eficienței administrative. În primul rând, acestea determină o redistribuire clară a competențelor între autoritățile administrației publice. Extinderea atribuțiilor Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru asupra evaluării bunurilor mobile contribuie la consolidarea unei structuri instituționale mai coerente, eliminând ambiguitățile și fragmentarea existentă anterior. Totodată, prin instituirea Consiliului de verificare a rapoartelor de evaluare și impunerea unor standarde unitare pentru certificarea evaluatorilor, se creează mecanisme suplimentare de supraveghere și control, menite să crească transparența și profesionalismul în domeniu. Aceste modificări determină și o integrare mai clară a funcțiilor de reglementare și supraveghere a implementării standardelor profesionale în domeniul evaluării.

Pe termen scurt, aceste modificări vor necesita eforturi administrative pentru ajustarea cadrului normativ secundar, precum și elaborarea metodologiilor. Pe termen mediu, se anticipează o creștere a capacității administrative prin profesionalizarea evaluatorilor și implementarea unor sisteme informatice de evidență și transparență, cum este Registrul prețurilor bunurilor imobile. În perspectivă lungă, se estimează că integrarea procesului de consultare publică va crește nivelul de încredere în autoritățile publice, oferind cetățenilor un mecanism clar de contestație și ajustare a valorilor de evaluare înainte de stabilirea impozitelor.

Legea nr. 778/2001 privind geodezia, cartografia și geoinformatică are un impact semnificativ asupra sectorului public prin stabilirea unui cadru normativ clar și eficient în domeniul geodeziei și cartografiei. Aceasta reglementează activitățile din acest sector, esențiale pentru planificarea și gestionarea teritoriului național, infrastructurii publice și resurselor naturale.

Prin crearea unui sistem național de date geospatiale, legea facilitează accesul autorităților publice la informații precise, care sunt utilizate în procesul decizional pentru dezvoltarea urbanistică, protecția mediului și gestionarea resurselor. Astfel, se asigură o planificare mai eficientă a proiectelor publice, contribuind la dezvoltarea durabilă a teritoriului.

Un alt aspect important al legii este reglementarea certificării profesionale a specialiștilor în geodezie, cartografie și geoinformatică, garantând competența acestora în realizarea lucrărilor publice. Certificarea acestora asigură că activitățile desfășurate respectă standardele de calitate și cerințele tehnice necesare.

De asemenea, legea reglementează controlul și supravegherea activităților geodezice, stabilind responsabilitățile autorităților competente, precum Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru, care monitorizează respectarea normelor legale și tehnice. Aceasta previne posibilele nereguli și garantează calitatea lucrărilor din domeniu.

În final, Legea nr. 778/2001 contribuie la transparența și accesibilitatea datelor geospatiale, facilitând integrarea acestora în procesul de planificare și luare a deciziilor publice. Astfel, sectorul public beneficiază de un cadru reglementar eficient, care susține gestionarea resurselor, infrastructurii și teritoriului național, promovând dezvoltarea sustenabilă și utilizarea rațională a acestora.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea modificărilor propuse Legii nr. 1543/1998, nu presupune costuri semnificative din bugetul de stat, întrucât majoritatea elementelor necesare pentru aplicarea noilor prevederi legislative – atât la nivel instituțional, cât și tehnic – sunt deja existente și funcționale. În

consecință, impactul financiar este minim și vizează exclusiv ajustări administrative punctuale, realizabile în limita bugetelor aprobate ale autorităților publice implicate.

Instituirea Consiliului de verificare a rapoartelor de evaluare reprezintă o măsură necesară pentru îmbunătățirea calității și transparenței procesului de evaluare a bunurilor mobile și imobile. Impactul financiar al acestei inițiative trebuie analizat în raport cu beneficiile anticipate, care includ creșterea conformității rapoartelor de evaluare cu normele legale, reducerea riscului de fraude și sporirea credibilității acestui sector. Din punct de vedere bugetar, cheltuielile aferente funcționării Consiliului sunt estimate la aproximativ 1,30 milioane lei anual, sumă ce acoperă remunerațiile membrilor, costurile logistice pentru organizarea ședințelor și cheltuielile administrative necesare. Finanțarea acestor cheltuieli se va realiza din resursele aprobate prin legea bugetului de stat, precum și din alte surse permise de legislație, ceea ce va permite o distribuire echilibrată a costurilor fără a pune presiune excesivă asupra bugetului public.

Costurile principale sunt generate de remunerațiile membrilor Consiliului, care vor desfășura 12 ședințe anuale, fiecare membru având un onorariu echivalent cu salariul mediu lunar pe economie, estimat la 16.100 lei pentru anul 2025. Acest lucru duce la un total anual de 966.000 lei (5 membri x 12 ședințe x 16.100 lei). În plus, pentru asigurarea funcționării optime a Consiliului, este prevăzută angajarea unui secretar cu un salariu de 9.950 lei lunar (salariul de funcție al specialistului principal), ceea ce duce la un cost anual suplimentar de 119.400 lei (1 x 12 ședințe x 9.950 lei). Aceste cheltuieli reflectă necesitatea de a asigura resurse umane specializate pentru analiza și validarea rapoartelor de evaluare, un proces esențial pentru buna funcționare a sectorului evaluărilor.

Pe lângă costurile salariale, trebuie luate în considerare cheltuielile logistice și administrative asociate organizării ședințelor Consiliului. Acestea includ costurile pentru spațiile de desfășurare a ședințelor, materialele de lucru, infrastructura IT necesară pentru analiza și arhivarea rapoartelor, precum și eventualele cheltuieli pentru instruirea membrilor. De asemenea, activitatea Consiliului poate implica deplasări pentru verificarea în teren a unor evaluări, ceea ce generează cheltuieli suplimentare. Estimativ, aceste costuri logistice pot varia între 150.000 și 200.000 lei anual, în funcție de complexitatea activităților desfășurate și de necesitățile operaționale ale Consiliului.

Pe termen lung, instituirea Consiliului de verificare a rapoartelor de evaluare va genera beneficii economice prin sporirea calității rapoartelor de evaluare și reducerea riscului de erori sau abuzuri în procesul de evaluare a bunurilor. Astfel, deși cheltuielile inițiale pot părea semnificative, beneficiile pe termen mediu și lung, atât pentru administrația publică, cât și pentru sectorul privat, justifică pe deplin această investiție. *Astfel, cheltuieli financiare planificate din contul bugetului de stat sau din alte surse legale, vor fi necesare din data 01.01.2027.*

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Modificările propuse Legii nr. 1543/1998 vor avea un impact direct asupra sectorului privat care desfășoară activități în domeniul cadastrului, în special asupra întreprinderilor ce execută lucrări cadastrale și a specialiștilor persoane fizice – ingineri cadastrali.

Prin instituirea certificatului inginerului cadastral ca act permisiv necesar pentru exercitarea activității cadastrale, proiectul contribuie la profesionalizarea domeniului. Această măsură va conduce la creșterea calității serviciilor oferite, va reduce incertitudinea juridică legată de lucrările cadastrale și va crea condiții egale de acces și concurență în piața serviciilor cadastrale.

De asemenea, introducerea obligației de formare profesională continuă va stimula menținerea unui nivel înalt de competență în rândul specialiștilor din sectorul privat. Participarea la cursurile organizate de instituții acreditate va reprezenta o investiție în consolidarea cunoștințelor tehnice și juridice, adaptate la standardele actuale. Această cerință nu implică costuri excesive pentru profesioniști, întrucât programele de formare vor fi organizate periodic, cu acoperire națională, iar accesul va fi facilitat prin intermediul rețelelor de instituții deja existente.

Clarificarea temeiurilor legale de executare a lucrărilor cadastrale și reglementarea raporturilor contractuale dintre executant și beneficiar va contribui la reducerea disputelor comerciale și la o mai bună delimitare a responsabilităților în relațiile de prestări servicii.

În ceea ce privește sancțiunile, proiectul instituie un mecanism de suspendare sau retragere a certificatului inginerului cadastral în caz de abateri profesionale grave. Deși poate fi perceput ca un element restrictiv, acest sistem este menit să protejeze reputația profesiei și să creeze o cultură a responsabilității, având ca efect consolidarea încrederii pieței în activitatea desfășurată de sectorul privat.

În ansamblu, proiectul creează un cadru normativ stabil și previzibil, care oferă sectorului privat garanții de reglementare clară, proceduri standardizate și oportunități de dezvoltare profesională, încurajând performanța, competitivitatea și încrederea beneficiarilor în serviciile cadastrale prestate de companiile private.

Modificările aduse Legii nr.989/2002 vor avea un impact semnificativ asupra sectorului privat, în special asupra evaluatorilor și beneficiarilor serviciilor de evaluare. Reglementarea și certificarea activității de evaluare a bunurilor mobile va introduce un cadru normativ clar, eliminând incertitudinile normative și practicile neconforme. Pe termen scurt, această măsură va impune evaluatorilor cerințe suplimentare pentru obținerea certificării, ceea ce poate duce la o perioadă de ajustare pentru profesioniștii din domeniu. În același timp, cetățenii și instituțiile care solicită evaluări vor beneficia de o mai mare predictibilitate și standardizare a rapoartelor de evaluare, reducând astfel riscurile asociate unor evaluări neconforme sau subiective.

Pe termen mediu, introducerea programelor de formare profesională pentru evaluatori va avea un impact pozitiv asupra calității serviciilor de evaluare. Evaluatorii vor fi obligați să urmeze cursuri de perfecționare o dată la 5 ani, ceea ce va asigura o actualizare constantă a cunoștințelor și alinierea la cele mai recente standarde și metodologii internaționale. Acest aspect va contribui la creșterea competitivității evaluatorilor certificați și la îmbunătățirea preciziei și fiabilității rapoartelor. În plus, creșterea nivelului de pregătire profesională va facilita accesul evaluatorilor pe piețele internaționale, consolidând reputația profesiei în mediul de afaceri.

Instituirea Consiliului de verificare a rapoartelor de evaluare va avea un impact direct asupra transparenței și credibilității evaluărilor realizate în sectorul privat. Pe termen scurt, această măsură ar putea întâmpina rezistență din partea unor evaluatori, care ar percepe-o ca pe o creștere a controlului administrativ asupra activității lor. Totuși, pe termen mediu, mecanismul de verificare va contribui la eliminarea practicilor incorecte, la prevenirea conflictelor de interese și la crearea unui mediu concurențial echitabil. Beneficiarii rapoartelor de evaluare – inclusiv instituțiile financiare și autoritățile publice – vor avea mai multă încredere în datele furnizate, ceea ce va îmbunătăți predictibilitatea pieței și va facilita procesul de luare a deciziilor economice.

Pe termen lung, aceste modificări vor duce la o maturizare a pieței evaluărilor, creând un ecosistem mai stabil și mai profesionist. Creșterea calității și transparenței în activitatea de evaluare va spori atractivitatea pieței, iar beneficiarii se vor baza pe rapoarte de evaluare riguroase și conforme cu normele internaționale. De asemenea, certificarea și formarea continuă vor contribui la recunoașterea și integrarea evaluatorilor din Republica Moldova în rețele internaționale de experți. În ansamblu, măsurile adoptate vor duce la o standardizare a proceselor, o reducere a riscurilor pentru întreprinderi și o îmbunătățire a climatului investițional, având un impact pozitiv asupra economiei pe termen lung.

Implementarea modificărilor propuse Legii nr. 778/2001, va avea un impact pozitiv asupra sectorului privat, prin simplificarea accesului la informații geospațiale actualizate și precise. Întreprinderile din domenii precum construcțiile, ingineria, agricultura și dezvoltarea imobiliară vor beneficia de un acces rapid și eficient la datele topografo-geodezice, ceea ce va facilita luarea deciziilor și planificarea proiectelor.

De asemenea, standardizarea și centralizarea datelor vor reduce riscurile asociate erorilor și neconcordanțelor informaționale, contribuind astfel la o mai bună predictibilitate și reducerea costurilor pentru companiile din sectorul privat. Totodată, companiile care furnizează servicii de topografie și geodezie vor fi obligate să respecte noile cerințe de înregistrare, ceea ce poate necesita investiții în tehnologii și formarea personalului, dar va crește și calitatea și transparența activităților lor.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul nu generează impact negativ asupra echității sociale sau egalității de gen. Dimpotrivă, reglementările propuse promovează accesul egal la exercitarea profesiei de inginer cadastral, în baza unor criterii obiective de competență profesională, experiență și formare continuă, aplicabile în mod uniform, fără discriminare pe criterii de sex, vârstă, rasă, religie, dizabilitate sau statut social.

Mecanismul de certificare a inginerilor cadastrali/geodezi, evaluatori, precum și accesul la programele de formare profesională continuă, sunt deschise tuturor persoanelor care îndeplinesc condițiile legale, iar selecția și evaluarea sunt bazate exclusiv pe merit, în conformitate cu principiile transparenței și nediscriminării. De asemenea, componența Comisiei de certificare, precum și atribuțiile acesteia, vor respecta principiile reprezentării echilibrate și diversității, în măsura în care acest lucru este posibil în limitele competenței profesionale.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul nu conține prevederi care ar avea consecințe negative asupra mediului.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu au fost identificate.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională.

Nu este aplicabil.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE.

Nu este aplicabil.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, și în conformitate cu art. 20 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, anunțul privind inițierea elaborării proiectului hotărârii Guvernului a fost plasat pe portalul www.particip.gov.md, precum și pe site-ul web oficial al Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, www.agcc.gov.md, la directoriul Transparența decizională, secțiunea Anunțuri, link-ul de acces: <https://agcc.gov.md/content/anun%C8%9B-privind-ini%C8%9Bierea-procesului-de-elaborare-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-unor>

În conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de modificare este plasat pe site-ul web oficial al Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, www.agcc.gov.md, la directoriul Transparența decizională, secțiunea Proiecte supuse consultărilor publice și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md. Link-ul de acces:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative/14018>

Proiectul a fost expediat spre consultare prealabilă instituțiilor în care Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru are calitatea de fondator, mediului academic, organizațiilor necomerciale din domeniile vizate.

În cadrul consultării prealabile, în domeniul evaluării, au fost recepționate propuneri și recomandări de la Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile, Universitatea Tehnică a Moldovei, Asociația Obștească „Societatea Evaluatoarelor Profesioniști din Republica Moldova”, Asociația Experților și Evaluatoarelor din Republica Moldova, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, Uniunea Geodezilor din Moldova.

Astfel, propunerile parvenite de la societatea civilă, la modificarea legii cadastrului au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.

De asemenea, răspunsurile participanților la definitivarea legii evaluării, au vizat, în principal, aspecte legate de reglementarea și certificarea activității evaluatorilor de bunuri mobile, instituirea consiliului de verificare a activității profesionale, precum și necesitatea consolidării procesului de formare profesională continuă a evaluatorilor. În vederea examinării detaliate a propunerilor recepționate și armonizării pozițiilor, Agenția a organizat, la data de 12 martie 2025, o ședință de consultare cu participarea reprezentanților Universității Tehnice a Moldovei, Asociației Obștești „Societatea Evaluatoarelor Profesioniști din Republica Moldova” și Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova. De asemenea, la data de 18 martie 2025, a avut loc o ședință separată cu reprezentanții Camerei de Comerț și Industrie.

În cadrul ședinței dedicate domeniului evaluării bunurilor mobile, reprezentanții Camerei de Comerț și Industrie au prezentat poziția instituției, subliniind faptul că aceasta prestează servicii în domeniu și certifică, la nivel intern, propriii experți-evaluatori. A fost exprimată opinia privind posibilitatea ca certificarea profesională în acest domeniu să fie realizată de Cameră. Totuși, această propunere nu poate fi acceptată, întrucât implicarea Camerei atât în prestarea serviciilor, cât și în

certificarea specialiștilor ar genera un evident conflict de interese, creând premisele unui control unilateral asupra pieței. Această situație ar putea conduce la favorizarea propriilor angajați în defavoarea altor specialiști, precum și la limitarea accesului altor entități pe piață. Mai mult, o asemenea configurație instituțională ar încălca principiile concurenței loiale, afectând în mod direct șansele specialiștilor independenți de a obține certificarea în condiții egale cu cei care activează sub egida Camerei de Comerț și Industrie.

Recomandările formulate și concluziile consultării prealabile au fost analizate și, în măsura în care au fost considerate relevante și compatibile cu obiectivele urmărite, au fost reflectate în textul proiectului de act normativ.

În cadrul consultării prealabile, proiectul a fost prezentat Grupului de lucru pentru modificarea Legii nr.778/2001 cu privire la geodezie, cartografie și geoinformatică. Grupul de lucru a fost convocat la data de 28.02.2025. Principalele subiecte au fost:

1. Retrageră certificatului de competență profesională în domeniul topogeodezic și cartografic să fie prin judecată, iar suspendare, de către comisiei de certificare;
2. Comisia de certificare să fie formată din 5 membri;
3. La articolului 63, alineatului 11, litera e) se va completa cu și înregistrate în „Registrul de stat al lucrărilor topografo-geodezice”
4. La retrageră certificatul de competență profesională în domeniul topogeodezic și cartografic să se adauge litera e) la încălcările repetate într-un termen de 1 an.

Recomandările și propunerile parvenite au fost reflectate în proiect.

7. Concluziile expertizelor

În conformitate cu prevederile art. 34, 36 și 37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție și expertizei juridice după finalizarea procedurii de avizare, iar constatările și concluziile vor fi expuse în sinteza actului normativ.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Implementarea prevederilor prezentului proiect implică modificarea următoarelor acte normative:

1. Hotărârea Guvernului nr. 817/2020 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la certificarea specialiștilor în domeniile geodeziei, cartografiei, prospecțiunilor topografice, geoinformaticii, evaluării bunurilor imobile și cadastrului.

2. Hotărârea Guvernului nr. 853/2020 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la atestarea registratorilor în domeniul activității cadastrale.

3. Hotărârea Guvernului nr. 799/2024 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de examinare a contestațiilor rezultatelor evaluării și reevaluării bunurilor imobile în scopul impozitării.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor proiectului de modificare a Legii nr. 1543/1998 va necesita o serie de măsuri administrative, normative și organizatorice pentru a asigura aplicarea coerentă și eficientă a noilor reglementări.

Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru, în calitate de autoritate administrativă centrală în domeniul cadastrului, va trebui să revizuiască și să adapteze cadrul normativ secundar la noile prevederi ale legii.

Un alt aspect esențial îl constituie instituirea Comisiei de certificare a inginerilor cadastrali, care va fi responsabilă de evaluarea candidaților, eliberarea certificatelor și aplicarea măsurilor disciplinare. În acest sens, va fi necesară revizuire componenței comisiei, a regulamentului de funcționare și a procedurilor aferente.

De asemenea, se impune organizarea și validarea programelor de formare profesională pentru inginerii cadastrali, în colaborare cu instituții de învățământ sau centre de instruire acreditate. Aceste programe trebuie să fie structurate astfel încât să asigure atât actualizarea cunoștințelor teoretice, cât și consolidarea abilităților practice, în conformitate cu standardele tehnice naționale.

În paralel, autoritatea administrativă va trebui să desfășoare campanii de informare și îndrumare profesională privind noile cerințe pentru certificare, responsabilitățile profesionale ale inginerilor cadastrali, precum și obligațiile ce revin executorilor lucrărilor cadastrale și beneficiarilor acestora.

Pe termen scurt, măsurile necesare pot fi realizate cu resurse instituționale existente, întrucât sistemul informațional destinat emiterii certificatelor este deja funcțional, iar baza normativă este structurată și poate fi adaptată prin modificări punctuale.

Pe termen mediu și lung, va fi esențială monitorizarea continuă a procesului de implementare, identificarea eventualelor disfuncționalități și ajustarea graduală a practicilor instituționale și profesionale, în vederea asigurării eficacității și durabilității reformei cadrului normativ cadastral.

Implementarea prevederilor proiectului de modificare a Legii nr. 989/2002 va necesita o serie de măsuri administrative, normative și logistice pentru a asigura aplicarea eficientă a noilor reglementări. Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru trebuie să elaboreze actele normative secundare necesare pentru operaționalizarea noilor structuri și mecanisme, inclusiv regulamentul de funcționare al Consiliului de verificare a rapoartelor de evaluare și procedurile detaliate privind certificarea evaluatorilor de bunuri mobile. De asemenea, este necesar să elaboreze ghidurile pentru evaluarea bunurilor mobile și să elaboreze indicații metodologice aplicabile în domeniu.

Un alt aspect important este organizarea programelor de formare profesională pentru evaluatorii de bunuri mobile și imobile, care trebuie dezvoltate în colaborare cu instituțiile acreditate. Aceste programe trebuie să fie structurate astfel încât să acopere atât aspectele teoretice, cât și aplicabilitatea practică a noilor reglementări. În paralel, autoritățile trebuie să desfășoare campanii de informare și consultare publică privind noile cerințe impuse evaluatorilor și beneficiarii serviciilor de evaluare. Pe termen scurt, va fi necesară alocarea resurselor financiare și logistice pentru operaționalizarea noilor structuri și desfășurarea instruirilor, iar pe termen mediu și lung, monitorizarea și ajustarea continuă a mecanismelor implementate va fi crucială pentru asigurarea eficacității și sustenabilității modificărilor.

Implementarea prevederilor proiectului de modificare a Legii nr. 778/2001 va necesita o serie de măsuri administrative, normative și logistice, pentru a elabora reglementări detaliate și proceduri specifice care să completeze cadrul legislativ existent și să asigure aplicarea corectă a prevederilor legii. În paralel, va fi instituit un sistem de formare continuă și certificare a specialiștilor în domeniile geodeziei, cartografiei și geoinformaticii, pentru a asigura înaltă calitate în activitățile desfășurate.

De asemenea, se va dezvolta o infrastructură IT modernă, care să permită gestionarea și actualizarea continuă a datelor geospatiale, facilitând accesul autorităților publice la informații precise. Personalul instituțiilor implicate în aplicarea legii va beneficia de instruire specifică, asigurându-se astfel utilizarea eficientă a noilor tehnologii și a reglementărilor în vigoare.

Un alt punct important îl reprezintă implementarea unui sistem de supraveghere și control al activităților geodezice, pentru a verifica conformitatea cu reglementările legale și tehnice. Totodată, vor fi organizate campanii de informare și educare a sectorului public și privat, pentru o utilizare corectă și eficientă a datelor geospatiale.

În scopul asigurării resurselor necesare, se vor aloca fonduri pentru susținerea formării profesionale, dezvoltarea infrastructurii IT și implementarea măsurilor prevăzute în proiectul de lege. În final, se va crea un mecanism de monitorizare și evaluare periodică a implementării, cu scopul de a identifica deficiențele și de a face ajustările necesare.

Aceste măsuri sunt esențiale pentru realizarea unei implementări eficiente și corecte a modificărilor legii și pentru dezvoltarea sustenabilă a sectorului geodezic și cartografic în Republica Moldova.

Director general

Ivan DANII

**Tabelul comparativ
 la proiectul Legii pentru modificarea unor acte normative
 (reglementarea activității în domeniul geodeziei, cadastrului și evaluării bunurilor imobile)**

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998 (Republicată: Monitorul Oficial al Republicii Moldova 2021, nr. 88-95 art. 79), cu modificările ulterioare		
<p>Articolul 2. Noțiuni principale În sensul prezentei legi, se utilizează următoarele noțiuni principale: <i>bancă centrală de date a cadastrului bunurilor imobile</i> – bază de date care conține informații și date stocate privind bunurile imobile și drepturile patrimoniale înregistrate în registrul bunurilor imobile, valoarea bunurilor în scopul impozitării, informația din planul cadastral digital și informația din Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor.</p>	<p>La articolul 2, 1) la noțiunea de „bancă centrală de date a cadastrului bunurilor imobile”, cuvintele „<i>valoarea bunurilor în scopul impozitării</i>” se substituie cu cuvintele „<i>valoarea estimată a bunurilor imobile</i>”; 2) se completează cu noțiunea „<i>certificat de competență profesională, certificat al inginerului cadastral și lucrare cadastrală</i>” cu următorul cuprins: „<i>certificat de competență profesională</i> - reprezintă documentul oficial, eliberat pe un termen de 5 ani, de către instituția acreditată, care desfășoară programe de formare profesională în domeniul cadastrului bunurilor imobile și care confirmă calificarea profesională a titularului în domeniu. <i>certificat al inginerului cadastral</i> – act permisiv eliberat de către Comisia de certificare a specialiștilor în domeniul cadastrului; <i>lucrare cadastrală</i> - totalitatea</p>	<p>Articolul 2. Noțiuni principale În sensul prezentei legi, se utilizează următoarele noțiuni principale: <i>bancă centrală de date a cadastrului bunurilor imobile</i> – bază de date care conține informații și date stocate privind bunurile imobile și drepturile patrimoniale înregistrate în registrul bunurilor imobile, valoarea estimată a bunurilor imobile, informația din planul cadastral digital și informația din Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor. „<i>certificat de competență profesională</i> - reprezintă documentul oficial, eliberat pe un termen de 5 ani, de către instituția acreditată, care desfășoară programe de formare profesională în domeniul cadastrului bunurilor imobile și care confirmă calificarea profesională a titularului în domeniu. <i>certificat al inginerului cadastral</i> – act permisiv eliberat de către Comisia de certificare a specialiștilor în domeniul cadastrului;</p>

	<p>operațiunilor de teren și de birou, prin care se realizează identificarea și măsurarea bunului imobil, prelucrarea datelor, întocmirea documentației tehnice în modul stabilit de autoritatea administrativă centrală în domeniul cadastrului bunurilor imobile și asumarea corectitudinii a documentației întocmite, prin aplicarea semnăturii inginerului cadastral certificat.</p>	<p>lucrare cadastrală - totalitatea operațiunilor de teren și de birou, prin care se realizează identificarea și măsurarea bunului imobil, prelucrarea datelor, întocmirea documentației tehnice în modul stabilit de autoritatea administrativă centrală în domeniul cadastrului bunurilor imobile și asumarea corectitudinii a documentației întocmite, prin aplicarea semnăturii inginerului cadastral certificat.</p>
<p>Articolul 3. Cadastrul bunurilor imobile. Scopul și structura lui (2) Organul cadastral teritorial creează și ține cadastrul în raza sa de acțiune stabilită de instituția abilitată cu funcții de implementare a politicii statului în domeniul cadastrului bunurilor imobile.</p>	<p>La articolul 3, aliniat (2) cuvintele <i>”în raza sa de acțiune stabilită”</i> și substituie cu cuvintele <i>”în modul stabilit”</i>;</p>	<p>Articolul 3. Cadastrul bunurilor imobile. Scopul și structura lui (2) Organul cadastral teritorial creează și ține cadastrul în modul stabilit de instituția abilitată cu funcții de implementare a politicii statului în domeniul cadastrului bunurilor imobile.</p>
<p>Articolul 5. Obligativitatea înregistrării (2) Înregistrarea bunului imobil și a drepturilor asupra lui se efectuează exclusiv de către organul cadastral teritorial în a cărui rază de activitate se află bunul imobil.</p>	<p>La articolul 5, aliniat (2) va avea următorul cuprins: ”(2) Înregistrarea bunului imobil și a drepturilor asupra lui se efectuează exclusiv de către instituția abilitată cu funcții de implementare a politicii statului în domeniul cadastrului bunurilor imobile (în continuare – <i>instituție de implementare</i>), cu structurile sale teritoriale (organele cadastrale teritoriale amplasate în centrele raionale, în municipii și în orașele Ceadâr-Lunga și Vulcănești).</p>	<p>Articolul 5. Obligativitatea înregistrării (2) Înregistrarea bunului imobil și a drepturilor asupra lui se efectuează exclusiv de către instituția abilitată cu funcții de implementare a politicii statului în domeniul cadastrului bunurilor imobile (în continuare – <i>instituție de implementare</i>), cu structurile sale teritoriale (organele cadastrale teritoriale amplasate în centrele raionale, în municipii și în orașele Ceadâr-Lunga și Vulcănești).</p>

<p>Articolul 10¹. Competența autorității administrative centrale în domeniul cadastrului bunurilor imobile Autoritatea administrativă centrală în domeniul cadastrului bunurilor imobile:</p>	<p>Articolul 10¹ se completează cu litera e) cu următorul cuprins: ”e) elaborează conținutul programului de formare profesională, domeniile de instruire și standardele de evaluare.”</p>	<p>Articolul 10¹. Competența autorității administrative centrale în domeniul cadastrului bunurilor imobile Autoritatea administrativă centrală în domeniul cadastrului bunurilor imobile: e) elaborează conținutul programului de formare profesională, domeniile de instruire și standardele de evaluare.”</p>
<p>Articolul 11. Competența organelor cadastrale (2) Instituția de implementare: 1) ține, în modul stabilit de lege, sistemul informațional automatizat „Registrul obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară”;</p>	<p>La articolul 11, alineat (2), litera (1) se exclude.</p>	<p>Articolul 11. Competența organelor cadastrale (2) Instituția de implementare:</p>
<p>Articolul 12. Registratorul</p>	<p>Articolul 12¹, se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins: ”(5¹). Pentru emiterea neîntemeiată într-o perioadă de 6 (șase) luni, a 2 (două) respingeri a cererii de înscriere a drepturilor, sau a 2 (două) decizii de refuz a efectuării înscrierilor în registrul bunurilor imobile, sau emiterea a două decizii de înscriere, anulate prin hotărâre judecătorească irevocabilă, registratorul din cadrul organului cadastral teritorial, este supus unei noi atestării, dacă pînă la atestarea obligatorie planificată, a rămas mai mult de 6 (șase) luni.”</p>	<p>Articolul 12. (5¹). Pentru emiterea neîntemeiată într-o perioadă de 6 (șase) luni, a 2 (două) respingeri a cererii de înscriere a drepturilor, sau a 2 (două) decizii de refuz a efectuării înscrierilor în registrul bunurilor imobile, sau emiterea a două decizii de înscriere, anulate prin hotărâre judecătorească irevocabilă, registratorul din cadrul organului cadastral teritorial, este supus unei noi atestării, dacă pînă la atestarea obligatorie planificată, a rămas mai mult de 6 (șase) luni.</p>
<p>Articolul 14. Tipul și conținutul lucrărilor cadastrale</p>	<p>Articolul 14 va avea următorul cuprins: Articolul 14. Lucrarea cadastrală. Scopul executării, tipurile și conținutul.</p>	<p>Articolul 14 va avea următorul cuprins: Articolul 14. Lucrarea cadastrală. Scopul executării, tipurile și conținutul.</p>

(1) Lucrările cadastrale sunt de următoarele tipuri:

- a) stabilirea hotarelor unităților administrativ-teritoriale;
- b) identificarea bunului imobil;
- c) întocmirea documentației cadastrale în vederea înregistrării primare a bunului imobil;
- d) întocmirea documentației cadastrale la modificarea hotarelor terenurilor;
- e) întocmirea documentației cadastrale în cazul executării/desființării, al modernizării, al modificării, al transformării, al consolidării și/sau al restaurării construcțiilor;
- f) formarea bunului imobil.

(2) Conținutul lucrărilor cadastrale necesare colectării de informații și de date pentru cadastru este determinat de autoritatea administrativă centrală în domeniul cadastrului bunurilor imobile.

(3) La transmiterea sau grevarea drepturilor asupra bunului imobil, lucrările cadastrale se efectuează în baza cererii titularului de drepturi asupra bunului respectiv sau la cererea persoanei interesate, cu acordul scris al titularului de drepturi.

(1) Lucrarea cadastrală se execută conform actelor normative, emise de autoritatea administrativă centrală în domeniul cadastrului (în continuare – autoritatea administrativă).

(2) Scopul executării lucrării cadastrale, reeșind din tipul acesteia, constă în întocmirea și emiterea: planului geometric, actului de constatare, actului de stabilire a hotarului fix, actului de transpunere în natură, certificatului de inspectare, studiului privind posibilitatea formării bunului imobil.

(3) Lucrările cadastrale se execută pentru bunurile imobile indicate în art. 4 alin. (3) și sunt de următoarele tipuri:

- a) *stabilirea hotarelor unităților administrativ-teritoriale;*
- b) *identificarea bunului imobil;*
- c) *întocmirea documentației cadastrale în vederea înregistrării primare a terenului;*
- d) *întocmirea documentației cadastrale la modificarea hotarelor terenurilor;*
- e) *întocmirea documentației cadastrale în cazul executării/desființării, al modernizării, al modificării, al transformării, al consolidării*

(1) Lucrarea cadastrală se execută conform actelor normative, emise de autoritatea administrativă centrală în domeniul cadastrului (în continuare – autoritatea administrativă).

(2) Scopul executării lucrării cadastrale, reeșind din tipul acesteia, constă în întocmirea și emiterea: planului geometric, actului de constatare, actului de stabilire a hotarului fix, actului de transpunere în natură, certificatului de inspectare, studiului privind posibilitatea formării bunului imobil.

(3) Lucrările cadastrale se execută pentru bunurile imobile indicate în art. 4 alin. (3) și sunt de următoarele tipuri:

- a) *stabilirea hotarelor unităților administrativ-teritoriale;***
- b) *identificarea bunului imobil;***
- c) *întocmirea documentației cadastrale în vederea înregistrării primare a terenului;***
- d) *întocmirea documentației cadastrale la modificarea hotarelor terenurilor;***
- e) *întocmirea documentației cadastrale în cazul executării/desființării, al modernizării, al modificării, al transformării, al consolidării și/sau al restaurării construcțiilor;***
- f) *formarea bunului imobil.***

și/sau al restaurării construcțiilor;

f) formarea bunului imobil.

g) elaborarea planului părții de folosire a bunului imobil (în cazul proprietății comune);

h) elaborarea planului cu parte pentru înregistrarea grevării (superficie, arendă, etc.);

i) elaborarea proiectului de organizare a teritoriului;

j) calcularea cotelor părți în condominiu;

k) restabilirea hotarelor terenului;

l) transpunerea în teren a coordonatelor punctelor de cotitură a hotarelor;

(4) Conținutul lucrărilor cadastrale necesare colectării de informații și de date pentru ținerea cadastrului bunurilor imobile, este determinat de autoritatea administrativă.

(5) Executarea lucrării cadastrale se bazează pe respectarea standardelor naționale, precum și pe principiile de transparență, acuratețe și legalitate.

(6) Pentru a asigura conformitatea și integritatea, lucrarea cadastrală este supusă unui sistem de control și supraveghere, exercitat de Inspectoratul Național de Supraveghere Tehnică (în continuare - INST), responsabilă de monitorizarea

g) elaborarea planului părții de folosire a bunului imobil (în cazul proprietății comune);

h) elaborarea planului cu parte pentru înregistrarea grevării (superficie, arendă, etc.);

i) elaborarea proiectului de organizare a teritoriului;

j) calcularea cotelor părți în condominiu;

k) restabilirea hotarelor terenului;

l) transpunerea în teren a coordonatelor punctelor de cotitură a hotarelor;

(4) Conținutul lucrărilor cadastrale necesare colectării de informații și de date pentru ținerea cadastrului bunurilor imobile, este determinat de autoritatea administrativă.

(5) Executarea lucrării cadastrale se bazează pe respectarea standardelor naționale, precum și pe principiile de transparență, acuratețe și legalitate.

(6) Pentru a asigura conformitatea și integritatea, lucrarea cadastrală este supusă unui sistem de control și supraveghere, exercitat de Inspectoratul Național de Supraveghere Tehnică (în continuare - INST), responsabilă de monitorizarea implementării normelor tehnice și procedurale.

(7) Lucrările cadastrale indicate la art. 14 alin. (4), lit. a)- i) se finisează cu recepția acestora și nu pot fi utilizate decât dacă sînt recepționate în modul stabilit.

	<p>implementării normelor tehnice și procedurale.</p> <p>(7) Lucrările cadastrale indicate la art. 14 alin. (4), lit. a)- i) se finalizează cu recepția acestora și nu pot fi utilizate decât dacă sînt recepționate în modul stabilit.</p> <p>(8) Recepția lucrărilor cadastrale se realizează de către instituția de implementare și de către structurile sale teritoriale, în modul stabilit de autoritatea administrativă centrală în domeniul cadastrului bunurilor imobile și constă în executarea operațiunilor de verificare la birou, expunerea cu privire la corectitudinea executării acesteia și drept urmare, actualizarea bazei de date grafică.</p>	<p>(8)Recepția lucrărilor cadastrale se realizează de către instituția de implementare și de către structurile sale teritoriale, în modul stabilit de autoritatea administrativă centrală în domeniul cadastrului bunurilor imobile și constă în executarea operațiunilor de verificare la birou, expunerea cu privire la corectitudinea executării acesteia și drept urmare, actualizarea bazei de date grafică.</p>
<p>Articolul 15. Executanții lucrărilor cadastrale</p> <p>(1) Lucrările cadastrale se execută de către instituția de implementare și structurile teritoriale ale acesteia, de întreprinderi de stat și private. Inginerul cadastral certificat din cadrul entității executante poartă răspundere pentru corectitudinea lucrărilor cadastrale.</p> <p>(1¹) Recepția lucrărilor cadastrale executate de întreprinderile de stat sau private se realizează de către instituția de implementare și de către structurile sale teritoriale. Responsabilitatea pentru identificarea corectă în teren a bunului imobil o poartă întreprinderea care a executat lucrările cadastrale.</p> <p>(1²) Întreprinderea care execută lucrări cadastrale este responsabilă de acumularea,</p>	<p>Articolul 15 va avea următorul cuprins: Articolul 15. Executanții lucrărilor cadastrale.</p> <p>(1) Lucrările cadastrale se execută de către instituția de implementare și structurile teritoriale ale acesteia, de întreprinderi de stat și private, care dispun în ștatele de personal de ingineri cadastrali și/sau geodezi și inginer cadastral certificat.</p> <p>(2) Responsabilitatea pentru corectitudinea executării lucrării cadastrale și transmiterea acesteia spre recepție, o poartă inginerul cadastral certificat, din cadrul entității executante.</p>	<p>Articolul 15. Executanții lucrărilor cadastrale.</p> <p>(1) Lucrările cadastrale se execută de către instituția de implementare și structurile teritoriale ale acesteia, de întreprinderi de stat și private, care dispun în ștatele de personal de ingineri cadastrali și/sau geodezi și inginer cadastral certificat.</p> <p>(2) Responsabilitatea pentru corectitudinea executării lucrării cadastrale și transmiterea acesteia spre recepție, o poartă inginerul cadastral certificat, din cadrul entității executante.</p> <p>(3) Calitatea de inginer cadastral certificat se obține prin emiterea de către autoritatea administrativă, a certificatului inginerului cadastral, act ce dovedește</p>

sistematizarea, păstrarea și transmiterea documentelor cadastrale, în original, ale lucrărilor cadastrale executate.

(1³) La dizolvarea întreprinderii, arhiva documentelor cadastrale, în original, ale lucrărilor cadastrale executate se transmite Fondului Arhivistic al Republicii Moldova în modul stabilit de lege.

(2) La bunurile imobile aparținând Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor Interne și organelor din subordinea lui, Serviciului de Informații și Securitate, precum și Administrației Naționale a Penitenciarelor, lucrările cadastrale sînt executate de aceste instituții în limitele fondurilor alocate. Informația despre hotarele acestor obiecte se prezintă gratuit organelor cadastrale teritoriale respective.

(3) Calitatea de inginer cadastral certificat se obține prin emiterea de către autoritatea administrativă, a certificatului inginerului cadastral, act ce dovedește competența tehnică și însușirea reglementărilor legale în vigoare de către persoane fizice, care pot să realizeze și să verifice lucrări de specialitate.

(4) Autoritatea administrativă stabilește procedura de certificare periodică a inginerilor cadastrali, în vederea asigurării calității și corectitudinii executării lucrării cadastrale.

(5) Entitatea care execută lucrări cadastrale, este responsabilă de acumularea, sistematizarea, păstrarea, arhivarea în conformitate cu Legea nr. 880/1992 cu privire la fondul arhivistic și transmiterea documentelor cadastrale, în original, ale lucrărilor cadastrale executate.

(6) La dizolvarea entității, arhiva documentelor cadastrale ale lucrărilor cadastrale executate, în original, se transmite Fondului Arhivistic al Republicii Moldova, în modul stabilit de lege

(7) La bunurile imobile aparținând Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor Interne și organelor din subordinea lui, Serviciului de Informații și Securitate, precum și Administrației Naționale a Penitenciarelor, lucrările

competența tehnică și însușirea reglementărilor legale în vigoare de către persoane fizice, care pot să realizeze și să verifice lucrări de specialitate.

(4) Autoritatea administrativă stabilește procedura de certificare periodică a inginerilor cadastrali, în vederea asigurării calității și corectitudinii executării lucrării cadastrale.

(5) Entitatea care execută lucrări cadastrale, este responsabilă de acumularea, sistematizarea, păstrarea, arhivarea în conformitate cu Legea nr. 880/1992 cu privire la fondul arhivistic și transmiterea documentelor cadastrale, în original, ale lucrărilor cadastrale executate.

(6) La dizolvarea entității, arhiva documentelor cadastrale ale lucrărilor cadastrale executate, în original, se transmite Fondului Arhivistic al Republicii Moldova, în modul stabilit de lege

(7) La bunurile imobile aparținând Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor Interne și organelor din subordinea lui, Serviciului de Informații și Securitate, precum și Administrației Naționale a Penitenciarelor, lucrările cadastrale pot fi executate de aceste instituții, dacă dispun de ingineri cadastrali certificați. La solicitare, lucrările cadastrale pot fi executate și de entitățile ce execută aceste lucrări.

	<p>cadastrale pot fi executate de aceste instituții, dacă dispun de ingineri cadastrali certificați. La solicitare, lucrările cadastrale pot fi executate și de entitățile ce execută aceste lucrări.</p>	
<p>Articolul 15². Stabilirea hotarelor terenurilor (3) Dacă, la modificarea planului cadastral, în cazurile prevăzute la art. 18 alin. (2) lit. b)–d), se constată că suprafața terenului este mai mare decât suprafața indicată în documentul privind atribuirea terenului în proprietate și acest surplus de suprafață, potrivit parametrilor și amplasării, nu poate forma de sine stătător un bun imobil, precum și nici nu poate fi separat ca, împreună cu alte suprafețe, să formeze un bun imobil, atunci hotarele terenului se stabilesc conform limitelor terenului care se află de fapt în posesia titularului de drepturi, cu condiția că devierea de la suprafața indicată în documentul privind atribuirea terenului în proprietate nu depășește devierea maximă admisibilă. În cazul în care devierea respectivă depășește devierea maximă admisibilă, surplusul de suprafață se înstrăinează în modul prevăzut de legislația privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului. Devierile maxime admisibile a suprafețelor terenurilor se stabilesc de autoritatea administrativă centrală în domeniul cadastrului bunurilor imobile, ținându-se cont de mărimile suprafețelor terenurilor.</p>	<p>La articolul 15², alin. (3), va avea următorul cuprins: ”(3) Dacă, la modificarea planului cadastral, în cazurile prevăzute la art. 18 alin. (2) lit. b) –d), se constată că suprafața terenului este mai mare decât suprafața indicată în documentul privind atribuirea terenului în proprietate și acest surplus de suprafață, potrivit parametrilor și amplasării, nu poate forma de sine stătător un bun imobil, precum și nici nu poate fi separat ca, împreună cu alte suprafețe, să formeze un bun imobil, atunci se procedează în conformitate cu art. 17, alin. (6) din Codul funciar</p>	<p>Articolul 15². Stabilirea hotarelor terenurilor 3) Dacă, la modificarea planului cadastral, în cazurile prevăzute la art. 18 alin. (2) lit. b) –d), se constată că suprafața terenului este mai mare decât suprafața indicată în documentul privind atribuirea terenului în proprietate și acest surplus de suprafață, potrivit parametrilor și amplasării, nu poate forma de sine stătător un bun imobil, precum și nici nu poate fi separat ca, împreună cu alte suprafețe, să formeze un bun imobil, atunci se procedează în conformitate cu art. 17, ali. (6) din Codul funciar</p>

Se completează cu articolul 15³ cu următorul cuprins:

Articolul 15³. Temeiul executării lucrării cadastrale

(1) Lucrarea cadastrală se execută la cererea beneficiarului, prin încheierea unui contract de efectuare a lucrării cadastrale, încheiat între două persoane.

(2) În situațiile prevăzute de legislație, lucrarea cadastrală poate fi dispusă și prin hotărâre judecătorească, instanța având competența de a desemna, în mod independent, executantul lucrării cadastrale.

(3) Prin contractul de efectuare a lucrării cadastrale, executantul lucrării (întreprinzătorul individual sau persoana juridică), se obligă să asigure desfășurarea acesteia și să transmită beneficiarului documentația întocmită, inclusiv documentele necesare depunerii la organul cadastral teritorial, pentru înregistrarea bunului imobil și dreptului asupra lui.

(4) Volumul lucrării cadastrale este determinat de beneficiar, iar contractul poate include clauze referitoare la obligația executantului lucrării cadastrale, de a depune documentația întocmită la organul cadastral teritorial, pentru înregistrarea bunului imobil și dreptului asupra lui.

Articolul 15³. Temeiul executării lucrării cadastrale

(1) Lucrarea cadastrală se execută la cererea beneficiarului, prin încheierea unui contract de efectuare a lucrării cadastrale, încheiat între două persoane.

(2) În situațiile prevăzute de legislație, lucrarea cadastrală poate fi dispusă și prin hotărâre judecătorească, instanța având competența de a desemna, în mod independent, executantul lucrării cadastrale.

(3) Prin contractul de efectuare a lucrării cadastrale, executantul lucrării (întreprinzătorul individual sau persoana juridică), se obligă să asigure desfășurarea acesteia și să transmită beneficiarului documentația întocmită, inclusiv documentele necesare depunerii la organul cadastral teritorial, pentru înregistrarea bunului imobil și dreptului asupra lui.

(4) Volumul lucrării cadastrale este determinat de beneficiar, iar contractul poate include clauze referitoare la obligația executantului lucrării cadastrale, de a depune documentația întocmită la organul cadastral teritorial, pentru înregistrarea bunului imobil și dreptului asupra lui.

Se completează cu articolul 15⁴ cu următorul cuprins:

Articolul 15⁴. Drepturile și obligațiile inginerului cadastral

(1) Ingerul cadastral beneficiază de următoarele drepturi:

a) dreptul de acces la bunul imobil – asigurarea accesului deplin la bunul imobil și prezentarea documentației și/sau informațiilor necesare pentru executarea lucrării cadastrale, în cazul în care nu este prevăzut altfel de contractul de prestare a serviciilor;

b) dreptul de a efectua măsurători – executarea operațiunilor cadastrale, în conformitate cu standardele naționale și europene;

c) dreptul la accesul la informații – consultarea datelor cadastrale și a altor informații tehnice necesare executarea lucrării cadastrale, în condițiile protecției datelor cu caracter personal;

d) dreptul la formare profesională – participarea la cursuri, seminare și programe de perfecționare pentru actualizarea cunoștințelor și competențelor;

e) dreptul de independență profesională – exercitarea activității în mod autonom, dar în conformitate cu reglementările și normele etice aplicabile;

Se completează cu articolul 15⁴ cu următorul cuprins:

Articolul 15⁴. Drepturile și obligațiile inginerului cadastral

(1) Ingerul cadastral beneficiază de următoarele drepturi:

a) dreptul de acces la bunul imobil – asigurarea accesului deplin la bunul imobil și prezentarea documentației și/sau informațiilor necesare pentru executarea lucrării cadastrale, în cazul în care nu este prevăzut altfel de contractul de prestare a serviciilor;

b) dreptul de a efectua măsurători – executarea operațiunilor cadastrale, în conformitate cu standardele naționale și europene;

c) dreptul la accesul la informații – consultarea datelor cadastrale și a altor informații tehnice necesare executarea lucrării cadastrale, în condițiile protecției datelor cu caracter personal;

d) dreptul la formare profesională – participarea la cursuri, seminare și programe de perfecționare pentru actualizarea cunoștințelor și competențelor;

e) dreptul de independență profesională – exercitarea activității în mod autonom, dar în conformitate cu reglementările și normele etice aplicabile;

f) dreptul de refuz – de executare a lucrării cadastrale, dacă beneficiarul nu

f) dreptul de refuz – de executare a lucrării cadastrale, dacă beneficiarul nu respectă condițiile contractuale, nu asigură accesul la obiectul pentru care se execută lucrarea cadastrală sau nu furnizează informațiile și documentele stabilite de legislație.

g) dreptul de contestare – posibilitatea de a formula observații și de a contesta deciziile administrative care afectează lucrarea cadastrală.

(2) Pentru asigurarea unui serviciu de calitate, inginerul cadastral este obligat să:

a) respecte normele tehnice și normative și să aplice cu strictețe reglementările naționale;

b) respecte termenii, condițiile și clauzele stabilite în contractul public;

c) asigure acuratețea datelor;

d) întocmească și verifice cu rigurozitate măsurătorile și documentația cadastrală;

e) refuze sau sisteze efectuarea lucrării cadastrale - în situațiile în care documentele furnizate de beneficiar conțin informații eronate sau false, nu respectă cerințele legislative de formă și conținut, în vigoare la momentul întocmirii acestora sau situația din teren nu corespunde cu actele prezentate să refuze sau sisteze executarea lucrării cadastrale.

respectă condițiile contractuale, nu asigură accesul la obiectul pentru care se execută lucrarea cadastrală sau nu furnizează informațiile și documentele stabilite de legislație.

g) dreptul de contestare – posibilitatea de a formula observații și de a contesta deciziile administrative care afectează lucrarea cadastrală.

(2) Pentru asigurarea unui serviciu de calitate, inginerul cadastral este obligat să:

a) respecte normele tehnice și normative și să aplice cu strictețe reglementările naționale;

b) respecte termenii, condițiile și clauzele stabilite în contractul public;

c) asigure acuratețea datelor;

d) întocmească și verifice cu rigurozitate măsurătorile și documentația cadastrală;

e) refuze sau sisteze efectuarea lucrării cadastrale - în situațiile în care documentele furnizate de beneficiar conțin informații eronate sau false, nu respectă cerințele legislative de formă și conținut, în vigoare la momentul întocmirii acestora sau situația din teren nu corespunde cu actele prezentate să refuze sau sisteze executarea lucrării cadastrale.

f) păstreze confidențialitatea și să protejeze informațiile obținute în cadrul activității profesionale, conform normelor de protecție a datelor;

	<p>f) păstreze confidențialitatea și să protejeze informațiile obținute în cadrul activității profesionale, conform normelor de protecție a datelor;</p> <p>g) participe la formarea continuă, organizate în cadrul instituțiilor acreditate. Formarea continuă se desfășoară prin intermediul unei instituții acreditate în temeiul Legii nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, care eliberează certificatul de competență profesională.</p> <p>h) colaboreze cu autoritățile competente și să ofere sprijin autorității administrative și organizațiilor de specialitate pentru îmbunătățirea și armonizarea procedurilor cadastrale și să furnizeze documente și/sau alte informații necesare verificării lucrării cadastrale;</p> <p>i) utilizeze tehnologii moderne – adopte echipamente și sisteme informatice conforme cu standardele internaționale de precizie și siguranță.</p>	<p>g)participe la formarea continuă, organizate în cadrul instituțiilor acreditate. Formarea continuă se desfășoară prin intermediul unei instituții acreditate în temeiul Legii nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, care eliberează certificatul de competență profesională.</p> <p>h)colaboreze cu autoritățile competente și să ofere sprijin autorității administrative și organizațiilor de specialitate pentru îmbunătățirea și armonizarea procedurilor cadastrale și să furnizeze documente și/sau alte informații necesare verificării lucrării cadastrale;</p> <p>i)utilizeze tehnologii moderne – adopte echipamente și sisteme informatice conforme cu standardele internaționale de precizie și siguranță.</p>
-	<p>Articolul 15⁵. Procedura de certificare a inginerului cadastral.</p> <p>(1) Certificat al inginerului cadastral se eliberează de către Comisia de certificare persoanei fizice care întrunește cumulativ următoarele condiții:</p> <p><i>a) este cetățean/rezident al Republicii Moldova;</i></p>	<p>Articolul 15⁵. Procedura de certificare a inginerului cadastral.</p> <p>(1) Certificat al inginerului cadastral se eliberează de către Comisia de certificare persoanei fizice care întrunește cumulativ următoarele condiții:</p> <p><i>a) este cetățean/rezident al Republicii Moldova;</i></p>

b) deține diplomă de studii superioare și/sau de studii profesionale în domeniul cadastrului;

c) are experiență profesională în domeniul cadastrului:

- cel puțin 3 ani consecutivi, în cazul persoanelor cu diplomă de studii superioare sau al cadrelor didactice din învățământul superior în domeniul cadastrului;

- cel puțin 5 ani consecutivi, în cazul persoanelor cu diplomă de studii profesionale în domeniul cadastrului;

d) deține certificatul de competență profesională valabil;

(2) Comisia de certificare este compusă din 5 membri specialiști în domeniul cadastrului, după cum urmează:

a) doi reprezentanți din cadrul Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru;

b) un reprezentant al Inspectoratului Național Supraveghere Tehnică;

c) un reprezentant al mediului academic;

d) un reprezentant al societății civile.

(3) Președintele și secretarul Comisiei de certificare se numesc din rândul specialiștilor Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru.

b) deține diplomă de studii superioare și/sau de studii profesionale în domeniul cadastrului;

c) are experiență profesională în domeniul cadastrului:

- cel puțin 3 ani consecutivi, în cazul persoanelor cu diplomă de studii superioare sau al cadrelor didactice din învățământul superior în domeniul cadastrului;

- cel puțin 5 ani consecutivi, în cazul persoanelor cu diplomă de studii profesionale în domeniul cadastrului;

d) deține certificatul de competență profesională valabil;

(2) Comisia de certificare este compusă din 5 membri specialiști în domeniul cadastrului, după cum urmează:

a) doi reprezentanți din cadrul Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru;

b) un reprezentant al Inspectoratului Național Supraveghere Tehnică;

c) un reprezentant al mediului academic;

d) un reprezentant al societății civile.

(3) Președintele și secretarul Comisiei de certificare se numesc din rândul specialiștilor Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru.

(4) Comisia de certificare se instituie prin ordinul Directorului General al Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru.

(5) Organizarea și funcționarea Comisiei de certificare, precum și procedura de certificare a

(4) Comisia de certificare se instituie prin ordinul Directorului General al Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru.

(5) Organizarea și funcționarea Comisiei de certificare, precum și procedura de certificare a inginerilor cadastrali, se reglementează printr-un regulament aprobat de Guvern.

(6) Comisia de certificare adoptă decizii privind respingerea cererilor, eliberarea/suspendarea temporară a certificatului, decizii care se iau cu votul a două treimi din numărul membrilor comisiei.

(7) Suspendarea temporară a valabilității certificatului inginerului cadastral se efectuează conform Articolul 15⁸.

(8) Retragera certificatului inginerului cadastral se efectuează conform Articolul 11 din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.

(9) Persoana căreia i-a fost retras certificatul inginerului cadastral nu are dreptul să fie certificată timp de un an.

(10) Deciziile Comisiei de certificare pot fi atacate în instanța în conformitate cu Codul Administrativ.

(11) Certificatul se eliberează gratuit, pe un termen de 5 ani.

(12) Certificatul se emite în format de document electronic, prin intermediul

inginerilor cadastrali, se reglementează printr-un regulament aprobat de Guvern.

(6) Comisia de certificare adoptă decizii privind respingerea cererilor, eliberarea/suspendarea temporară a certificatului, decizii care se iau cu votul a două treimi din numărul membrilor comisiei.

(7) Suspendarea temporară a valabilității certificatului inginerului cadastral se efectuează conform Articolul 15⁸.

(8) Retragera certificatului inginerului cadastral se efectuează conform Articolul 11 din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.

(9) Persoana căreia i-a fost retras certificatul inginerului cadastral nu are dreptul să fie certificată timp de un an.

(10) Deciziile Comisiei de certificare pot fi atacate în instanța în conformitate cu Codul Administrativ.

(11) Certificatul se eliberează gratuit, pe un termen de 5 ani.

(12) Certificatul se emite în format de document electronic, prin intermediul Sistemului informațional de gestionare și eliberare a documentelor permisive (SIA GEAP), și se identifică electronic prin intermediul codului QR, care conține numele de familie, prenumele, termenul de valabilitate a certificatului, precum și semnătură electronică avansată calificată a emitentului.

	<p>Sistemului informațional de gestionare și eliberare a documentelor permise (SIA GEAP), și se identifică electronic prin intermediul codului QR, care conține numele de familie, prenumele, termenul de valabilitate a certificatului, precum și semnătură electronică avansată calificată a emitentului.</p>	
-	<p>Articolul 15⁶. Supravegherea de Stat și Controlul Activității</p> <p>(1) Lucrările cadastrale sînt supuse monitorizării continue de către autoritatea administrativă, în scopul asigurării implementării corecte a normelor și reglementărilor tehnice.</p> <p>(2) INST are responsabilitatea de a coordona, supraveghea și verifica executarea lucrărilor cadastrale, garantând conformitatea acestora cu cerințele stabilite de sistemul cadastral național și european.</p> <p>(3) Autoritatea administrativă este în drept să utilizeze mecanismele de verificare și să solicite, prin intermediul instituției de implementare în domeniul cadastrului și al uniunilor de specialitate, informații și date privind activitatea cadastrală efectuată de către inginerul cadastral certificat.</p>	<p>Articolul 15⁶. Supravegherea de Stat și Controlul Activității</p> <p>(1) Lucrările cadastrale sînt supuse monitorizării continue de către autoritatea administrativă, în scopul asigurării implementării corecte a normelor și reglementărilor tehnice.</p> <p>(2) INST are responsabilitatea de a coordona, supraveghea și verifica executarea lucrărilor cadastrale, garantând conformitatea acestora cu cerințele stabilite de sistemul cadastral național și european.</p> <p>(3) Autoritatea administrativă este în drept să utilizeze mecanismele de verificare și să solicite, prin intermediul instituției de implementare în domeniul cadastrului și al uniunilor de specialitate, informații și date privind activitatea cadastrală efectuată de către inginerul cadastral certificat.</p>

	<p>Articolul 15⁷. Măsuri corective și sancțiuni</p> <p>(1) Inginerul cadastral certificat poartă răspundere civilă, contravențională sau penală pentru nerespectarea prevederilor prezentei legi, iar încălcarea acestora atrage aplicarea sancțiunilor, conform legislației.</p> <p>(2) În cazurile de încălcare gravă a normelor tehnice și legale sau a principiilor etice, inclusiv atunci când instituția de implementare constată multiple respingeri definitive ale lucrării cadastrale din cauza corectitudinii lucrării, situația se raportează autorității administrative, care este împuternicită să înainteze cereri de suspendare sau retragere a certificatului, conform prevederilor prezentei legi.</p> <p>(3) În cazul în care, inginerul cadastral certificat recunoaște eroarea admisă, și aceasta încă nu a produs efecte juridice, acesta este în drept să o corecteze în conformitate cu normele și procedurile legale. Corectarea erorii se efectuează pe propria sa răspundere, cu suportarea integrală a cheltuielilor materiale aferente, fără a afecta drepturile și interesele beneficiarului lucrării cadastrale.</p>	<p>Articolul 15⁷. Măsuri corective și sancțiuni</p> <p>(1) Inginerul cadastral certificat poartă răspundere civilă, contravențională sau penală pentru nerespectarea prevederilor prezentei legi, iar încălcarea acestora atrage aplicarea sancțiunilor, conform legislației.</p> <p>(2) În cazurile de încălcare gravă a normelor tehnice și legale sau a principiilor etice, inclusiv atunci când instituția de implementare constată multiple respingeri definitive ale lucrării cadastrale din cauza corectitudinii lucrării, situația se raportează autorității administrative, care este împuternicită să înainteze cereri de suspendare sau retragere a certificatului, conform prevederilor prezentei legi.</p> <p>(3) În cazul în care, inginerul cadastral certificat recunoaște eroarea admisă, și aceasta încă nu a produs efecte juridice, acesta este în drept să o corecteze în conformitate cu normele și procedurile legale. Corectarea erorii se efectuează pe propria sa răspundere, cu suportarea integrală a cheltuielilor materiale aferente, fără a afecta drepturile și interesele beneficiarului lucrării cadastrale.</p>
-	<p>Articolul 15⁸. Condiții de suspendare a certificatului inginerului cadastral</p>	<p>Articolul 15⁸. Condiții de suspendare a certificatului inginerului cadastral</p>

(1) Urmare a examinării informațiilor și datelor, audierilor și materialelor de control, constatate de INST, lipsei sau insuficienței cunoștințelor, sau a încălcărilor premeditate sau din neglijență, Comisia de certificare suspendă certificatul inginerului cadastral.

(2) Suspendarea se aplică pentru situații precum:

- a) furnizarea informațiilor eronate privind măsurătorile terestre;
- b) lucrări cadastrale asupra construcțiilor neautorizate (cu excepția cazurilor prevăzute de lege);
- c) neexecutarea prescripțiilor INST,
- d) activități pe terenuri proprietate publică fără acte de atribuire;
- e) cel puțin 5 lucrări respinse definitiv, la recepția lucrării cadastrale, într-o perioadă de 6 (șase) luni,
- f) falsificarea înscrisurilor,
- i) erori în actele de constatare.

(3) Perioada de suspendare nu depășește 6 luni, perioadă în care, inginerul cadastral certificat nu are dreptul de a efectua

(1) Urmare a examinării informațiilor și datelor, audierilor și materialelor de control, constatate de INST, lipsei sau insuficienței cunoștințelor, sau a încălcărilor premeditate sau din neglijență, Comisia de certificare suspendă certificatul inginerului cadastral.

(2) Suspendarea se aplică pentru situații precum:

- a) furnizarea informațiilor eronate privind măsurătorile terestre;
- b) lucrări cadastrale asupra construcțiilor neautorizate (cu excepția cazurilor prevăzute de lege);
- c) neexecutarea prescripțiilor INST,
- d) activități pe terenuri proprietate publică fără acte de atribuire;
- e) cel puțin 5 lucrări respinse definitiv, la recepția lucrării cadastrale, într-o perioadă de 6 (șase) luni,
- f) falsificarea înscrisurilor,
- i) erori în actele de constatare.

(3) Perioada de suspendare nu depășește 6 luni, perioadă în care, inginerul cadastral certificat nu are dreptul de a efectua activități cadastrale, iar autoritatea administrativă va transmite notificarea către administratorul Sistemului informațional de gestionare și eliberare a documentelor permisive,

activități cadastrale, iar autoritatea administrativă va transmite notificarea către administratorul Sistemului Informațional de Gestionare și Eliberare a Documentelor Permisive, pentru a suspenda prin dezactivarea QR codului a certificatului inginerului cadastral.

(4) Decizia de suspendare se comunică INST și instituției de implementare din domeniul cadastrului, se publică pe site-ul oficial al autorității administrative și poate fi contestată în termen de 5 zile lucrătoare, cu soluționarea contestației în 30 de zile, decizia putând fi atacată în instanța de contencios administrativ.

(5) Secretarul comisiei informează specialistul cu 14 zile înainte de convocarea ședinței, prin scrisoare recomandată și e-mail, anexând dosarul, în caz de două absențe consecutive, comisia poate decide în lipsa acestuia.

(6) În cazurile în care se constată încălcări grave cu consecințe juridice, prin care acțiunile inginerului cadastral au lezat drepturile persoanelor, se va iniția procedura de retragere a certificatului, conform articolul 11 din Legea nr.

pentru a suspenda prin dezactivarea QR codului a certificatului inginerului cadastral.

(4) Decizia de suspendare se comunică INST și instituției de implementare din domeniul cadastrului, se publică pe site-ul oficial al autorității administrative și poate fi contestată în termen de 5 zile lucrătoare, cu soluționarea contestației în 30 de zile, decizia putând fi atacată în instanța de contencios administrativ.

(5) Secretarul comisiei informează specialistul cu 14 zile înainte de convocarea ședinței, prin scrisoare recomandată și e-mail, anexând dosarul, în caz de două absențe consecutive, comisia poate decide în lipsa acestuia.

(6) În cazurile în care se constată încălcări grave cu consecințe juridice, prin care acțiunile inginerului cadastral au lezat drepturile persoanelor, se va iniția procedura de retragere a certificatului, conform articolul 11 din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.

(7) Persoana căreia i-a fost retras certificatul nu poate participa la procedura de certificare înainte de împlinirea unui an de la data retragerii.

	160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. (7) Persoana căreia i-a fost retras certificatul nu poate participa la procedura de certificare înainte de împlinirea unui an de la data retragerii.	
<p>Articolul 23. Capitolele registrului bunurilor imobile</p> <p>(4) Registrul bunurilor imobile conține un capitol-supliment privind estimarea bunului imobil în scopul impozitării, care se înserează în dosarul cadastral. Înscrierile în capitolul-supliment se efectuează și se radiază conform actelor normative speciale. Capitolul-supliment va conține date privind:</p> <p>a) factorii fizici care influențează valoarea bunului imobil;</p> <p>b) valoarea estimată a bunului imobil;</p> <p>c) data ultimei estimări;</p> <p>d) sursa de obținere a informației privind valoarea bunului imobil;</p> <p>e) data introducerii înscrierii.</p>	<p>La articolul 23, alineatul (4), primul enunț va avea următorul cuprins:</p> <p>”(4) Registrul bunurilor imobile conține un capitol-supliment privind valoarea bunului imobil, estimată de către organele cadastrale teritoriale, în baza modelelor de evaluare, aprobate de către autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile.”</p>	<p>Articolul 23. Capitolele registrului bunurilor imobile</p> <p>(4). Registrul bunurilor imobile conține un capitol-supliment privind valoarea bunului imobil, estimată de către organele cadastrale teritoriale, în baza modelelor de evaluare, aprobate de către autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile. Înscrierile în capitolul-supliment se efectuează și se radiază conform actelor normative speciale. Capitolul-supliment va conține date privind:</p> <p>a) factorii fizici care influențează valoarea bunului imobil;</p> <p>b) valoarea estimată a bunului imobil;</p> <p>c) data ultimei estimări;</p> <p>d) sursa de obținere a informației privind valoarea bunului imobil;</p> <p>e) data introducerii înscrierii.</p>
<p>Articolul 26. Procedura înregistrării drepturilor (3¹) Cererea de înregistrare, însoțită de documentele necesare, poate fi depusă de executantul lucrărilor cadastrale (dacă lucrările executate atrag modificarea documentației cadastrale) sau de întreprinderea ce prestează</p>	<p>La articolul 26, alineatul (3¹), litera d), cuvintele „estimată în scopul impozitării” se substituie cu cuvintele „estimată de către organele cadastrale teritoriale”.</p>	<p>Articolul 26. Procedura înregistrării drepturilor (3¹) Cererea de înregistrare, însoțită de documentele necesare, poate fi depusă de executantul lucrărilor cadastrale (dacă lucrările executate atrag modificarea documentației cadastrale) sau de întreprinderea ce prestează</p>

<p>servicii imobiliare în cazul în care sînt întrunite cumulativ următoarele condiții:</p> <p>d) întreprinderea constituie o garanție de 100% din valoarea bunului imobil standard în favoarea instituției de implementare, estimată în scopul impozitării, dar nu mai mult de 200 mii lei, în vederea acoperirii eventualului prejudiciu cauzat acesteia.</p> <p>Întreprinderea care depune documentele în numele titularului de drepturi răspunde de veridicitatea și legalitatea acestora.</p>		<p>servicii imobiliare în cazul în care sînt întrunite cumulativ următoarele condiții:</p> <p>d) întreprinderea constituie o garanție de 100% din valoarea bunului imobil standard în favoarea instituției de implementare, estimată de către organele cadastrale teritoriale, dar nu mai mult de 200 mii lei, în vederea acoperirii eventualului prejudiciu cauzat acesteia.</p>
<p>Articolul 36. Documentele ce confirmă înregistrarea drepturilor</p> <p>(2) Extrasul din registrul bunurilor imobile îl eliberează organul cadastral teritorial în a cărui rază de acțiune se află bunul imobil.</p>	<p>La articolul 36, aliniat (2) cuvintele ”îl eliberează organul cadastral teritorial în a cărui rază de acțiune se află bunul imobil.” se substituie cu ”se eliberează în modul stabilit de către instituția de implementare.”</p>	<p>Articolul 36. Documentele ce confirmă înregistrarea drepturilor</p> <p>(2) Extrasul din registrul bunurilor imobile se eliberează în modul stabilit de către instituția de implementare.</p>
<p>Legea cu privire la formarea bunurilor imobile nr. 354/2004 (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 233-236, articolul 999), cu modificările ulterioare</p>		
<p>Articolul 5¹. Condițiile de certificare a inginerilor cadastrali</p> <p>(1) Certificatul inginerului cadastral este eliberat de către Comisia de certificare persoanei fizice care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:</p> <p>a) este cetățean al Republicii Moldova;</p> <p>b) deține diplomă de studii superioare și/sau de studii profesionale în domeniul cadastrului;</p> <p>c) a trecut procedura de certificare;</p> <p>d) are experiență profesională în domeniul cadastrului:</p>	<p>Articolul 5¹ se exclude.</p>	<p style="text-align: center;">-</p>

– nu mai puțin de 3 ani consecutivi – în cazul persoanelor care dețin diplomă de studii superioare și în cazul cadrelor didactice din învățământul superior în domeniul cadastrului;

– nu mai puțin de 5 ani consecutivi – în cazul persoanelor care dețin diplomă de studii profesionale în domeniul cadastrului.

(2) Comisia de certificare este formată din 5 membri, specialiști în domeniul cadastrului, dintre care:

a) trei reprezentanți din cadrul Agenției Relații Funciare și Cadastru;

b) un reprezentant al mediului academic;

c) un reprezentant al societății civile.

(3) Președintele și secretarul Comisiei de certificare se numesc din rândul specialiștilor Agenției Relații Funciare și Cadastru.

(4) Comisia de certificare se instituie prin ordinul directorului general al Agenției Relații Funciare și Cadastru.

(5) Organizarea și desfășurarea activității Comisiei de certificare, precum și procedura de certificare a inginerilor cadastrali se reglementează prin regulament aprobat de către Guvern.

(6) Comisia de certificare adoptă decizii privind eliberarea certificatului inginerului cadastral și privind respingerea cererilor de eliberare a certificatului inginerului cadastral cu votul a două treimi din numărul membrilor comisiei.

(7) Suspendarea valabilității certificatului inginerului cadastral se efectuează conform art.

<p>10 din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.</p> <p>(8) Retragerea certificatului inginerului cadastral se efectuează conform art. 11 din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.</p> <p>(9) Decizia Comisiei de certificare poate fi atacată în instanța de judecată competentă.</p> <p>(10) Persoana căreia i-a fost retras certificatul inginerului cadastral nu are dreptul să fie certificată timp de un an.</p>		
<p>Articolul 7. Condițiile principale de formare a bunurilor imobile</p> <p>(1) La formarea bunurilor imobile se vor respecta următoarele condiții principale:</p> <p>f) în cazul exproprierii pentru cauză de utilitate publică, formarea bunului imobil se execută în conformitate cu documentația de proiect, elaborată în vederea construcției obiectivului, și cu actul de expropriere.</p>	<p>La articolul 7 litera f), cuvintele ”actul de expropriere” se substitutează cu cuvintele ”actul de declarare a utilității publice”.</p>	<p>Articolul 7. Condițiile principale de formare a bunurilor imobile</p> <p>1) La formarea bunurilor imobile se vor respecta următoarele condiții principale:</p> <p>f) în cazul exproprierii pentru cauză de utilitate publică, formarea bunului imobil se execută în conformitate cu documentația de proiect, elaborată în vederea construcției obiectivului, și cu actul de declarare a utilității publice.</p>
<p>Articolul 17. Particularitățile formării bunurilor imobile proprietate a statului sau a unităților administrativ-teritoriale</p> <p>(5) Autoritatea împuternicită cu administrarea bunurilor imobile proprietate a statului emite actul administrativ privind aprobarea formării bunului imobil și, după caz, concomitent, de punere în valoare a bunului imobil (prin adjudecarea dreptului la licitație publică sau</p>	<p>La articolul 17 alineat (5), după cuvintele ”a statului” se completează cu cuvintele ”sau a unității administrativ-teritoriale”.</p>	<p>Articolul 17. Particularitățile formării bunurilor imobile proprietate a statului sau a unităților administrativ-teritoriale</p> <p>(5) Autoritatea împuternicită cu administrarea bunurilor imobile proprietate a statului sau a unității administrativ-teritoriale emite actul administrativ privind aprobarea formării bunului imobil și, după caz, concomitent, de punere în valoare a bunului imobil (prin adjudecarea</p>

atribuirea dreptului direct persoanei întemeiat interesate) și/sau de schimbare a destinației/domeniului acestuia.		dreptului la licitație publică sau atribuirea dreptului direct persoanei întemeiat interesate) și/sau de schimbare a destinației/domeniului acestuia.
Legea nr. 989/2002 cu privire la activitatea de evaluare (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.102, art.773) cu modificările ulterioare		
1. În tot textul legii cuvintele „Autoritatea administrativă centrală în domeniul cadastrului bunurilor imobile”, la orice formă gramaticală, se substituie cu textul „Autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile”, la forma gramaticală corespunzătoare.		
Articolul 1. Noțiuni de bază [...] -	Articolul 1 se completează cu noțiunea: „ <i>certificat de competență profesională</i> – reprezintă un document oficial, eliberat de o instituție acreditată, cu o valabilitate de 5 ani, în urma finalizării unui program de perfecționare coordonat cu autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile.”.	Articolul 1. Noțiuni de bază [...] <i>certificat de competență profesională</i> – reprezintă un document oficial, eliberat de o instituție acreditată, cu o valabilitate de 5 ani, în urma finalizării unui program de perfecționare coordonat cu autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile.
Articolul 5. Tipurile de evaluare [...] (4) Evaluarea obligatorie se efectuează în cazul: a) privatizării sau altui mod de înstrăinare a obiectelor evaluării proprietate publică; b) transmiterii dreptului de folosință asupra obiectelor proprietate publică a statului/autorităților administrației publice locale propuse pentru darea în	La articolul 5, alineatul (4) litera b) cuvintele „autorităților administrației publice locale” se substituie cu cuvintele „unităților administrativ-teritoriale”.	Articolul 5. Tipurile de evaluare [...] (4) Evaluarea obligatorie se efectuează în cazul: a) privatizării sau altui mod de înstrăinare a obiectelor evaluării proprietate publică; b) transmiterii dreptului de folosință asupra obiectelor proprietate publică a statului/ unităților administrativ-teritoriale propuse pentru darea în arendă/locațiune/superficie către persoane fizice

<p>arendă/locatiune/superficie către persoane fizice întreprinzători individuali sau persoane juridice, altele decât cele de drept public și autoritățile administrației publice centrale și locale; [...]</p>		<p>întreprinzători individuali sau persoane juridice, altele decât cele de drept public și autoritățile administrației publice centrale și locale; [...]</p>
<p>Articolul 14. - abrogat. -</p>	<p>2. Se completează cu capitolul II¹ cu următorul cuprins: „Capitolul II¹ COMPETENȚELE AUTORITĂȚILOR DIN DOMENIUL EVALUĂRII ȘI REEVALUĂRII Articolul 14¹. Competența Guvernului Întru elaborarea politicii de stat în domeniul evaluării și reevaluării, Guvernul: 1) aprobă: a) programele de stat privind asigurarea necesităților Republicii Moldova în domeniul evaluării și reevaluării; b) actele normative în domeniul evaluării și reevaluării; c) cerințele de creare a sistemelor informaționale de stat din domeniul evaluării și reevaluării; 2) asigură: a) elaborarea și implementarea actelor normative în domeniul evaluării și reevaluării;</p>	<p>Articolul 14. - abrogat. Capitolul II¹ COMPETENȚELE AUTORITĂȚILOR DIN DOMENIUL EVALUĂRII ȘI REEVALUĂRII Articolul 14¹. Competența Guvernului Întru elaborarea politicii de stat în domeniul evaluării și reevaluării, Guvernul: 1) aprobă: a) programele de stat privind asigurarea necesităților Republicii Moldova în domeniul evaluării și reevaluării; b) actele normative în domeniul evaluării și reevaluării; c) cerințele de creare a sistemelor informaționale de stat din domeniul evaluării și reevaluării; 2) asigură: a) elaborarea și implementarea actelor normative în domeniul evaluării și reevaluării; b) promovarea politicii de stat în domeniul evaluării și reevaluării;</p>

- b) promovarea politicii de stat în domeniul evaluării și reevaluării;
- 3) stabilește împuternicirile autorităților administrative centrale din domeniul evaluării și reevaluării.

Articolul 14². Competența autorității administrative centrale în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile

- 1) În domeniul evaluării și reevaluării:
- a) elaborează documente de politici, proiecte de acte normative în domeniul evaluării, inclusiv cele necesare pentru asigurarea executării actelor normative;
- b) preia, actualizează, aprobă și publică standardele internaționale de evaluare, precum și elaborează documentele necesare pentru implementarea acestora: ghiduri în evaluare, codul de etică al profesiei de evaluator, documente tehnice.
- c) colaborează cu și poate adera, la organizații internaționale și instituții de profil din străinătate, în condițiile legislației naționale.
- 2) În domeniul evaluării bunurilor mobile și evaluării și reevaluării bunurilor imobile, autoritatea administrativă centrală:

- 3) stabilește împuternicirile autorităților administrative centrale din domeniul evaluării și reevaluării.

Articolul 14². Competența autorității administrative centrale în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile

- 1) În domeniul evaluării și reevaluării:
- a) elaborează documente de politici, proiecte de acte normative în domeniul evaluării, inclusiv cele necesare pentru asigurarea executării actelor normative;
- b) preia, actualizează, aprobă și publică standardele internaționale de evaluare, precum și elaborează documentele necesare pentru implementarea acestora: ghiduri în evaluare, codul de etică al profesiei de evaluator, documente tehnice.
- c) colaborează cu și poate adera, la organizații internaționale și instituții de profil din străinătate, în domeniul evaluării, în condițiile legislației naționale.
- 2) În domeniul evaluării bunurilor mobile și evaluării și reevaluării bunurilor imobile, autoritatea administrativă centrală:
- a) elaborează documente de politici, proiecte de acte normative în domeniul evaluării bunurilor

a) elaborează documente de politici, proiecte de acte normative în domeniul evaluării bunurilor mobile și evaluării și reevaluării bunurilor imobile, inclusiv cele necesare pentru asigurarea executării actelor normative; b) coordonează activitățile și asigură implementarea politicii de stat în domeniul evaluării bunurilor mobile, precum și evaluării și reevaluării bunurilor imobile; c) elaborează acte normative departamentale, documente tehnice, reglementări, metodologii și instrucțiuni în domeniu; d) efectuează certificarea evaluatorilor bunurilor mobile și imobile; e) monitorizează aplicarea standardelor de evaluare în comun cu asociațiile obștești de evaluatori; f) asigură crearea și ținerea Sistemului informațional „Registrul prețurilor bunurilor imobile”; g) coordonează dezvoltarea și menținerea sistemelor informaționale de stat de evaluare și reevaluare;	mobile și evaluării și reevaluării bunurilor imobile, inclusiv cele necesare pentru asigurarea executării actelor normative; b) coordonează activitățile și asigură implementarea politicii de stat în domeniul evaluării bunurilor mobile, precum și evaluării și reevaluării bunurilor imobile; c) elaborează acte normative departamentale, documente tehnice, reglementări, metodologii și instrucțiuni în domeniu; d) efectuează certificarea evaluatorilor bunurilor mobile și imobile; e) monitorizează aplicarea standardelor de evaluare în comun cu asociațiile obștești de evaluatori; f) asigură crearea și ținerea Sistemului informațional „Registrul prețurilor bunurilor imobile”; g) coordonează dezvoltarea și menținerea sistemelor informaționale de stat de evaluare și reevaluare; h) coordonează implementarea proiectelor în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile; i) organizează seminare, instruirii și conferințe tematice în domeniul evaluării.

h) coordonează implementarea proiectelor în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile;

i) organizează seminare, instruirii și conferințe tematice în domeniul evaluării.

Articolul 14³. Competența Agenției de Stat pentru Proprietate Intelectuală

În domeniul evaluării obiectelor de proprietate intelectuală, Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală:

a) elaborează documente de politici, proiecte de acte normative în domeniul evaluării obiectelor de proprietate intelectuală, inclusiv cele necesare pentru asigurarea executării actelor normative;

b) efectuează certificarea evaluatorilor obiectelor de proprietate intelectuală;

c) colaborează cu și poate adera, la organizații internaționale și instituții de profil din străinătate, în domeniul evaluării obiectelor de proprietate intelectuală, în condițiile legislației naționale.

Articolul 14⁴. Competența Comisiei Naționale a Pieței Financiare

Articolul 14³. Competența Agenției de Stat pentru Proprietate Intelectuală

În domeniul evaluării obiectelor de proprietate intelectuală, Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală:

a) elaborează documente de politici, proiecte de acte normative în domeniul evaluării obiectelor de proprietate intelectuală, inclusiv cele necesare pentru asigurarea executării actelor normative;

b) efectuează certificarea evaluatorilor obiectelor de proprietate intelectuală;

c) colaborează cu și poate adera, la organizații internaționale și instituții de profil din străinătate, în domeniul evaluării obiectelor de proprietate intelectuală, în condițiile legislației naționale.

Articolul 14⁴. Competența Comisiei Naționale a Pieței Financiare

În domeniul evaluării valorilor mobiliare, Comisia Națională a Pieței Financiare:

a) elaborează documente de politici, proiecte de acte normative în domeniul evaluării valorilor mobiliare, inclusiv cele necesare pentru asigurarea executării actelor normative;

b) efectuează certificarea evaluatorilor valorilor mobiliare;

c) colaborează cu și poate adera, la organizații internaționale și instituții de profil din

	<p>În domeniul evaluării valorilor mobiliare, Comisia Națională a Pieței Financiare:</p> <p>a) elaborează documente de politici, proiecte de acte normative în domeniul evaluării valorilor mobiliare, inclusiv cele necesare pentru asigurarea executării actelor normative;</p> <p>b) efectuează certificarea evaluatorilor valorilor mobiliare;</p> <p>c) colaborează cu și poate adera, la organizații internaționale și instituții de profil din străinătate, în domeniul evaluării valorilor mobiliare, în condițiile legislației naționale.”</p>	<p>străinătate, în domeniul evaluării valorilor mobiliare, în condițiile legislației naționale.</p>
<p>Articolul 15. Condițiile de certificare a evaluatorilor</p> <p>(1) Certificarea evaluatorilor bunurilor imobile și a evaluatorilor obiectelor de proprietate intelectuală este o condiție obligatorie care permite asigurarea pieței serviciilor de evaluare cu specialiști certificați.</p> <p>(2) Certificarea evaluatorilor bunurilor imobile se efectuează de către Comisia de certificare instituită de autoritatea administrativă centrală în domeniul cadastrului bunurilor imobile.</p>	<p>La articolul 15:</p> <p>alineatul (1) se expune în redacție nouă:</p> <p>„(1) Certificarea evaluatorilor bunurilor imobile, evaluatorilor bunurilor mobile, evaluatorilor obiectelor de proprietate intelectuală și evaluatorilor în domeniul valorilor imobiliare este o condiție obligatorie care permite asigurarea pieței serviciilor de evaluare cu specialiști certificați.”;</p> <p>alineatul (2) se expune în redacție nouă:</p>	<p>Articolul 15. Condițiile de certificare a evaluatorilor</p> <p>(1) Certificarea evaluatorilor bunurilor imobile, evaluatorilor bunurilor mobile, evaluatorilor obiectelor de proprietate intelectuală și evaluatorilor în domeniul valorilor imobiliare este o condiție obligatorie care permite asigurarea pieței serviciilor de evaluare cu specialiști certificați.</p> <p>(2) Certificarea evaluatorilor bunurilor mobile și evaluatorilor bunurilor imobile se efectuează de către Comisiile de certificare instituite de autoritatea administrativă</p>

<p>-</p> <p>(3) Comisia de certificare este formată din 7 membri, specialiști în domeniul evaluării bunurilor imobile, dintre care:</p> <p>a) trei reprezentanți din cadrul autorității administrative centrale în domeniul cadastrului bunurilor imobile;</p> <p>b) un reprezentant al mediului academic;</p> <p>c) un reprezentant al societății civile;</p>	<p>„(2) Certificarea evaluatorilor bunurilor mobile și evaluatorilor bunurilor imobile se efectuează de către Comisiile de certificare instituite de autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile.”</p> <p>se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(2¹) Certificarea evaluatorilor bunurilor mobile este o condiție obligatorie pentru persoanele care desfășoară activități de evaluare a bunurilor mobile din categoria mașini și utilaje, mijloace de transport, unelte și scule, inventar de producție și gospodăresc, precum și alte tipuri de mijloace fixe, conform clasificării prevăzute în Catalogul mijloacelor fixe, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 941/2020, cu modificările și completările ulterioare.”</p> <p>alineatul (3) se redă în redacție nouă:</p> <p>„(3) Comisia de certificare a evaluatorilor bunurilor imobile este formată din 5 membri, specialiști în domeniul evaluării bunurilor imobile, dintre care:</p>	<p>centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile.</p> <p>(2¹) Certificarea evaluatorilor bunurilor mobile este o condiție obligatorie pentru persoanele care desfășoară activități de evaluare a bunurilor mobile din categoria mașini și utilaje, mijloace de transport, unelte și scule, inventar de producție și gospodăresc, precum și alte tipuri de mijloace fixe, conform clasificării prevăzute în Catalogul mijloacelor fixe, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 941/2020, cu modificările și completările ulterioare.</p> <p>(3) Comisia de certificare a evaluatorilor bunurilor imobile este formată din 5 membri, specialiști în domeniul evaluării bunurilor imobile, dintre care:</p> <p>a) trei reprezentanți din cadrul autorității administrative centrale în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile;</p> <p>b) un reprezentant al mediului academic;</p> <p>c) un reprezentant al organizațiilor necomerciale sau un reprezentant al întreprinderii de evaluare din sectorul privat.</p>
--	--	--

<p>d) doi reprezentanți ai întreprinderilor de evaluare din sectorul privat și cel public.</p> <p>-</p> <p>(4) Președintele și secretarul Comisiei de certificare se numesc din rândul specialiștilor autorității administrative centrale în domeniul cadastrului bunurilor imobile.</p>	<p>a) trei reprezentanți din cadrul autorității administrative centrale în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile;</p> <p>b) un reprezentant al mediului academic;</p> <p>c) un reprezentant al organizațiilor necomerciale sau un reprezentant al întreprinderii de evaluare din sectorul privat.”</p> <p>la alineatul (3) litera d) se abrogă;</p> <p>se completează cu alineatele (3¹) și (3²) cu următoarele cuprinsuri:</p> <p>„(3¹) Comisia de certificare a evaluatorilor bunurilor mobile este formată din 5 membri, specialiști în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile, dintre care:</p> <p>a) doi reprezentanți din cadrul autorității administrative centrale în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile;</p> <p>b) un reprezentant al Camerei de Comerț și Industrie;</p> <p>c) un reprezentant al mediului academic;</p> <p>d) un reprezentant al organizațiilor necomerciale sau un reprezentant al întreprinderii de evaluare din sectorul privat.</p>	<p>d) - <i>abrogat.</i></p> <p>(3¹) Comisia de certificare a evaluatorilor bunurilor mobile este formată din 5 membri, specialiști în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile, dintre care:</p> <p>a) doi reprezentanți din cadrul autorității administrative centrale în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile;</p> <p>b) un reprezentant al Camerei de Comerț și Industrie;</p> <p>c) un reprezentant al mediului academic;</p> <p>d) un reprezentant al organizațiilor necomerciale sau un reprezentant al întreprinderii de evaluare din sectorul privat.</p> <p>(3²) Membrii Comisiei de certificare prevăzuți la alineatul (3) literele b) și c) și alineatul (3) literele b), c), d) sunt numiți pentru un mandat de 3 ani și nu pot exercita mai mult de 2 mandate consecutiv.</p> <p>(4) Președintele și secretarul Comisiei de certificare se numesc din rândul specialiștilor</p>
--	--	--

<p>(5) Comisia de certificare este instituită prin ordinul directorului general al autorității administrative centrale în domeniul cadastrului bunurilor imobile.</p> <p>(6) Organizarea și desfășurarea activității Comisiei de certificare, precum și procedura de certificare a evaluatorilor bunurilor imobile se reglementează prin regulament aprobat de către Guvern.</p> <p>(7) Evidența eliberării, suspendării valabilității și retragerii certificatelor evaluatorilor bunurilor imobile este ținută de către autoritatea administrativă centrală în domeniul cadastrului bunurilor imobile.</p> <p>(8) Certificarea evaluatorilor obiectelor de proprietate intelectuală se efectuează conform regulamentului aprobat de către Guvern.</p> <p>(9) Evaluatorul în domeniul valorilor mobiliare este obligat să dețină certificatul de calificare, eliberat de Comisia Națională a Pieței Financiare, în modul stabilit de aceasta.</p>	<p>(3²) Membrii Comisiei de certificare prevăzuți la alineatul (3) literele b) și c) și alineatul (3) literele b), c), d) sunt numiți pentru un mandat de 3 ani și nu pot exercita mai mult de 2 mandate consecutiv.”</p> <p>alineatul (6) se redă în redacție nouă:</p> <p>(6) Organizarea și desfășurarea activității Comisiilor de certificare, precum și procedura de certificare a evaluatorilor bunurilor mobile și evaluatorilor bunurilor imobile se reglementează prin regulament aprobat de către Guvern.</p> <p>la alineatul (7) după sintagma „certificatelor evaluatorilor bunurilor imobile” se completează cu cuvintele „și certificatelor evaluatorilor bunurilor mobile”.</p>	<p>autorității administrative centrale în domeniul cadastrului bunurilor imobile.</p> <p>(5) Comisia de certificare este instituită prin ordinul directorului general al autorității administrative centrale în domeniul cadastrului bunurilor imobile.</p> <p>(6) Organizarea și desfășurarea activității Comisiilor de certificare, precum și procedura de certificare a evaluatorilor bunurilor mobile și evaluatorilor bunurilor imobile se reglementează prin regulament aprobat de către Guvern.</p> <p>(7) Evidența eliberării, suspendării valabilității și retragerii certificatelor evaluatorilor bunurilor imobile și certificatelor evaluatorilor bunurilor mobile este ținută de către autoritatea administrativă centrală în domeniul cadastrului bunurilor imobile.</p> <p>(8) Certificarea evaluatorilor obiectelor de proprietate intelectuală se efectuează conform regulamentului aprobat de către Guvern.</p> <p>(9) Evaluatorul în domeniul valorilor mobiliare este obligat să dețină certificatul de calificare, eliberat de Comisia Națională a Pieței Financiare, în modul stabilit de aceasta.</p>
<p>Articolul 15¹. Modul de eliberare a certificatului evaluatorului pentru evaluatorii bunurilor imobile, respingerea cererilor de</p>	<p>La articolul 15¹:</p>	<p>Articolul 15¹. Modul de eliberare a certificatului evaluatorului pentru evaluatorii bunurilor mobile și imobile, respingerea cererilor de eliberare a</p>

<p>eliberare a certificatului evaluatorului și suspendarea valabilității/retragerea certificatului evaluatorului</p> <p>(1) Autoritatea administrativă centrală în domeniul cadastrului bunurilor imobile, în temeiul deciziei Comisiei de certificare, eliberează certificatul evaluatorului pentru evaluatorii bunurilor imobile care corespund următoarelor cerințe:</p> <p>a) dețin diplome de studii superioare în domeniul evaluării, în științe economice sau în științe tehnice, precum și au o pregătire profesională corespunzătoare;</p> <p>a¹) sunt cetățeni ai Republicii Moldova;</p> <p>b) au experiență de muncă de cel puțin un an în calitate de evaluator practic sau stagiar;</p>	<p>în denumirea articolului după cuvintele „evaluatorii bunurilor” se completează cu cuvintele „mobile și”;</p> <p>alineatul (1) se expune în redacție nouă: „(1) Autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile în temeiul deciziei Comisiei de certificare a evaluatorilor bunurilor imobile, eliberează certificatul evaluatorului solicitanților care corespund următoarelor cerințe:”</p> <p>alineatul (1) litera a) se expune în redacție nouă. „a) dețin diplome de studii superioare în domeniul evaluării bunurilor imobile sau în domeniul general de studii arhitectură și construcții conform Nomenclatorului domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 412/2024;” litera a¹) după sintagma „Republicii Moldova” se completează cu cuvintele „sau dețin permis de ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova”;</p>	<p>certificatului evaluatorului și suspendarea valabilității/retragerea certificatului evaluatorului</p> <p>(1) Autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile în temeiul deciziei Comisiei de certificare a evaluatorilor bunurilor imobile, eliberează certificatul evaluatorului solicitanților care corespund următoarelor cerințe:</p> <p>a) dețin diplome de studii superioare în domeniul evaluării bunurilor imobile sau în domeniul general de studii arhitectură și construcții conform Nomenclatorului domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 412/2024;</p> <p>a¹) sunt cetățeni ai Republicii Moldova sau dețin permis de ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova;</p> <p>b) au experiență de muncă de cel puțin un an în calitate de evaluator practic sau stagiar;</p> <p>c) nu au antecedente penale;</p>
--	---	--

<p>c) nu au antecedente penale;</p> <p>d) au trecut procedura de certificare.</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p>	<p>alineatul (1) se completează cu litera e) cu următorul cuprins:</p> <p>„e) dețin certificatul de competență profesională valabil.”;</p> <p>se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(1¹) Autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile, în temeiul deciziei Comisiei de certificare a evaluatorilor bunurilor mobile, eliberează certificatul evaluatorului solicitanților care corespund următoarelor cerințe:</p> <p>a) dețin diplome de studii superioare în domeniul evaluării sau în domeniile generale de studii inginerie, tehnologii de prelucrare, arhitectură și construcții conform Nomenclatorului domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 412/2024;</p> <p>b) sunt cetățeni ai Republicii Moldova sau dețin permis de ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova;</p> <p>c) nu au antecedente penale;</p> <p>d) au trecut procedura de certificare;</p>	<p>d) au trecut procedura de certificare;</p> <p>e) dețin certificatul de competență profesională valabil.</p> <p>(1¹) Autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile, în temeiul deciziei Comisiei de certificare a evaluatorilor bunurilor mobile, eliberează certificatul evaluatorului solicitanților care corespund următoarelor cerințe:</p> <p>a) dețin diplome de studii superioare în domeniul evaluării sau în domeniile generale de studii inginerie, tehnologii de prelucrare, arhitectură și construcții conform Nomenclatorului domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 412/2024;</p> <p>b) sunt cetățeni ai Republicii Moldova sau dețin permis de ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova;</p> <p>c) nu au antecedente penale;</p> <p>d) au trecut procedura de certificare;</p> <p>e) dețin certificatul de competență profesională valabil.</p>
--	--	--

<p>(2) Pentru eliberarea certificatului evaluatorului, solicitantul prezintă Comisiei de certificare o cerere, la care anexează:</p> <p>a) copia de pe actul de identitate al solicitantului;</p> <p>b) copia de pe diploma de studii superioare și copiile de pe actele ce confirmă pregătirea profesională (participarea la cursuri de dezvoltare profesională, seminare de instruire, conferințe științifice/științifico-practice în domeniu etc.);</p>	<p>e) dețin certificatul de competență profesională valabil.</p> <p>se completează cu alineatele (1²) și (1³) cu următoarele cuprinsuri:</p> <p>(1²) Evaluatorii bunurilor mobile și evaluatorii bunurilor imobile au obligația de a participa, o dată la fiecare 5 ani, la programe de formare profesională continuă în domeniu, organizate de instituții acreditate, în conformitate cu programele de perfecționare coordonate de autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile.</p> <p>(1³) Programele de formare profesională sunt organizate și desfășurate în conformitate cu Regulamentul cu privire la educația adulților aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.222/2024”;</p> <p>alineatul (2) se expune în redacție nouă: „(2) Pentru eliberarea certificatului evaluatorului, solicitantul prezintă Comisiei de certificare o cerere, la care anexează:</p> <p>a) copia de pe actul de identitate;</p> <p>b) copia de pe diploma de studii superioare;</p>	<p>(1²) Evaluatorii bunurilor mobile și evaluatorii bunurilor imobile au obligația de a participa, o dată la fiecare 5 ani, la programe de formare profesională continuă în domeniu, organizate de instituții acreditate, în conformitate cu programele de perfecționare coordonate de autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile.</p> <p>(1³) Programele de formare profesională sunt organizate și desfășurate în conformitate cu Regulamentul cu privire la educația adulților aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.222/2024.</p> <p>(2) Pentru eliberarea certificatului evaluatorului, solicitantul prezintă Comisiei de certificare o cerere, la care anexează:</p> <p>a) copia de pe actul de identitate;</p> <p>b) copia de pe diploma de studii superioare;</p> <p>c) copia de pe actul ce confirmă experiența de muncă în Republica Moldova de cel puțin un</p>
--	--	--

c) copia de pe actul ce confirmă experiența de muncă în Republica Moldova de cel puțin un an în calitate de evaluator practic sau stagiar;
d) cazierul judiciar.

(3) Comisia de certificare examinează cererea de eliberare a certificatului evaluatorului în termen de 30 de zile de la data prezentării actelor indicate la alin. (2).

(4) Cererea de eliberare a certificatului evaluatorului este respinsă dacă:

- a) nu au fost prezentate toate documentele necesare;
- b) cererea sau documentele prezentate conțin date eronate sau falsificate;
- c) nu a expirat termenul de un an de la retragerea certificatului evaluatorului eliberat anterior.

(5) Decizia privind respingerea cererii de eliberare a certificatului evaluatorului este adusă la cunoștință solicitantului în formă

c) copia de pe actul ce confirmă experiența de muncă în Republica Moldova de cel puțin un an în calitate de evaluator practic sau stagiar în domeniul solicitat;
d) declarația pe propria răspundere cu privire la lipsa în ultimii 5 ani a antecedentelor penale în domeniul solicitat, datată și semnată;
e) copia certificatului de competență profesională în domeniul solicitat;
f) copia raportului de evaluare a bunului mobil/imobil elaborat de către solicitant sau cu participarea lui.”;

an în calitate de evaluator practic sau stagiar în domeniul solicitat;

d) declarația pe propria răspundere cu privire la lipsa în ultimii 5 ani a antecedentelor penale în domeniul solicitat, datată și semnată;

e) copia certificatului de competență profesională în domeniul solicitat;

f) copia raportului de evaluare a bunului mobil/imobil elaborat de către solicitant sau cu participarea lui.

(3) Comisia de certificare examinează cererea de eliberare a certificatului evaluatorului în termen de 30 de zile de la data prezentării actelor indicate la alin. (2).

(4) Cererea de eliberare a certificatului evaluatorului este respinsă dacă:

- a) nu au fost prezentate toate documentele necesare;
- b) cererea sau documentele prezentate conțin date eronate sau falsificate;
- c) nu a expirat termenul de un an de la retragerea certificatului evaluatorului eliberat anterior.

(5) Decizia privind respingerea cererii de eliberare a certificatului evaluatorului este adusă

scrisă, cu indicarea temeiului respingerii, în termen de 30 de zile de la data prezentării actelor menționate la alin. (2).

(6) Decizia Comisiei de certificare se adoptă cu votul a două treimi din numărul membrilor comisiei.

(7) Suspendarea valabilității certificatului evaluatorului se efectuează conform art.10 din Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.

-

(8) Retragera certificatului evaluatorului se efectuează conform art. 11 din Legea nr.

Alineatul (7) după cuvintele „a activității de întreprinzător” se completează cu textul „ , precum și în conformitate cu prevederile prezentei legi.”;

Se completează cu alineatul (7¹) cu următorul cuprins:

„(7¹) Autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile dispune suspendarea valabilității certificatului evaluatorului bunurilor mobile și/sau imobile, în baza unei sesizări motivate formulate de Consiliul de verificare a rapoartelor de evaluare și prezentate Comisiei de certificare din domeniu, în cazul în care acesta constată, în limitele competențelor stabilite prin lege, încălcări ale legislației aplicabile activității de evaluare.”;

la cunoștință solicitantului în formă scrisă, cu indicarea temeiului respingerii, în termen de 30 de zile de la data prezentării actelor menționate la alin. (2).

(6) Decizia Comisiei de certificare se adoptă cu votul a două treimi din numărul membrilor comisiei.

(7) Suspendarea valabilității certificatului evaluatorului se efectuează conform art.10 din Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, **precum și în conformitate cu prevederile prezentei legi.**

(7¹) Autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile dispune suspendarea valabilității certificatului evaluatorului bunurilor mobile și/sau imobile, în baza unei sesizări motivate formulate de Consiliul de verificare a rapoartelor de evaluare și prezentate Comisiei de certificare din domeniu, în cazul în care acesta constată, în limitele competențelor stabilite prin lege, încălcări ale legislației aplicabile activității de evaluare.

<p>160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, precum și în cazul încălcării repetate de către evaluator a cerințelor de executare a lucrărilor de evaluare.</p> <p>-</p> <p>(9) Decizia Comisiei de certificare privind respingerea cererii de eliberare a certificatului evaluatorului și cea privind retragerea acestuia pot fi atacate în instanța de judecată competentă.</p>	<p>Se completează cu alineatul (8¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(8¹) Autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile retrage certificatul evaluatorului bunurilor mobile și/sau imobile, cu adresarea ulterioară în instanța de judecată în termen de 3 zile lucrătoare, în următoarele cazuri:</p> <p>a) la sesizarea motivată a Consiliului de verificare a rapoartelor de evaluare pentru încălcarea gravă și repetată a prevederilor prezentei legi;</p> <p>b) desfășurarea activității în perioada de suspendare a certificatului, demonstrată prin probe.”;</p> <p>Alineatul (9) se redă în redacție nouă:</p> <p>„Deciziile Comisiilor de certificare privind respingerea cererii de eliberare a certificatului evaluatorului, și cea privind suspendarea și retragerea acestuia pot fi atacate în instanța de judecată competentă.”.</p>	<p>(8) Retragerea certificatului evaluatorului se efectuează conform art. 11 din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, precum și în cazul încălcării repetate de către evaluator a cerințelor de executare a lucrărilor de evaluare.</p> <p>(8¹) Autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile retrage certificatul evaluatorului bunurilor mobile și/sau imobile, cu adresarea ulterioară în instanța de judecată în termen de 3 zile lucrătoare, în următoarele cazuri:</p> <p>1) la sesizarea motivată a Consiliului de verificare a rapoartelor de evaluare pentru încălcarea gravă și repetată a prevederilor prezentei legi;</p> <p>2) desfășurarea activității în perioada de suspendare a certificatului, demonstrată prin probe.</p> <p>(9) Deciziile Comisiilor de certificare privind respingerea cererii de eliberare a certificatului evaluatorului, și cea privind suspendarea și retragerea acestuia pot fi atacate în instanța de judecată competentă.</p>
<p>Articolul 18. Standardele de evaluare</p>	<p>La articolul 18 alineatul (1) se expune în redacție nouă:</p>	<p>Articolul 18. Standardele de evaluare</p>

<p>(1) Standardele de evaluare se elaborează de către autoritățile centrale de specialitate în comun cu organizațiile necomerciale ale evaluatorilor și se aprobă în conformitate cu legislația. [...]</p>	<p>„(1) Autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile preia, actualizează, aprobă și publică standardele internaționale de evaluare, precum și elaborează documentele necesare pentru implementarea acestora, inclusiv ghiduri de evaluare, codul de etică al profesiei de evaluator și documente tehnice.”</p>	<p>(1) Autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile preia, actualizează, aprobă și publică standardele internaționale de evaluare, precum și elaborează documentele necesare pentru implementarea acestora, inclusiv ghiduri în evaluare, codul de etică al profesiei de evaluator și documente tehnice. [...]</p>
<p>Articolul 20¹. Monitorizarea de stat a activității de evaluare a bunurilor imobile</p> <p>(1) Monitorizarea de stat a activității de evaluare a bunurilor imobile se efectuează de către autoritatea administrativă centrală în domeniul cadastrului bunurilor imobile.</p> <p>(2) Evaluatorii bunurilor imobile prezintă trimestrial autorității administrative centrale în domeniul cadastrului bunurilor imobile, prin intermediul întreprinderilor de evaluare, dările de seamă și rapoartele de evaluare întocmite. Prezentarea dărilor de seamă și a rapoartelor de evaluare se efectuează prin intermediul unui modul special din cadrul Sistemului informațional automatizat „Registrul prețurilor”.</p> <p>-</p>	<p>La articolul 20¹:</p> <p>Alineatul (2) se expune în redacție nouă:</p> <p>„(2) Evaluatorii bunurilor imobile prezintă trimestrial autorității administrative centrale în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile, prin intermediul întreprinderilor de evaluare, dările de seamă privind rapoartele de evaluare întocmite.”</p> <p>Se completează cu alineatele (2¹) și (2²) cu următoarele cuprinsuri:</p> <p>„(2¹) Dările de seamă a rapoartelor de evaluare a bunurilor imobile proprietate</p>	<p>Articolul 20¹. Monitorizarea de stat a activității de evaluare a bunurilor imobile</p> <p>(1) Monitorizarea de stat a activității de evaluare a bunurilor imobile se efectuează de către autoritatea administrativă centrală în domeniul cadastrului bunurilor imobile.</p> <p>(2) Evaluatorii bunurilor imobile prezintă trimestrial autorității administrative centrale în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile, prin intermediul întreprinderilor de evaluare, dările de seamă privind rapoartele de evaluare întocmite.</p> <p>(2¹) Dările de seamă a rapoartelor de evaluare a bunurilor imobile proprietate publică se prezintă împreună cu raportul de evaluare întocmit.</p>

[...]	<p>publică se prezintă împreună cu raportul de evaluare întocmit.</p> <p>(2²) Prezentarea dărilor de seamă și a rapoartelor de evaluare se efectuează prin intermediul unui modul special din cadrul Sistemului informațional „Registrul prețurilor bunurilor imobile”.”</p>	<p>(2²) Prezentarea dărilor de seamă și a rapoartelor de evaluare se efectuează prin intermediul unui modul special din cadrul Sistemului informațional „Registrul prețurilor bunurilor imobile”</p>
<p>Articolul 20¹. Monitorizarea de stat a activității de evaluare a bunurilor imobile</p> <p>[...]</p> <p>-</p>	<p>Se completează cu articolul 20² cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 20². Verificarea rapoartelor de evaluare</p> <p>Verificarea rapoartelor de evaluare prezentate de beneficiarii evaluării, utilizatorii desemnați ai evaluării, organele de urmărire penală, procuratura, instanța de judecată, Banca Națională a Moldovei, precum și autorităților publice, în vederea determinării conformității acestora cu actele normative și metodologia de evaluare a bunurilor imobile, precum și pentru a se pronunța referitor la influența abaterilor asupra valorii obiectului evaluat, se efectuează de către Consiliul de verificare a rapoartelor de evaluare, instituit de autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile.</p>	<p>Articolul 20¹. Monitorizarea de stat a activității de evaluare a bunurilor imobile</p> <p>[...]</p> <p>Articolul 20². Verificarea rapoartelor de evaluare</p> <p>Verificarea rapoartelor de evaluare prezentate de beneficiarii evaluării, utilizatorii desemnați ai evaluării, organele de urmărire penală, procuratura, instanța de judecată, Banca Națională a Moldovei, precum și autorităților publice, în vederea determinării conformității acestora cu actele normative și metodologia de evaluare a bunurilor imobile, precum și pentru a se pronunța referitor la influența abaterilor asupra valorii obiectului evaluat, se efectuează de către Consiliul de verificare a rapoartelor de evaluare, instituit de autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile.</p>

Consiliul de verificare a rapoartelor de evaluare este format din 5 membri, specialiști în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile, dintre care:

- a) doi reprezentanți din cadrul autorității administrative centrale în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile;
- b) un reprezentant al mediului academic;
- c) un reprezentant al societății civile;
- d) un evaluator certificat în domeniul evaluării bunurilor imobile.

În cazul verificării rapoartelor de evaluare din domeniul evaluării proprietății publice, obiectelor de proprietate intelectuală, valorilor mobiliare sau pentru scopuri specifice, reprezentanții autorităților din domeniu vor fi invitați să participe la ședința Consiliului de verificare a rapoartelor de verificare.

Organizarea și desfășurarea activității Consiliului de verificare a rapoartelor de evaluare, precum și procedura de verificare a rapoartelor de evaluare se reglementează prin regulament aprobat de către Guvern.

Finanțarea activității Consiliului de verificare a rapoartelor de evaluare se efectuează din resursele financiare aprobate prin legea bugetului de stat pentru anul

Consiliul de verificare a rapoartelor de evaluare este format din 5 membri, specialiști în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile, dintre care:

- a) doi reprezentanți din cadrul autorității administrative centrale în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile;
- b) un reprezentant al mediului academic;
- c) un reprezentant al societății civile;
- d) un evaluator certificat în domeniul evaluării bunurilor imobile.

În cazul verificării rapoartelor de evaluare din domeniul evaluării proprietății publice, obiectelor de proprietate intelectuală, valorilor mobiliare sau pentru scopuri specifice, reprezentanții autorităților din domeniu vor fi invitați să participe la ședința Consiliului de verificare a rapoartelor de verificare.

Organizarea și desfășurarea activității Consiliului de verificare a rapoartelor de evaluare, precum și procedura de verificare a rapoartelor de evaluare se reglementează prin regulament aprobat de către Guvern.

Finanțarea activității Consiliului de verificare a rapoartelor de evaluare se efectuează din resursele financiare aprobate prin legea bugetului

	corespunzător, precum și din alte surse permise de legislație.”.	de stat pentru anul corespunzător, precum și din alte surse permise de legislație.
Articolul 22. Obligațiile evaluatorului Evaluatorul este obligat: [...] e) să prezinte trimestrial autorității administrative centrale în domeniul cadastrului bunurilor imobile, prin intermediul întreprinderii de evaluare, darea de seamă și rapoartele de evaluare prevăzute la art. 201 alin. (2).	Articolul 22 litera e) se expune în redacție nouă: „e) să prezinte trimestrial autorității administrative centrale în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile, prin intermediul întreprinderii de evaluare, darea de seamă a tuturor rapoartelor elaborate și rapoartele de evaluare a bunurilor imobile proprietate publică în condițiile art. 20 ¹ alin. (2).”.	Articolul 22. Obligațiile evaluatorului Evaluatorul este obligat: [...] e) să prezinte trimestrial autorității administrative centrale în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile, prin intermediul întreprinderii de evaluare, darea de seamă a tuturor rapoartelor elaborate și rapoartele de evaluare a bunurilor imobile proprietate publică în condițiile art. 20 ¹ alin. (2).
Capitolul V EVALUAREA BUNURILOR IMOBILE ÎN SCOPUL IMPOZITĂRII	În denumirea capitolului V după cuvântul „evaluarea” se completează cu cuvintele „și reevaluarea”.	Capitolul V EVALUAREA ȘI REEVALUAREA BUNURILOR IMOBILE ÎN SCOPUL IMPOZITĂRII
Articolul 26. Organizarea evaluării (1) Evaluarea și reevaluarea bunurilor imobile în scopul impozitării se efectuează în temeiul art.279 din Titlul VI al Codului fiscal de către organele cadastrale teritoriale.	La articolul 26: denumirea articolului se completează cu cuvintele „și reevaluării”; se completează cu alineatul (1 ¹) cu următorul cuprins: „(1 ¹) Rezultatele intermediare ale evaluării și reevaluării sunt supuse consultării publice pentru o perioadă de 3 luni, fiind publicate prin intermediul Sistemului informațional geografic de stat „Geoportalul tematic pentru datele spațiale ale Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru”. În această perioadă, proprietarii	Articolul 26. Organizarea evaluării și reevaluării (1) Evaluarea și reevaluarea bunurilor imobile în scopul impozitării se efectuează în temeiul art.279 din Titlul VI al Codului fiscal de către organele cadastrale teritoriale. (1¹) Rezultatele intermediare ale evaluării și reevaluării sunt supuse consultării publice pentru o perioadă de 3 luni, fiind publicate prin intermediul Sistemului informațional geografic de stat „Geoportalul tematic pentru datele spațiale ale Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru”. În această perioadă,

<p>(2) Rezultatele evaluării și reevaluării efectuate în scopul impozitării se aduc la cunoștința proprietarilor bunurilor imobile de către organele cadastrale teritoriale. În cazul dezacordului cu mărimea valorii estimate a obiectului, proprietarul acestuia este în drept să-și expună obiecțiile față de organul cadastral teritorial în termen de o lună de la data primirii notificării respective.</p>	<p>bunurilor imobile pot prezenta contestații privind rezultatele evaluării și reevaluării în conformitate cu Regulamentul cu privire la procedura de examinare a contestațiilor rezultatelor evaluării și reevaluării bunurilor imobile în scopul impozitării.”;</p> <p>alineatul (2) se expune în redacție nouă: „(2) Rezultatele evaluării și reevaluării efectuate în scopul impozitării se aduc la cunoștința proprietarilor bunurilor imobile de către organele cadastrale teritoriale, cu sprijinul autorităților administrației publice locale. În cazul dezacordului cu mărimea valorii estimate a obiectului, proprietarul acestuia este în drept să-și expună obiecțiile față de organul cadastral teritorial în termen de o lună de la data primirii notificării respective.”</p>	<p>proprietarii bunurilor imobile pot prezenta contestații privind rezultatele evaluării și reevaluării în conformitate cu Regulamentul cu privire la procedura de examinare a contestațiilor rezultatelor evaluării și reevaluării bunurilor imobile în scopul impozitării.</p> <p>(2) Rezultatele evaluării și reevaluării efectuate în scopul impozitării se aduc la cunoștința proprietarilor bunurilor imobile de către organele cadastrale teritoriale, cu sprijinul autorităților administrației publice locale. În cazul dezacordului cu mărimea valorii estimate a obiectului, proprietarul acestuia este în drept să-și expună obiecțiile față de organul cadastral teritorial în termen de o lună de la data primirii notificării respective.</p>
<p>Articolul 27. Metodologia evaluării [...] (5) Datele de piață utilizate la elaborarea, calibrarea și monitorizarea în timp a calității modelelor de evaluare sunt acumulate în Sistemul informațional automatizat „Registrul prețurilor”, creat și ținut de autoritatea</p>	<p>La articolul 27:</p> <p>alineatul (5) sintagma „Sistemul informațional automatizat „Registrul prețurilor” se substituie cu sintagma „Sistemul informațional „Registrul prețurilor bunurilor imobile””;</p>	<p>Articolul 27. Metodologia evaluării [...] (5) Datele de piață utilizate la elaborarea, calibrarea și monitorizarea în timp a calității modelelor de evaluare sunt acumulate în Sistemul informațional „Registrul prețurilor bunurilor imobile”, creat și ținut de autoritatea</p>

<p>administrativă centrală în domeniul cadastrului bunurilor imobile.</p> <p><i>[Art.27 al.(5) introdus prin LP202 din 25.07.24, MO355-357/15.08.24 art.539; în vigoare 15.02.26]</i></p> <p>(6) Crearea și funcționarea Sistemului informațional automatizat „Registrul prețurilor” se efectuează în conformitate cu Legea nr. 71/2007 cu privire la registre.</p> <p><i>[Art.27 al.(6) introdus prin LP202 din 25.07.24, MO355-357/15.08.24 art.539; în vigoare 15.02.26]</i></p>	<p>alineatul (6) sintagma „Sistemului informațional automatizat „Registrul prețurilor” se substituie cu sintagma „Sistemului informațional „Registrul prețurilor bunurilor imobile””.</p>	<p>administrativă centrală în domeniul cadastrului bunurilor imobile.</p> <p>(6) Crearea și funcționarea Sistemului informațional „Registrul prețurilor bunurilor imobile” se efectuează în conformitate cu Legea nr. 71/2007 cu privire la registre.</p>
<p>Articolul 27. Metodologia evaluării</p> <p>[...]</p> <p>(5) Datele de piață utilizate la elaborarea, calibrarea și monitorizarea în timp a calității modelelor de evaluare sunt acumulate în Sistemul informațional automatizat „Registrul prețurilor”, creat și ținut de autoritatea administrativă centrală în domeniul cadastrului bunurilor imobile.</p> <p><i>[Art.27 al.(5) introdus prin LP202 din 25.07.24, MO355-357/15.08.24 art.539; în vigoare 15.02.26]</i></p> <p>(6) Crearea și funcționarea Sistemului informațional automatizat „Registrul prețurilor” se efectuează în conformitate cu Legea nr. 71/2007 cu privire la registre.</p>	<p>La articolul 27:</p> <p>1) alineatul (5) sintagma „Sistemul informațional automatizat „Registrul prețurilor” se substituie cu sintagma „Sistemul informațional „Registrul prețurilor bunurilor imobile””;</p> <p>alineatul (6) sintagma „Sistemului informațional automatizat „Registrul prețurilor” se substituie cu sintagma</p>	<p>Articolul 27. Metodologia evaluării</p> <p>[...]</p> <p>(5) Datele de piață utilizate la elaborarea, calibrarea și monitorizarea în timp a calității modelelor de evaluare sunt acumulate în Sistemul informațional „Registrul prețurilor bunurilor imobile”, creat și ținut de autoritatea administrativă centrală în domeniul cadastrului bunurilor imobile.</p> <p>(6) Crearea și funcționarea Sistemului informațional „Registrul prețurilor bunurilor imobile” se efectuează în conformitate cu Legea nr. 71/2007 cu privire la registre.</p>

<p>[Art.27 al.(6) introdus prin LP202 din 25.07.24, MO355-357/15.08.24 art.539; în vigoare 15.02.26]</p>	<p>„Sistemului informațional „Registrul prețurilor bunurilor imobile””.</p>	
<p>Articolul 28. Examinarea contestațiilor și soluționarea litigiilor privind evaluarea în scopul impozitării</p> <p>(1) Contestațiile privind evaluarea bunurilor imobile în scopul impozitării se examinează de către organele cadastrale teritoriale și de către autoritatea administrativă centrală în domeniul cadastrului bunurilor imobile, în conformitate cu Regulamentul cu privire la procedura de examinare a contestațiilor privind rezultatele evaluării în scopul impozitării, aprobat de Guvern.</p> <p>[...]</p>	<p>La articolul 28, alineatul (1) se expune în redacție nouă:</p> <p>„(1) Contestațiile privind evaluarea bunurilor imobile în scopul impozitării se examinează de către organele cadastrale teritoriale, Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile și de către autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile, în conformitate cu Regulamentul cu privire la procedura de examinare a contestațiilor rezultatelor evaluării și reevaluării bunurilor imobile în scopul impozităriiRegulamentul cu privire la procedura de examinare a contestațiilor rezultatelor evaluării și reevaluării în scopul impozitării, aprobat de Guvern.”.</p>	<p>Articolul 28. Examinarea contestațiilor și soluționarea litigiilor privind evaluarea în scopul impozitării</p> <p>(1) Contestațiile privind evaluarea bunurilor imobile în scopul impozitării se examinează de către organele cadastrale teritoriale, Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile și de către autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile, în conformitate cu Regulamentul cu privire la procedura de examinare a contestațiilor rezultatelor evaluării și reevaluării bunurilor imobile în scopul impozităriiRegulamentul cu privire la procedura de examinare a contestațiilor rezultatelor evaluării și reevaluării în scopul impozitării, aprobat de Guvern.</p> <p>[...]</p>
<p>Articolul 30</p> <p>[...]</p> <p>-</p>	<p>Articolul 30 se completează cu alineatele (6) și (7) cu următoarele cuprinsuri:</p> <p>„(6) Până la dezvoltarea și implementarea Sistemului informațional „Registrul prețurilor bunurilor imobile”, evaluatorii vor transmite dările de seamă în format electronic, în conformitate cu instrucțiunea</p>	<p>Articolul 30</p> <p>[...]</p> <p>(6) Până la dezvoltarea și implementarea Sistemului informațional „Registrul prețurilor bunurilor imobile”, evaluatorii vor transmite dările de seamă în format electronic, în conformitate cu instrucțiunea elaborată și</p>

	<p>elaborată și aprobată de autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile.</p> <p>(7) Până la demararea programelor de formare profesională în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile, eliberarea certificatului de evaluator în domeniul solicitat se poate face fără prezentarea certificatului de competență profesională.”.</p>	<p>aprobată de autoritatea administrativă centrală în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile.</p> <p>(7) Până la demararea programelor de formare profesională în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile, eliberarea certificatului de evaluator în domeniul solicitat se poate face fără prezentarea certificatului de competență profesională.</p>
<p>Legea privind delimitarea proprietății publice nr. 29/2018 (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 142-148, Articolul 279) cu modificările ulterioare</p>		
<p>Articolul 9. Bunurile domeniului public al statului</p> <p>(2) De domeniul public al statului țin:</p> <p>i) liniile de transport electric de tensiune înaltă (de la 35 kV și mai mare) și terenurile pe care sînt amplasați pilonii acestor linii, stațiile electrice, bunurile ce asigură securitatea energetică a statului și terenurile pe care acestea sînt amplasate, precum și alte obiective de infrastructură tehnico-edilitară și terenurile aferente acestora, care nu aparțin unităților administrativ-teritoriale sau persoanelor juridice de drept privat;</p>	<p>La Articolul 9 aliniat (2) litera i), cuvintele ”și terenurile pe care sunt amplasați pilonii acestor linii,” se exclud.</p>	<p>Articolul 9. Bunurile domeniului public al statului</p> <p>(2) De domeniul public al statului țin:</p> <p>i) liniile de transport electric de tensiune înaltă (de la 35 kV și mai mare), stațiile electrice, bunurile ce asigură securitatea energetică a statului și terenurile pe care acestea sînt amplasate, precum și alte obiective de infrastructură tehnico-edilitară și terenurile aferente acestora, care nu aparțin unităților administrativ-teritoriale sau persoanelor juridice de drept privat;</p>
<p>Articolul 21. Delimitarea terenurilor proprietate publică în funcție de apartenență și pe domenii</p> <p>(9¹) Pentru următoarele terenuri neînregistrate în registrul bunurilor imobile sau înregistrate în alte temeuri decât cele prevăzute la art. 28 din Legea cadastrului bunurilor imobile nr.</p>	<p>La Articolul 21, aliniat 9¹ se completează cu litera h) și litera i) cu următorul cuprins: ”h) terenuri agricole din fondul de privatizare a unității administrativ teritoriale de nivelul întâi, neatribuite în proprietate;</p>	<p>Articolul 21. Delimitarea terenurilor proprietate publică în funcție de apartenență și pe domenii</p> <p>(9¹) Pentru următoarele terenuri neînregistrate în registrul bunurilor imobile sau înregistrate în alte temeuri decât cele prevăzute la art. 28 din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998, documentația cadastrală în vederea înregistrării</p>

<p>1543/1998, documentația cadastrală în vederea înregistrării primare se întocmește prin executarea lucrării cadastrale la nivel de teren, în modul stabilit de autoritatea administrativă centrală în domeniul cadastrului și organizării teritoriului:</p>	<p>i) terenuri destinate amplasării construcțiilor de utilitate publică, identificate conform prevederilor Articolul 7 din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.”</p>	<p>primare se întocmește prin executarea lucrării cadastrale la nivel de teren, în modul stabilit de autoritatea administrativă centrală în domeniul cadastrului și organizării teritoriului: h) terenuri agricole din fondul de privatizare a unității administrativ teritoriale de nivelul întâi, neatribuite în proprietate; i) terenuri destinate amplasării construcțiilor de utilitate publică, identificate conform prevederilor Articolul 7 din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999</p>
<p>Legea nr. 778/2001 cu privire la geodezie, cartografie și geoinformatică (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 29-31 art. 160), cu modificările ulterioare</p>		
<p>În cuprinsul legii, cuvintele „topografo-geodezice”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „topogeodezice”, la forma gramaticală corespunzătoare</p>		
<p>Articolul 1. Noțiuni de bază <i>ridicare topografică de execuție</i> – ridicare topografică specială, care se efectuează pentru: determinarea preciziei de aplicare pe teren a dimensiunilor planimetrice a construcției, reconstrucției, restaurării; determinarea coordonatelor și cotelor reale ale obiectelor executate, a dimensiunilor părților separate ale obiectului, a distanțelor dintre căminele rețelelor edilitare și a altor date numerice necesare pentru întocmirea planurilor generale de execuție, a pașaportului tehnic al obiectului și pentru înregistrarea, în modul stabilit, a obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară în cadastrul funcțional urban și în</p>	<p>la Articolul 1 noțiunea „<i>ridicare topografică de execuție</i>” cuvintele „<i>obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară</i>” se vor substitui cu „<i>rețelelor edilitare</i>.”,</p>	<p>Articolul 1. Noțiuni de bază <i>ridicare topografică de execuție</i> – ridicare topografică specială, care se efectuează pentru: determinarea preciziei de aplicare pe teren a dimensiunilor planimetrice a construcției, reconstrucției, restaurării; determinarea coordonatelor și cotelor reale ale obiectelor executate, a dimensiunilor părților separate ale obiectului, a distanțelor dintre căminele rețelelor edilitare și a altor date numerice necesare pentru întocmirea planurilor generale de execuție, a pașaportului tehnic al obiectului și pentru înregistrarea, în modul stabilit, a rețelelor edilitare în cadastrul funcțional urban și în Registrul evidenței rețelelor edilitare;</p>

Registrul obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară;		
Articolul 1. Noțiuni de bază	Articolul 1 se completează cu noțiunea „ <i>Atlasul Național al Republicii Moldova</i> ” cu următorul cuprins	Articolul 1. Noțiuni de bază „ <i>Atlasul Național al Republicii Moldova</i> – document cartografic oficial de referință, elaborat și actualizat de autoritatea responsabilă de elaborarea politicilor în domeniu, care reprezintă, în formă sistematică și unitară, informații geografice, economice, sociale și istorice privind teritoriul național, având rol informativ, științific și administrativ în procesul de planificare, cercetare și luare a deciziilor de către autoritățile publice, instituții academice și alte entități interesate”
Articolul 1. Noțiuni de bază	Articolul 1 se completează cu noțiunea „ <i>Certificatul de competență profesională</i> ” cu următorul cuprins	Articolul 1. Noțiuni de bază „ <i>Certificat de competență profesională</i> – reprezintă un document oficial, eliberat de o instituție acreditată, cu o valabilitate de 5 ani, în urma finalizării unui program de perfecționare coordonat cu autoritatea administrativă centrală în domeniul geodeziei, cartografiei, prospecțiunilor topografice și geoinformaticii.”
Articolul 3. Activitatea geodezică și cartografică (2) Lucrările geodezice și cartografice de importanță statală includ: k) asigurarea metrologică a lucrărilor topografo-geodezice și cartografice;	La articolul 3 la aliniatul (2), litera k) se abrogă.	Articolul 3. Activitatea geodezică și cartografică (2) Lucrările geodezice și cartografice de importanță statală includ: -

<p>Articolul 6³. Certificatul topogeodezic și cartografic</p> <p>(1) Certificatul topogeodezic și cartografic este eliberat persoanei fizice care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:</p> <p>a) este cetățean al Republicii Moldova;</p>	<p>La articolul 6³ la aliniatul (1) litera a), după cuvintele „Republicii Moldova” se completează cu cuvintele „sau dețin permis de ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova”</p>	<p>Articolul 6³. Certificatul topogeodezic și cartografic</p> <p>(1) Certificatul topogeodezic și cartografic este eliberat persoanei fizice care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:</p> <p>a) este cetățean al Republicii Moldova sau dețin permis de ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova;</p>
<p>Articolul 6³. Certificatul topogeodezic și cartografic</p> <p>(1) Certificatul topogeodezic și cartografic este eliberat persoanei fizice care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:</p> <p>d) are experiență profesională în domeniu: nu mai puțin de 3 ani consecutivi, în cazul persoanei cu studii superioare și în cazul cadrelor didactice universitare din domeniu; nu mai puțin de 7 ani consecutivi, în cazul persoanelor cu studii medii speciale în domeniu.</p>	<p>La articolul 6³ la aliniatul (1) litera d) după cuvintele „în domeniu” se completează cu cuvintele „geodeziei, cartografiei, prospecțiunilor topografice și geoinformaticii”.</p>	<p>Articolul 6³. Certificatul topogeodezic și cartografic</p> <p>(1) Certificatul topogeodezic și cartografic este eliberat persoanei fizice care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:</p> <p>d) are experiență profesională în domeniu: nu mai puțin de 3 ani consecutivi, în cazul persoanei cu studii superioare și în cazul cadrelor didactice universitare din domeniu; nu mai puțin de 7 ani consecutivi, în cazul persoanelor cu studii medii speciale în domeniu geodeziei, cartografiei, prospecțiunilor topografice și geoinformaticii.</p>
<p>Articolul 6³. Certificatul topogeodezic și cartografic</p> <p>(1) Certificatul topogeodezic și cartografic este eliberat persoanei fizice care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:</p>	<p>La articolul 6³ la aliniatul (1) se completează cu litera e), cu următorul cuprins: ”e) dețin certificatul de competență profesională valabil”.</p>	<p>Articolul 6³. Certificatul topogeodezic și cartografic</p> <p>(1) Certificatul topogeodezic și cartografic este eliberat persoanei fizice care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:</p> <p>e) dețin certificatul de competență profesională valabil”</p>
<p>Articolul 6³. Certificatul topogeodezic și cartografic</p>	<p>La articolul 6³ se completează cu alineatele (1³), (1⁴), cu următorul cuprins:</p>	<p>Articolul 6³. Certificatul topogeodezic și cartografic</p>

	<p>1³) Specialiștilor în domeniul geodeziei, cartografiei, prospecțiunilor topografice și geoinformaticii au obligația de a participa, o dată la fiecare 5 ani, la programe de formare profesională continuă în domeniu, organizate de instituții acreditate, în conformitate cu programele de perfecționare coordonate de autoritatea administrativă centrală în domeniul geodeziei, cartografiei, prospecțiunilor topografice și geoinformaticii.</p> <p>(1⁴) Programele de formare profesională sunt organizate și desfășurate în conformitate cu Regulamentul cu privire la educația adulților aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.222/2024”;</p>	<p>1³) Specialiștilor în domeniul geodeziei, cartografiei, prospecțiunilor topografice și geoinformaticii au obligația de a participa, o dată la fiecare 5 ani, la programe de formare profesională continuă în domeniu, organizate de instituții acreditate, în conformitate cu programele de perfecționare coordonate de autoritatea administrativă centrală în domeniul geodeziei, cartografiei, prospecțiunilor topografice și geoinformaticii.</p> <p>(1⁴) Programele de formare profesională sunt organizate și desfășurate în conformitate cu Regulamentul cu privire la educația adulților aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.222/2024”;</p>
<p>Articolul 6³. Certificatul topogeodezic și cartografic (1¹) Pentru obținerea certificatului topogeodezic și cartografic, solicitantul prezintă Comisiei de certificare următoarele documente: b) copia de pe actul de identitate;</p>	<p>La articolul 6³ la aliniatul (1¹) litera b) după cuvintele ”de identitate” se completează cu cuvintele „<i>sau copia permisului de ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova</i>”.</p>	<p>Articolul 6³. Certificatul topogeodezic și cartografic (1¹) Pentru obținerea certificatului topogeodezic și cartografic, solicitantul prezintă Comisiei de certificare următoarele documente: b) copia de pe actul de identitate sau copia permisului de ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova;</p>
<p>Articolul 6³. Certificatul topogeodezic și cartografic (1¹) Pentru obținerea certificatului topogeodezic și cartografic, solicitantul</p>	<p>La articolul 6³ la aliniatul (1¹) litera c), cuvintele „<i>și de pe actele privind conferirea titlurilor științifice</i>” se substituie cu textul „<i>și/sau copiile de pe</i></p>	<p>Articolul 6³. Certificatul topogeodezic și cartografic (1¹) Pentru obținerea certificatului topogeodezic și cartografic, solicitantul prezintă Comisiei de certificare următoarele documente:</p>

<p>prezintă Comisiei de certificare următoarele documente: c) copiile de pe diplomele de studii și de pe actele privind conferirea titlurilor științifice;</p>	<p><i>actele privind conferirea titlurilor științifice (în cazul cadrelor didactice)”</i></p>	<p>c) copiile de pe diplomele de studii și de pe actele privind conferirea titlurilor științifice și/sau copiile de pe actele privind conferirea titlurilor științifice (în cazul cadrelor didactice);</p>
<p>Articolul 6³. Certificatul topogeodezic și cartografic (1¹) Pentru obținerea certificatului topogeodezic și cartografic, solicitantul prezintă Comisiei de certificare următoarele documente: e) lista lucrărilor de specialitate executate și/sau a celor la care a participat;</p>	<p>La articolul 6³ la aliniatul (1¹) litera e), după cuvântul „<i>participat</i>” se completează cu textul „, înregistrate în Registrul de stat a lucrărilor topogeodezice și <i>confirmată prin semnătura administratorului (persoanei juridice)”</i></p>	<p>Articolul 6³. Certificatul topogeodezic și cartografic (1¹) Pentru obținerea certificatului topogeodezic și cartografic, solicitantul prezintă Comisiei de certificare următoarele documente: e) lista lucrărilor de specialitate executate și/sau a celor la care a participat, înregistrate în Registrul de stat a lucrărilor topogeodezice și confirmată prin semnătura administratorului (persoanei juridice);</p>
<p>Articolul 6⁴. Condițiile de activitate a Comisiei de certificare (1) Comisia de certificare este formată din 7 membri, specialiști în domeniul geodeziei, cartografiei, prospecțiunilor topografice și geoinformaticii, dintre care: a) trei reprezentanți din cadrul autorității administrative centrale responsabile de elaborarea politicilor în domeniul geodeziei, cartografiei și geoinformaticii; b) un reprezentant din cadrul Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică; c) doi reprezentanți ai mediului academic; d) un reprezentant al societății civile.</p>	<p>La articolul 6⁴ alineatul (1) va avea următorul cuprins: (1) Comisia de certificare este formată din 5 membri, specialiști în domeniul geodeziei, cartografiei, prospecțiunilor topografice și geoinformaticii, dintre care: a) doi reprezentanți din cadrul Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru; b) un reprezentant din cadrul Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică; c) un reprezentant ai mediului academic; d) un reprezentant al societății civile.</p>	<p>Articolul 6⁴. Condițiile de activitate a Comisiei de certificare 1) Comisia de certificare este formată din 5 membri, specialiști în domeniul geodeziei, cartografiei, prospecțiunilor topografice și geoinformaticii, dintre care: a) doi reprezentanți din cadrul Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru; b) un reprezentant din cadrul Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică; c) un reprezentant ai mediului academic; d) un reprezentant al societății civile.</p>

<p>Articolul 6⁹. Temeiurile de suspendare/retragere a certificatului topogeodezic și cartografic</p> <p>(1) Suspendarea certificatului topogeodezic și cartografic se efectuează în temeiurile prevăzute la art. 10 din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.</p>	<p>Art.6⁹, alineatul (1) după cuvintele „întreprinzător” se completează cu textul „, precum și în conformitate cu dispozițiile prezentei legi:</p> <p>se completează cu următoarele subpuncte, cu următorul conținut:</p> <p>a) în cazul în care un control de stat constată încălcări ale legislației aplicabile;</p> <p>b) în cazul identificării unor abateri de la cerințele și condițiile legale, confirmate de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică;</p> <p>c) suspendarea actului permisiv poate avea loc în baza unei hotărâri a instanței de judecată;</p> <p>d) termenul de suspendare a valabilității actului permisiv nu poate depăși șase luni.</p>	<p>Articolul 6⁹. Temeiurile de suspendare/retragere a certificatului topogeodezic și cartografic</p> <p>(1) Suspendarea certificatului topogeodezic și cartografic se efectuează în temeiurile prevăzute la art. 10 din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, precum și în conformitate cu dispozițiile prezentei legi:</p> <p>a) în cazul în care un control de stat constată încălcări ale legislației aplicabile;</p> <p>b) în cazul identificării unor abateri de la cerințele și condițiile legale, confirmate de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică;</p> <p>c) suspendarea actului permisiv poate avea loc în baza unei hotărâri a instanței de judecată;</p> <p>d) termenul de suspendare a valabilității actului permisiv nu poate depăși șase luni.</p>
<p>Articolul 6⁹. Temeiurile de suspendare/retragere a certificatului topogeodezic și cartografic</p> <p>(1) Suspendarea certificatului topogeodezic și cartografic se efectuează în temeiurile prevăzute la art. 10 din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.</p>	<p>La articolul 6⁹ alineatul (1) se completează cu alineatul (1¹), cu următorul cuprins:</p> <p>„(1¹) <i>Autoritatea administrativă centrală în domeniul geodezie, cartografie, geoinformatică și teledetecției dispune suspendarea valabilității certificatului topogeodezic și cartografic, în baza unei sesizări motivate formulate de Inspectoratul Național pentru</i></p>	<p>Articolul 6⁹. Temeiurile de suspendare/retragere a certificatului topogeodezic și cartografic</p> <p>„(1¹) Autoritatea administrativă centrală în domeniul geodezie, cartografie, geoinformatică și teledetecției dispune suspendarea valabilității certificatului topogeodezic și cartografic, în baza unei sesizări motivate formulate de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică și</p>

	<i>Supraveghere Tehnică și prezentate Comisiei de certificare, în cazul în care acesta constată, în limitele competențelor stabilite prin lege, încălcări ale legislației în domeniu.”.</i>	prezentate Comisiei de certificare, în cazul în care acesta constată, în limitele competențelor stabilite prin lege, încălcări ale legislației în domeniu.”.
Articolul 6⁹. Temeiurile de suspendare/retragere a certificatului topogeodezic și cartografic (2) Retragerea certificatului topogeodezic și cartografic se efectuează în temeiurile prevăzute la art. 11 din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.	La articolul 6 ⁹ la alineatul (2) după cuvintele „ <i>întreprinzător</i> ” se completează cu textul „ <i>precum și în conformitate cu dispozițiile prezentei legi</i> ”.	Articolul 6⁹. Temeiurile de suspendare/retragere a certificatului topogeodezic și cartografic (2) Retragerea certificatului topogeodezic și cartografic se efectuează în temeiurile prevăzute la art. 11 din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, precum și în conformitate cu dispozițiile prezentei legi.
	La articolul 6 ⁹ alineatul (1) se completează cu alineatul (2 ¹), cu următorul cuprins: „(2 ¹) <i>Autoritatea administrativă centrală în domeniul geodezie, cartografie, geoinformatică și teledetecției retrage certificatul topogeodezic și cartografic, cu adresarea ulterioară în instanța de judecată în termen de 3 zile lucrătoare, în următoarele cazuri:</i> a) <i>actul permisiv este retras în baza constatărilor Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, în conformitate cu procedurile legale;</i>	Articolul 6⁹. Temeiurile de suspendare/retragere a certificatului topogeodezic și cartografic Articolul 6⁹. Temeiurile de suspendare/retragere a certificatului topogeodezic și cartografic „(2 ¹) Autoritatea administrativă centrală în domeniul geodezie, cartografie, geoinformatică și teledetecției retrage certificatul topogeodezic și cartografic, cu adresarea ulterioară în instanța de judecată în termen de 3 zile lucrătoare, în următoarele cazuri: a) actul permisiv este retras în baza constatărilor Inspectoratului Național pentru

	<p>b) <i>actul permisiv este retras ca urmare a aplicării unei sancțiuni contravenționale în domeniul de activitate;</i></p> <p>c) <i>actul permisiv este retras când Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică identifică nereguli sau deficiențe semnificative în desfășurarea activităților geodezice;</i></p> <p>d) <i>desfășurarea activității în perioada de suspendare a certificatului.”</i></p> <p>e) <i>în cazul unei suspendări repetate, actul permisiv se retrage.</i></p>	<p>Supraveghere Tehnică, în conformitate cu procedurile legale;</p> <p>b) actul permisiv este retras ca urmare a aplicării unei sancțiuni contravenționale în domeniul de activitate;</p> <p>c) actul permisiv este retras când Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică identifică nereguli sau deficiențe semnificative în desfășurarea activităților geodezice;</p> <p>d) desfășurarea activității în perioada de suspendare a certificatului.”</p> <p>e) în cazul unei suspendări repetate, actul permisiv se retrage.</p>
<p>Articolul 7. Competența Guvernului Întru elaborarea politicii de stat în domeniul geodeziei, cartografiei și geoinformaticii și întru asigurarea executării prezentei legi, Guvernul: 1) aprobă:</p>	<p>La articolul 7 aliniatul 1) se completează cu literele d) și e) cu următoarele cuprinsuri: „d) <i>Conceptul Atlasului Național al Republicii Moldova;</i> „e) <i>Regulamentul privind organizarea și funcționarea Colegiului editorial al Atlasului Național al Republicii Moldova, precum și a componenței acestuia.”</i></p>	<p>Articolul 7. Competența Guvernului Întru elaborarea politicii de stat în domeniul geodeziei, cartografiei și geoinformaticii și întru asigurarea executării prezentei legi, Guvernul: 1) aprobă: „d) Conceptul Atlasului Național al Republicii Moldova; „e) Regulamentul privind organizarea și funcționarea Colegiului editorial al Atlasului Național al Republicii Moldova, precum și a componenței acestuia.”</p>
<p>Articolul 7. Competența Guvernului Întru elaborarea politicii de stat în domeniul geodeziei, cartografiei și</p>	<p>La articolul 7 aliniatul 2) se completează cu litera e) cu următoarele cuprinsuri: „e) <i>promovarea politicii de stat în domeniile geodeziei, cartografiei,</i></p>	<p>Articolul 7. Competența Guvernului Întru elaborarea politicii de stat în domeniul geodeziei, cartografiei și</p>

<p>geoinformaticii și întru asigurarea executării prezentei legi, Guvernul: 2) asigură:</p>	<p><i>geoinformaticii, fotogrammetriei, teledetecției și domeniul infrastructurii de date spațiale.”</i></p>	<p>geoinformaticii și întru asigurarea executării prezentei legi, Guvernul: 2) asigură: „e) promovarea politicii de stat în domeniile geodeziei, cartografiei, geoinformaticii, fotogrammetriei, teledetecției și domeniul infrastructurii de date spațiale.”</p>
<p>Articolul 15. Protecția punctelor rețelelor geodezice de stat (1) Semnalele terestre și centrele punctelor geodezice, de nivelment și gravimetrice, precum și punctele geodezice amplasate pe farurile de iluminare, pe semnele de navigație și pe alte construcții ingineresti, sînt proprietate a statului și se află sub protecția acestuia. Lucrările de distrugere și schimbare a locului punctelor rețelelor geodezice, gravimetrice și de nivelment pot fi executate la cererea autorităților administrației publice locale cu permisiunea Agenciei Relații Funciare și Cadastru.</p>	<p>La articolul 15 aliniatul (1), cuvintele „Agenciei Relații Funciare și Cadastru” se substituie cu cuvintele „Agenciei Geodezie, Cartografie și Cadastru”.</p>	<p>Articolul 15. Protecția punctelor rețelelor geodezice de stat (1) Semnalele terestre și centrele punctelor geodezice, de nivelment și gravimetrice, precum și punctele geodezice amplasate pe farurile de iluminare, pe semnele de navigație și pe alte construcții ingineresti, sînt proprietate a statului și se află sub protecția acestuia. Lucrările de distrugere și schimbare a locului punctelor rețelelor geodezice, gravimetrice și de nivelment pot fi executate la cererea autorităților administrației publice locale cu permisiunea Agenciei Geodezie, Cartografie și Cadastru.</p>
<p>-</p>	<p>Art. VII. (1) Prezenta lege intră în vigoare la o lună de la data publicării în Monitorul Oficial, cu excepția: 1) prevederilor Art. I, pct. 8, art. 21⁴ alineatele (1) litera d), (2) litera g). 2) prevederilor Art. III, pct. 5 subpct. 3), 4), 5), 6) și pct.6 subpct. 6), 8) care vor intra în vigoare la data de 01 ianuarie 2026, precum și pct. 6 subpct. 5), 7), 10) 11) și</p>	<p>Art. VII. (1) Prezenta lege intră în vigoare la o lună de la data publicării în Monitorul Oficial, cu excepția: 1) prevederilor Art. I, pct. 8, art. 21⁴ alineatele (1) litera d), (2) litera g). 2) prevederilor Art. III, pct. 5 subpct. 3), 4), 5), 6) și pct.6 subpct. 6), 8) care vor intra în vigoare la data de 01 ianuarie 2026, precum și</p>

pct.9 care vor intra în vigoare la data de 01 ianuarie 2027;

3) prevederilor Art. VI, pct. 4, aliniat (1) litera d) și pct. 5, care vor intra în vigoare la data de 01 ianuarie 2027.

(2) Guvernul:

a) în termen de 9 luni de la data publicării în Monitorul Oficial a prezentei legi:

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta;

c) va elabora Regulamentul cu privire la activitatea Consiliului de verificare a rapoartelor de evaluare.

pct. 6 subpct. 5), 7), 10) 11) și pct.9 care vor intra în vigoare la data de 01 ianuarie 2027;

3) prevederilor Art. VI, pct. 4, aliniat (1) litera d) și pct. 5, care vor intra în vigoare la data de 01 ianuarie 2027.

(2) Guvernul:

a) în termen de 9 luni de la data publicării în Monitorul Oficial a prezentei legi:

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta;

c) va elabora Regulamentul cu privire la activitatea Consiliului de verificare a rapoartelor de evaluare.

36/01-05/363 din 27.03.2025

Cancelaria de Stat

CERERE

privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat
a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative
(reglementarea activității în domeniul geodeziei, cadastrului și evaluării bunurilor imobile)

Nr. d/o	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Tipul și denumirea proiectului	Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Agencia Geodezie, Cartografie și Cadastru
3.	Justificarea depunerii cererii	Proiectul de lege este elaborat în temeiul art.15 ² alin. (3), art. 18 alin. (3) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998 (Republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr. 88-95, art. 79), cu modificările ulterioare și art. 20 alin. (1) din Legea nr. 354/2004 cu privire la formarea bunurilor imobile (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 233-236, art. 999), art. 14 ¹ din Legea privind delimitarea proprietății publice nr. 29/2018, Legea cu privire la activitatea de evaluare nr. 989/2002, Legea cu privire la geodezie, cartografie și geoinformatică nr. 778/2001;
4.	Referința la documentul de planificare care prevede elaborarea proiectului (<i>PNA, PND, PNR, alte documente de planificare sectoriale</i>)	PNR 2025 (acțiunea 7) din Legea nr. 71/2007.
5.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	Ministerul Finanțelor; Camera de Comerț și Industrie; Agencia de Stat Proprietate Intelectuală; Comisia Națională a Pieței Financiare; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Agencia Proprietății Publice; Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Banca Națională a Moldovei Grupul de lucru al comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.
6.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	15 zile.
7.	Numele, prenumele, funcția și datele de contact ale persoanei responsabile de promovarea proiectului	Lilian Mindov, Șef direcția cadastrul bunurilor imobile, Agencia Geodezie, Cartografie și Cadastru, tel.: (+373 22) 88-12-52, e-mail: lilian.mindov@agcc.gov.md
8.	Anexe	Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative Nota de fundamentare Tabelul comparativ
9.	Data și ora depunerii cererii	
10.	Semnătura	

Director general

Ivan DANII